לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

יום ה', ו"ג בשבט תשמ"ו, 23 בינואר 1986 / שנה מ"ג מס' 12945 / המחיר 63 אגורות כולל מע"מ

דני שמעון בונה ארמון ברצועת־הביטחון

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

דני שמעון, יו"ר מפלגת „הלאומים החופשיים", בונה ארמון בקלייעה שברצועת־הביטחון, תוך מגמה לעבור להתגורר בו בתקופה הקרובה — מסרו גורמים בדרום־לבנון.

על־פי ידיעות שפורסמו באמצעי תקשורת שונים בלבנון, מסתבר שדני שמעון, בנו של כאמיל שמעון, נשיאה לשעבר של לבנון, החל לבנות לו ארמון בתוך הכפר קלייעה השוכן ליד מרג' עיון, על שטח נרחב, אותו קנה לפני זמן לא רב ממשפחת פראנסיס. על־פי הידיעות, נאמדות הוצאות הבנייה ב־10 מיליון לירות לבנוניות, למעט ההתקנות הפנימיות.

נראה, שצעד זה הוא אות לשינויים דמוגרפיים העלולים לחול באיזור ג'זין, תושבים נוצרים באיזור רוצים לעקור לגבול רצועת־הביטחון, במגמה להקים להם קאנטון נוצרי. ככל הנראה, כוונת דני שמעון, על־פי אותם המקורות, להיהפך למנהיג אותו קאנטון נוצרי, אם וכאשר יקום, תוך שיתוף־פעולה עם אנטון לחאד, מפקד צד"ל.

עד אמש בחצות חיכו עובדי המספנה להחלטת השופט בירושלים

החופשה מאונס של עובדי „מספנות ישראל" קוצרה אמש לשבעה ימים

הלילה ידון הוועד בצעדים שיינקטו והפעולות יחלו עם בוקר ● העובדים ממשיכים להתבצר במספנה ● עובדים רבים רוצים להחזיר למדינה את תעודות הזהות ופנקסי המילואים ● „אנו טובים רק למלחמת לבנון", קראו ● סיעת המערך הביעה מורת־רוח מפעולת הממשלה ותובעת דיון דחוף ● חייקה גרוסמן: אלה קורבנות מדיניות החיסול הלאומי ● הוצגה רשימה חסויה של מכרזים בהם היתה המספנה אמורה להתמודד

עובדי מספנות ישראל מחכים להחלטת בית־המשפט בחצר המספנה.
(צילום: קלאודיו נוטקוביץ, „חדשות")

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר" בחיפה, ויצחק שור, כתבנו בכנסת

עובדי מספנות ישראל יצאו לחופשה מאונס של שבעה ימים, בעקבות החלטת בית־משפט שנפלה אמש. ועד עובדי המספנה הודיע, כי הבוקר יחלו העובדים בפעולות חדשות.

בית־המשפט המחוזי בירושלים, ברשות השופט משה פינקלמן, החליט אמש לקצר את החופשה בת 30 הימים אליה הוצאו עובדי המספנה, על־פי בקשת כונס הנכסים, עו"ד עמרם בלום, ולהעמידה על שבעה ימים בלבד, זאת לבקשת עובדי המספנה ומועצת פועלי חיפה.

ועד עובדי המספנה הודיע אתמול סמוך לחצות, מיד לאחר קבלת ההחלטה, כי משך שעות הלילה ידון הוועד בצעדים שינקטו ופעולות העובדים יתחילו עם בוקר. כן, הודיע הוועד, כי בשלב זה ימשיכו העובדים להתבצר במספנה.

אסיפת מחאה

מאבקם של עובדי מספנות־ישראל בהחלטת בית־המשפט המחוזי בירושלים להוציא את

(סוף בעמוד 16)

ארה"ב לישראל: מתחרטים! החזירו 51 מיליון דולר ● עמוד 16

היום לא מובילים פרי־הדר — המובילים רוצים עוד ● עמוד 19

גבע: יש אנשים שאפשר לשאול עליהם שאלות יותר מביכות... ● עמוד 2

לאחר ההודאה בגרימת מותה של מלבסקי — יערי לא תתנגד להארכת מעצרה ● עמוד 23

סערת־רוחות ביבניאל — „בני־ברק של הגליל" ● עמוד 20

אחיות מ־22 בתי־חולים פרשו מהאיגוד המקצועי ● עמוד 3

לא לסגור

השפל העולמי בבניית אוניות הביא בעשור האחרון לסגירתן של מספנות רבות ופיטורים של רבבות עובדים, אך הענף התאושש באחרונה וההזמנות נמצאות בקו של עלייה. הסחר הבין־לאומי גדל שוב במידה ניכרת לאחר תקופה ממושכת של קיפאון, וחלק מצי הסוחר מחדש את ונבנו לא מעט הפסדים בעבר, אולם דווקא בשנה האחרונה התאזנו ההוצאות התיפעוליות. ונדמה היה כי המפעל מסוגל לחבריא את עצמו. לשם כך נדרשו כמה ניתוחים מכאיבים מצד ההנהלה והעובדים. וגם של „אתא", למספנות אין גיבנת של פיגור טכנולוגי ומקצועי ולכן סיכויי השיקום נראו סבירים. לא כך חשבו שר האוצר ושר התחבורה אשר קיבלו כמותן את ההחלטה על פשיטת־הרגל של המספנות. ולא רק שהחליטו כן מאחורי גבה של ההסתדרות, אלא אף השתמשו במוסד של כונס נכסים על מנת להביא לפיטורי העובדים במהרה, ובלי פיצויים הגונים.

זהו מעשה מובהק של חרס לאומי, ושל בורות כלכלית. לא בכל תחומי הייצור יכולה ישראל להתמחות, אך מדינה השוכנת על חוף הים, ושכל קשרי הסחר הרציניים שלה עם העולם החיצוני מתבצעים באמצעות הובלה ימית, טבעי וחיוני שתפתח יתרון יחסי דווקא בענף המספנות ותיקוני אוניות. אפילו אפשר לספק את צרכי „צים" במספנות של המזרח־הרחוק ואת צרכי חיל־הים במקומות אחרים. יש בכך בזבוז של משאבים במטבע זר ויוקר מיותר. המשק הישראלי זקוק למספנות משלו, כשם שהוא זקוק לתעשיית בדק למטוסים ולמפעלי אלקטרוניקה מתקדמים. תסגירה איננה פתרון. הסגירה היא עדות לאי־רצון להתמודד עם הבעיות, עם הקשיים ועם השיקום.

מקרה „אתא" נוכיח, כי ממשלה מסוגלת לחתיש ציבור עובדים מיואש, גם כשהוא נכון בהתחלה לעמוד כאיש אחד על זכויותיו. על־ידי סגירת „אתא" הוכיח האוצר, שהוא לא נרתע מפני זעקות השבר של העובדים ומשפחותיהם. במידה רבה, מצפצף עליהם. עכשיו כולנו עדים לנסיון מידי לנישם את ה„הישג" ההוא למפעל נוסף, לגזור עליו דין מוות כלכלי מהיר. למן הרגע שעובדי המספנות יצאו ל„חופשה ללא תשלום", כ„אתא" המפעל, והפעילות היצרנית תושבת לחלוטין, תחיה סגירת המספנות מעשה מגוי וגמור. כשמפעל יצרני חדל להיות עסק חי, המשאבים שהשקעו נדלים לאין שיעור לעומת החשקעות הדרושות בתיקון תפקודו התקין. לכן יאבקו העובדים, ההסתדרות ותנועת העבודה האמיתית נגד הפשפת נואנש תוכפית במסווה של החלטה משפטית גרידא; הם ימשיכו לשמור ולתפקד. ואם יהיה צורך בכך, יעבירו את הבעלות על המספנות מידי הממשלה ההורסת, לידי ציבור העובדים המפעיל והבונה.

בעקבות פגישת פרס־תאצ'ר ושליחות מארפי לאירופה

חוסיין מבקש לשמור „דלת פתוחה"; צומצמה המחלוקת בנוגע לוועידה

מאת מאיר בליך, כתבנו בבריטניה. זאב בליצר, כתבנו בארה"ב וסוכנויות הידיעות

לונדון. — בעקבות השיחות שקיים אתמול ראש הממשלה, שמעון פרס, עם ראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, התחזקה אצלו התחושה, שהמלך חוסיין מבקש לשמור על „דלת פתוחה".

במקביל, נמסר מפי פקידים במימשל האמריקני, כי עוזר שר החוץ האמריקני, ריצ'ארד מארפי, הצליח לצמצם את חילוקי־הדעות בין ישראל וירדן בעניין הוועידה הבין־לאומית.

לאחר הפגישה בין פרס ותאצ'ר, שנמשכה כשעה וחצי, אמר ראש הממשלה לכתבים, כי הם דנו „בכמה רעיונות חדשים" בנוגע לקידום תהליך השלום במזה"ת.

אלמנטים חדשים

פקידים ישראליים אמרו, כי ה־אלמנטים החדשים מתייחסים בעיקר לסידורים לאירגון הפורום הבין־לאומי שישמש חסות לשיחות בין ישראל ובין משלחת ירדנית־פלשתינית משותפת.

פקיד בכיר במשלחת הנלווית לפרס אמר אתמול, „כי יש עדיין כמה הבדלים בהגדרת הפורום הבין־לאומי, אולם אנו מאמינים שניתן לגשר על הפער".

שנה של החלטות

שמעון פרס קרא אתמול בערב לחוסיין מלך ירדן ולפלשתינים לפתוח בשיחות שלום, בציינו כי

כיסוי תקשורתי נרחב לוועידת הקיבוץ־הארצי הנפתחת היום

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

הוועידה ה־14 של הקיבוץ־הארצי, נפתחת הבוקר בקיבוץ כפר־מנחם. מארגני הוועידה, שתעסוק ביחסי החבר, הקיבוץ והתנועה, מצפים ל־450 צירים – נציגי 85 קיבוצי התנועה, ול־200 חברי הוועד־הפועל היוצא של הקיבוץ הארצי.

ביומה הראשון של הוועידה, שתימשך שלושה ימים, יטלו חלק 150 אורחים – ראשי מפ"ם, מפלגת העבודה, ראשי רשויות מקומיות ומזכירי מועצות פועלים, שישתתפו בדיון על „המאבק לישראל דמוקרטית".

את הוועידה יכבד בנוכחותו נשיא המדינה, חיים הרצוג, שאמור גם לשאת דברים בפני הצירים והאורחים בשעה 4 אחה"צ. בוועידה ישתתפו גם מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, ומזכירי התק"ם ותנועת המושבים.

צוות מטה הוועידה מגיש לצירים קובץ של עשרות הצעות־

(סוף בעמוד 16)

האזינו

הערב יום ה', 23.1.86
לתכנית
יש שאלות
המתארחת בוועידת הקבה"א בכפר מנחם עם:
1. ח"כ אלעזר גרנות מזכ"ל מפ"ם
2. השר יעקב צור
3. ח"כ דב שלינסקי
השאלה המרכזית
הקיבוץ בשנות 2000
התכנית מועברת בשידור חי ברשת ב' אחרי חדשות 18.00
עורך ומנחה יצחק אלון

מפ"ם: התוכנית הכלכלית הצליחה אך המשק גוסס

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

התוכנית הכלכלית של הממשלה הצליחה להוריד את האינפלציה, אך המשק גוסס. החקלאות מתמוטטת וענפי הבנייה והתעשייה במשבר — אמר אתמול אליעזר רונן, יו"ר הוועדה הכלכלית של מפ"ם, במסיבת עיתונאים בת"א.

לדבריו, יש דרכים אחרות להוריד את האינפלציה והבעייה אינה כלכלית אלא פוליטית. הוא האשים את השר מודעי, שהוא מבקש להרוס את מוסדות ההסתדרות ואת חברת־העובדים. עוד אמר, כי יש לפרק את הממשלה ולהקים ממשלה אחרת, שתבצע תוכנית כלכלית אלטרנטיבית.

חוסר־רגישות

רב פלג, חבר הוועדה המרכזת ויו"ד האגף לביטחון סוציאלי

(סוף בעמוד 16)

היטל חדש של 6 אחוזים יוטל על אשראי לזמן קצר מחו"ל

שר־האוצר מבהיר: לא יחול על מצבת החוכות הקיימים

נזאת כונננו הכלכלי בירושלים

ועדת השרים לענייני כלכלה החליטה אתמול להטיל היטל של 6 אחוזים על אשראי במטבע חוץ, אולם לאחר הישיבה התברר שבין חלק מהשרים לבין בנק ישראל היו הבדלים בפירוש שיש לתת להחלטה זו. על־פי הנוסח של מזכירות הממשלה, ההיטל יוטל רק על ההלוואות חדשות לטווח ארוך, אולם בנק ישראל טוען לעומת זאת שהוא יחול גם על ההלוואות לטווח קצר.

בנק ישראל אומר שזהו אכן הנוסח אשר התקבל בישיבת ועדת השרים. שר־האוצר יצחק מודעי והשר בלי תיק יגאל הורביץ, טענו אתמול באוזני כתבנו שלא זאת היתה החלטת ועדת השרים, והיא התייחסה רק להלוואות חדשות, ולא למצבת החובות הקיימת. כתבנו פנה לשר הורביץ בשאלה על הפירוש הנכון ורק אז התברר שקיימת אי־בהירות בנושא זה. הורביץ פנה למודעי ושר־האוצר הכחיש כוונה להטיל היטל על מצבת החוכות לטווח קצר.

פגיעה בחברת העובדים

משקיפים כלכליים ציינו אתמול שאם אכן יוטל היטל של כ־6 אחוזים על מצבת החובות במטבע חוץ לטווח קצר, הרי שהנפגעים העיקריים יהיו חברות כמו „כור", חברות אחרות בחברת העובדים, קיבוצים וחברות הסתדרותיות אחרות. המשקיפים ציינו שייתכן שלמרות הכחשות מודעי, היתה כוונה לפגוע דווקא בחברות אלה. פקידים בבנק ישראל אמרו שכוונת החלטת ועדת השרים הוא להביא לירידה באשראים במטבע חוץ. בגלל הפער שבין עלות האשראי בשקלים ובמטבע חוץ, היה כדאי לחברות ולפרטים לקבל הלוואות דולריות אשר היו זולות מהלוואות במטבע מקומי.

הורדת חובות הנזילות

הוועדה הסמיכה את נגיד בנק ישראל משה מנדלבאום, להוריד את שיעורי חובת הנזילות על אשראי מ־9 אחוזים לאחוז אחד. כן רשמה הוועדה לפניה את הודעת הנגיד כי יפעל להוריד פעם נוספת את הריבית על הלוואות שקליות כחצי אחוז לחודש.

הח"כים דשדשו בבוץ, בסרחון ובלכלוך בשכונת הרכבת בלוד

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

ראש עיריית לוד, מקסים לוי, הציב אתמול אולטימאטום לחברי ועדת הפנים של הכנסת, שסיירו בשכונת הרכבת בעיר, בה מתגוררים אלפי ערבים. באומרו, שאם תוך חודש לא יימצא פתרון לשכונה, הוא יתחיל „לחרוש את המעברה הזו".

חברי הכנסת מוחמד ותד, עבדול והב דראושה, טופיק זיאד, מוחמד מיעארי, בני שליטא ויו"ר הוועדה, דב שילנסקי, דשדשו בבוץ, בסרחון המחניק ובלכלוך המשווע כדי לעמוד מקרוב על העזובה, ההזנחה והתנאים התת־אנושיים שבהם גרים בני המיעוטים במקום.

„הסרטן מתפשט"

בעיר לוד חמש שכונות ערביות כשהגרוע מכל הוא מצבה של שכונת הרכבת שעלתה לאחרונה לכותרות בעקבות רצח נהג המונית יעקב ספיאשווילי בסמוך לה.

לפי דיווח שנמסר במהלך הסיור, בכ־522 דונם הנמצאים במערב העיר לוד בנו ערבים בתים לא רשיון „והסרטן מתפשט ללא גבול". אומר ראש העיר. האומדנים לגבי מספר התושבים בשכונות הרכבת נעים בין 2000 ל־7000 איש מאז 1967. בשנה זו דמו לשכונה מאות ערבים תושבי השטחים והנגב והתיישבו על אדמות השייכות למינהל, ותושבים אלה הקימו פחונים ומתגוררים בתנאים תת־אנושיים. גם למשטרה קשה להיכנס לשכונה וראש העיר אמר כבר בעבר, שלדעתו המקום יהווה מרכז לסחר בסמים, לפשע ומחסן נשק ענק.

הח"כים אשר סבבו בשכונות כחמש שעות בליווי עתונאים ושוטרים נכנסו למספר בתים בשכונה והביעו זעזוע מהחרפה הנגלית לעיניהם במרכז הארץ.

220 צווי הריסה

נכבדי הקהילה הערבית בלוד, שהצטרפו אף הם לסיור, אמרו, כי הם מצטופים לקריאתו של ראש העיר לשיקום השכונה וכי לא יהססו לצאת לרחובות ולהפגין עם חבריהם היהודים למען דיור נאות לתושבים.

ראש העיר אמר, כי אינו יכול לבנות מבני ציבור כלשהם בשכונה. כיוון שהמקום מוגדר כשטח חקלאי. שאלתה של אם ערביה בשכונה „מה אספר לילדי כששואלים מדוע אין להם גינה לשחק בה כמו שיש לילדי יהודים מעבר לכביש" נשארה ללא מענה.

ראש העיר הוסיף, כי בידיו מצויים כ־220 צווי הריסה שנשלחו על־ידיו ליועץ המשפטי לקבלת חוות דעתו בנדון.

ב„וולקן" מפטרים ישראלים וממשיכים להעסיק תאילנדים

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

שישה פועלים תאילנדים העובדים במפעלי „וולקן יציקה" ימשיכו לעבוד במפעל חרף פיטורי 13 עובדים ישראלים. זאת גילה אתמול אחד ממנהלי העבודה במפעל שאמר, כי אין כל הצדקה להמשיך ולהעסיק את התאילנדים בזמן שמפטרים פועלים ישראלים.

עוד נודע לכתבנו, כי הנהלת „אורדן" מתכוונת להפסיק עבודתם של 22 פועלים תושבי השטחים. בתגובה לכך אמר חבר ועד המפעל, ישראל קפקא, כי ההנהלה רוצה לפטור את העובדים מהשטחים המבצעים עבודות שחורות ובלתי מקצועיות ולהעסיק במקומם את העובדים הישראלים המקצועיים. הוא אמר עוד, כי ההנהלה כבר איימה שמי שיסרב לעבור לעיסוק אחר במפעל יפוטר מייד.

אתמול הושגה פשרה בבית־הדין לעבודה לפיה ישובו הבוקר כל עובדי „וולקן יציקות" לעבודה סדירה, בכללם 13 המפוטרים, ובמקביל ייפתח מו"מ בין העובדים ההנהלה וההסתדרות. כמו־כן חייב השופט כנפי את הצדדים לרווח לו כעוד כשבוע על התקדמות המו"מ.

כתבנו מזכיר, כי המחלוקת בגינה הושבתה העבודה ב„וולקן יציקות" הינה על גובה הפיצויים שישולמו למפוטרים. לטענת העובדים הסכימה ההנהלה לכלל לפורשים מענק של 13 שקלים חדשים בלבד עבור כל שנת עבודה.

8 בני משפחה הורעלו מתנור גז

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

שמונה בני משפחת נאמן מחצור־הגלילית הורעלו שלשום בערב מדליפת תנור גז בביתם כאשר צפו בטלוויזיה.

בני המשפחה התעלפו ושכן שנכנס לדירה במקרה הזעיק אמבולנס. השמונה הועברו לבית־החולים בצפת. שבעה מהם שוחררו לאחר טיפול ואחד הילדים נשאר להמשך הטיפול. חובשי מד"א ורופאי בית־החולים אמרו כי בני המשפחה ניצלו בנס.

● תלמידי כיתות ה' בבתי־הספר ניצנים בבאר־שבע ותל־שבע ב' קיימו אתמול מיפגש חינוכי משותף בבית־הספר בתל־שבע בהשתתפות סגן ראש הממשלה ושר־החינוך־והתרבות, מר יצחק נבון.

קיסר: ביטול תוספת היוקר ישים קץ לשקט התעשייתי

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

„אם האוצר יבצע את כוונתו לוותר על מכשיר תוספת היוקר לא יהיה יותר שקט תעשייתי במדינה", אמר אמש מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, בישיבה חגיגית של מועצת פועלי כרמיאל.

קיסר אמר, כי האוצר מתכוון להעלות בקרוב את מחיריהם של מוצרים רבים ובאותה עת לעשות הכל כדי לבטל ולרוקן מתוכנו את מכשיר תוספת היוקר. לדבריו, ההסתדרות לא תיתן יד לכך בשום פנים ואופן ותנהל מאבק נגד מגמות אלה. קיסר הבטיח שער אפריל יקבלו כל השכירים תוספת שכר על־פי ההסכמים הקיימים.

קופת־חולים חולה

קיסר אמר, כי קופת־חולים של ההסתדרות תקבל בשנת התקציב החדשה 20 מיליון דולר פחות מהתקציב של השנה החולפת. הוא תקף בחריפות את שרי הממשלה, לרבות שרי המערך, הנותנים יד למצבה החמור של קופת־חולים. לדבריו, הדבר נובע מכך שהשרים מקבלים טיפול רפואי חינם ולא חשים על בשרם את המתרחש בבתי־החולים של ההסתדרות.

קיסר הוסיף, שלאחר הקיצוץ הנוסף בהשתתפות הממשלה בתקציב קופת־חולים מגיע היום חלקה של הממשלה ל־5.2 אחוזים בלבד, לעומת 30 אחוז לפני שמונה שנים.

זכו בלוטו

בהגרלת הלוטו 3/86 זכו המספרים הבאים: 9 — 18 — 22 — 25 — 29 — 35 — והמספר הנוסף (5).

(עתים)

גופתו של הנעדר ממושב אמירים נמצאה בוואדי לימון

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

גופתו של בועז גולדמן בן 67 ממושב אמירים שבגליל העליון נמצאה אתמול בוואדי לימון ליד צפת על־ידי קבוצה של ידידים ובני משפחה שפתחו בחיפושים אחריו.

הקשיש נעלם מביתו מאז יום א' בשבוע שעבר ובני משפחתו הודיעו למשטרה על העדרו.

כוחות משטרה גדולים, בסיוע משמר הגבול ומתנדבי המשמר האזרחי פתחו בחיפושים אחריו. במהלכם נסרקו בקפדנות יערות שפר, מירון וצפת, אולם ללא הועיל. במקביל פתחו ידידיו ובני משפחתו בחיפושים אחריו.

אתמול בבוקר דיווחו כמה מתושבי הגליל למשטרה, כי הבחינו באדם הדומה לתיאורו של גולדמן כשהוא משוטט בהרי הגליל. כוחות המשטרה בסיוע תלמידי בתי הספר מצפת, פתחו שוב בסריקות נרחבות שהתמקדו הפעם בוואדי עמוד ובוואדי לימון, שהם מקבילים לכביש כפר שמאי — מושב אמירים. סמוך לשעה 2 אחה"צ דווחו הסורקים על גופה מתחת לגשרון בוואדי לימון, כוחות משטרה הגיעו למקום כשהם מלווים בבנו של בועז גולדמן. וזה זיהה בוודאות את הגופה כגופת אביו.

● מאגר המים התת־קרקעי הנמצא ניתחת למסגד אל־ג'אזר בעכו, ששימש במשך דורות רבים כמאגר חירום לאספקת מים לתושבי העיר, ייהפך לאתר תיירות.

● לראשונה בתולדות ההסתדרות התקיים יום התלמיד בבית־ברנר בתל־אביב. תלמידי הכיתות הגבוהות של בית־הספר היסודי א.ד. גורדון, היו אורחי מועצת פועלי תל־אביב ונילוו למזכירי בית־ברנר כדי ללמוד על הפעילויות שמעניקה מועצת הפועלים לאלפי חברי ההסתדרות בעיר.

אנו החתומים מטה –
פעילים בקיבוץ הארצי, השוה"צ ומפ"ם – קוראים
להפסיק את ההתגוששות הפנימית במפ"ם
למצות את המשותף ולצאת לעבודה במאבק על דמותה של החברה הישראלית
**ליאור, בתיה, עלי, הנרי
חמי, אילן, דני, חגי**

תערוכה מיצירותיו של יחזקאל שטרייכמן נפתחה אתמול במשכן הכנסת. בצילום: האמן בחברת ח"כ אמירה סרטני, חברת הוועדה לעיצוב האמנות בכנסת. (צילום: „סקופ 80")

עובדי „הארגז" ו„מרכבים" שוב בסכנת פיטורים

מאת כתבנו לענייני עבודה

הנהלת חברת „אגד" הודיעה אתמול להנהלות „הארגז" ו„מרכבים", העוסקות בהרכבת אוטובוסים, כי הן דוחות את הזמנת 150 השילדות. דחיית ההזמנה תגרור אחריה פיטורי עובדים רבים בשני המפעלים הנמצאים בתל־אביב ובפתח־תקווה.

בשני המפעלים מועסקים עתה כ־500 עובדים. בשעתו עמדו ההנהלות לבצע פיטורים נרחבים, אך הבטחות משרד־התחבורה והנהלות „אגד" ו„דן" לביצוע העיסקה, מנעו נקיטת צעדים אלה. בשנה החולפת פוטרו כ־200 עובדים.

כתבנו מציין, כי במהלך השנתיים האחרונות עמדו המפעלים מספר פעמים בפני סיגור ובהתערבות מועצת פועלי תל־אביב וההסתדרות נמנע הדבר. עתה יידרשו שוב הממשלה ומשרד־התחבורה, להתערב בעניין.

„נוטלים העוקץ מתשדירי השירות של נעמת"

מאת אתי רונאל, כתבת „על המשמר"

מזכ"ל נעמת, מאשה לובלסקי, ערערה אתמול בפני ועדת תשדירי השירות של רשות השידור על נטילת העוקץ מתשדירי השירות של נעמת.

התשדיר ממליץ לנשים להקפיד על זכויותיהן המשפטיות ולהסדיר את יחסי הממון עם בעליהן העתידים בהסכם מתאים. אולם, חברי הוועדה טענו, כי היום נמנעים רבים מהנירדשים בגלל הקושי בחלוקת הרכוש המשותף, והסכם כזה עלול לעורר את גירושי בני הזוג המסוכסכים ביניהם. אי לכך, לא אושר התשדיר ונעמת נאלצה להסתפק בתשדיר אחר, המציע לבני־הזוג לבקר בלשכות הייעוץ שלה ערב נישואיו.

יו"ר ועדת תשדירי השירות, נתן ברון, התנגד בתשדיר בגירסתו המקורית, אבל כי יביא הערעור לדיון נוסף.

עוד ברשות השידור — זה שלושה שבועות אין לטלוויזיה כתב לענייני העם היהודי. חנן עזרן, שנתבקש לכסות את התחום הזה, סירב, וכך גם כתבים אחרים שנתבקשו לעשות כן, משום שהתחום נראה להם לא מעניין. היום מסתפקת הטלוויזיה בשליחת כתבים המכסים ארועים ספציפיים, ללא דיווח מקיף ורצוף של התחום כולו.

אדמו"ר מארה"ב התנחל ביבניאל ועורר סערה

מאת מירה יערי, כתבת „על המשמר"

ביקורו בארץ של האדמו"ר שיק, המתגורר בארה"ב, גורם סערת רוחות בין 1,600 תושבי המושבה יבניאל שבגליל־התחתון.

האדמו"ר שיק, שנחשב בעיני חסידיו ביורשו הרוחני של רבי נחמן מברסלב, היא ידידו האישי של הרב פרנקל מיבניאל וידידות זו הולידה החלטה של האדמו"ר להתיישב ביבניאל, לרכוש בה אדמות ולהקים ישיבה וחצר לכ־400 חסידים.

בחודשי הקיץ אירח הרב פרנקל ביבניאל מאות מחסידי האדמו"ר שיק וגם הגיש בשמו בקשה למועצה המקומית להקים ביבניאל קריה לכאות משפחות הסמוכות על הצר האדמו"ר.

יו"ר המועצה המקומית, עזרא מועלם, אמר אתמול לכתבתנו, שבקשה זו נדחתה עוד בקיץ ריישבית על־ידי המועצה.

בביקורו בימים אלה בארץ חידש האדמו"ר שיק את נסיונותיו להתיישב ביבניאל ועורר, כאמור, סערת רוחות במושבה. שעל קירות כמה מבתיה גם צויירו לאחרונה כתובות נאצה נגד התושבים החילוניים והושמעו איומים שאם רכישת האדמות לא תתאפשר בדרך הטובה, היא תתבצע בכוח.

„בקיץ האחרון צבעו לנו את המושבה בשחור, ואנחנו מתחילים להיות מוקפים מכל עבר בטיפוסים מוזרים, שמנסים להשתלט על המושבה ולהפכה לבסיס חרדי", אמר אתמול אחד התושבים.

בלא ביוזמת המועצה, חותמים התושבים ביבניאל בימים אלה על עצומה נגד התנחלות האדמו"ר שיק במקום, ומחר תתקיים ישיבת מועצה מיוחדת וסגורה לבירור העניין. לישיבה הוזמן להשתתף, ואייר את בואו, האדמו"ר שיק.

קיבוץ להבות־הבשן מודיע
החל מיום א' 26.1.86 אחר־הצהריים, יוחלפו מספרי הטלפון של הקיבוץ:
**מזכירות הקיבוץ 52111־069
להבות חרושת 52101־069**
ניתן לחייג ישירות לדירות חברים בתוספת הספרה 5 לפני מספר שלוחה קיימת.
יבואו על הברכה חברת תדיראן על התקנת מרכזת 1000 Tadex. פיקוח וישירות נאמן, וחברת בזק צפת על תכנון, פיקוח וביצוע מערך טלפונים בקיבוצנו.
קיבוץ להבות־הבשן

אל"מ (מיל.) גבע לא יחזור לשירות מילואים פעיל בצה"ל

אלי גבע בתגובה ל"על המשמר": אני מצפה שביום מלחמה צה"ל יבחר את הטובים ביותר ● יש לי שאלות מביכות על מספר אנשים... ● מוכן לשרת בכל תפקיד

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

אל"מ (מיל.) אלי גבע, מי שביקש במלחמת לבנון במפקד חטיבה, לא יחזור לשירות מילואים בצה"ל — כך עולה מדברים שאמר אתמול הרמטכ"ל, רב-אלוף משה לוי, בישיבתה של ועדת-החוץ והביטחון.

הנושא הועלה בעקבות הערה שהשמיע חה"כ יוסי שריד, אשר הביע שביעות-רצון מהתבטאות סגן הרמטכ"ל, אלוף דן שומרון, לפיה יש לשלב את אלי גבע בשירות מילואים פעיל.

לדברי הרמטכ"ל, החזרת אלי גבע למילואים עלולה להרבות מבוכה. הרמטכ"ל גם הביע מורת-רוח מהתבטאות אלוף שומרון בעניין זה. "זה איננו נושא שאלופים צריכים לדבר עליו מחוץ למערכת הצבאית. ואף לא נושא לוויכוח ציבורי. הערתי לאלופים שדיברו על כך בפומבי," אמר הרמטכ"ל.

שיקול הרמטכ"ל

עוד אמר לוי, אי-החזרת אלי גבע לשירות מילואים איננו בגדר עונש, אלא נושא הנתון לשיקול הרמטכ"ל. "אלוף מיצנע, שלאחרונה הועלה בדרגה, הביע את דעתו על מלחמת לבנון, ואילו אלי גבע גם דיבר וגם עשה מעשה, הוסיף.

רב-אלוף משה לוי דחה שמועות, שכאילו קיימת תופעה של הימנעות משירות ביחידות קרביות. שיעור ההתנדבות הוא כפי שהיה בעבר. "אין לצה"ל כל בעייה מבחינת רצונם של מתגייסים לשרת ביחידות קרביות", אמר.

שרה דורון (ליכוד) אמרה לפני דברי הרמטכ"ל, כי אם יחזור אלי גבע לשירות לא נוכל לחנך את הדור הצעיר לשירות צבאי. "מי שנטש את חייליו במלחמה אינו יכול לשמש דוגמה" — אמרה.

שבר גדול

הגיב אליעזר גרנות (מפ"ם) על דברי שרה דורון: "אלי גבע לא ברח ואין הוא עריק. מי שמציג אותו כך — מסלף. גבע קיבל החלטה קשה ואינני רוצה לשפוט אותו. רבים מן החיילים הקרביים רואים בגבע אדם שאפשר להזדהות איתו." ח"כ גרנות הוסיף, כי השבר במלחמת לבנון היה גדול ואין לחפש אותו באלי גבע. אם מדברים על חינוך — איזה חינוך נותנים כאשר אדם שהורשע בוועדה שיפוטית ממשיך לכהן כשר בממשלה? — שאל אליעזר גרנות את ח"כי הליכוד.

יוסי שריד אמר, שהיו עוד קצינים בכירים שנענשו בגלל מעשים או מחדלים בזמן מלחמת לבנון ועכשיו נמחל להם, הם עולים בדרגה ואין לו טענה על כך. אבל אין זה מתקבל על הדעת, שיהיו קצינים שהתנגדו למלחמה ולא קודמו.

גבע: אנשים היו במבוכה

"אני מניח שבמלחמת לבנון ישנן מספר מבוכות קצת יותר חמורות שקשה להתגבר עליהן, יותר מאשר החזרתו של אלי גבע לצה"ל. אני יודע שהנושא אינו פשוט, אבל אני יכול לשאול כמה שאלות על כמה אנשים ולהוסיף כמה שאלות כלליות, שיש להניח שיהיו יותר מביכות. אולם כעת אני מעדיף שלא להעלותם" אמר אתמול ל"על המשמר" אל"מ (מיל') אלי גבע, בתגובה על דבריו של הרמטכ"ל, רב-אלוף משה לוי.

אלי גבע אמר, כי הוא כלל לא בטוח שהנושא ברור דיו לרמטכ"ל בעת שאמר שאלי גבע אמר וגם עשה. "צריך לזכור, שאני שוחררתי מצה"ל ולא השתחררתי מרצוני. אני חושב שיש הרבה אנשים וחיילים במדינת ישראל שהיו במבוכה על מה שקצינים אחרים לא עשו באותה תקופה. ולא רק בעקבות מה שאלי גבע כן עשה. מבלי להקל ראש בכך, דנים בנושא כאילו הוא נולד בבוקר אחד ומתעלמים מן העובדות ומנקודות הזמן", אמר.

מאחל לשרה דורון

אלי גבע מסר לכתבנו, כי לאחר התבטאותו של דן שומרון, קיבל הרבה מאוד הדים חיוביים בתוך הצבא ומחוצה לה.

על דבריה של ח"כ שרה דורון שטענה בוועדת החוץ והביטחון שהחזרתו של אלי גבע לצה"ל תפגע בחינוך הנוער, אומר גבע: "אני מאחל לשרה דורון שמשפחתה תחונך על הערכים שאני התחנכתי עליהם ותרמתי על פיהם לצה"ל ולמדינה, וכך אני מחנך גם את ילדיי".

גבע העובד עתה בקונצרן "כור", אמר, שלמרות דברי הרמטכ"ל הוא מצפה לשוב בכל זאת לשרת במילואים בצה"ל וכי יהיה מוכן לשרת בכל תפקיד שיוטל עליו. "מה שבסופו-של-דבר צריך להיות חשוב לצבא, זה שביום הדין — קרי: מלחמה — ישרתו בו הטובים ביותר. אני מצפה שהצבא יבחר באנשים טובים, ואם גם אני נחשב כזה — שיבחרו גם בי. אני רואה חובה בשירות המילואים בצה"ל" — אמר אלי גבע.

אמש בטלוויזיה

זכות-אבות

מה היה השיקול בהזמנת בנימין זאב בגין לתוכנית מוקד? האם בזכות היותו בנו של מנחם בגין. או אולי בזכות מועמדותו לציר בוועידת חרות שנדחתה?

הסקופ הגדול שאולי קיוו מראיונו של בגין-הבן להביא לעם ישראל — מה היו הסיבות האמיתיות להתפטרותו של אביו ולפרישתו המוחלטת מהחיים הפוליטיים והציבוריים — הסקופ הזה לא סופק אמש במוקד.

בנימין בגין התחמק מתשובה בשם הדיסקרטיות. בצדק טען יעקב אחימאיר, כי אין מדובר כאן בשאלה רכילותית. אלא בזכות הבסיסית של הציבור לדעת ולשמוע הסבר לצעד כה יוצא-דופן של מי שעמד בראש הממשלה.

אף כי בנימין בגין נמנע מלדבר לגופם של אישים בתנועת החרות. הוא לא הסתיר באחת מתשובותיו, כי אין הוא רואה בשרון. בניגוד לשמיר ולוי. חלק בסיסי ואורגאני בתנועה.

בגין-הבן לא חידש כמעט דבר בהופעתו והופיע כאיש חרות מובהק, מבחינה זו — לא נפל התפוח הרחק מן העץ.

לא נתפלא אם לאחר התקדים של מתן פריבילגיה בזכות אבות. נראה בעתיד הקרוב במוקד עוד כמה וכמה בנים ונכדים של פוליטיקאים ושרים. אם הוא — למה לא גם אחרים?

את בגין-הבן ראיינו ניסים משעל ויעקב אחימאיר.

דורית גנן

סטי"ל של ה"מספנות" ישמש כיאכטה מפוארת

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

משא-ומתן למסירת הסטי"ל מסוג "סער 4", שנבנה ב"מספנות ישראל" ומאז סיום העבודה עליו לא נמצא לו קונה — מתנהל בימים אלה בלונדון.

לכתבנו נודע, כי סטי"ל שמחירו 8 מליון דולר הוצע למכירה במחיר הזדמנותי של 4 מיליון דולר, לאיל עסקים לונדוני המבקש להפוך את הסטי"ל ליאכטה.

כתבנו מוסר, כי הנהלת המספנות תסכים לכל הנראה להסב את הסטי"ל ליאכטה מפוארת. נודע עוד, כי בעיסקה מתווך שר לשעבר בממשלת ישראל.

קרובי הנעדרים התקבלו בשגרירות הסורית בלונדון

מאת אבי בניהו, כתב "על המשמר" — וכתב עתי"ם

קרובי הנעדרים של צה"ל במלחמת לבנון, התקבלו אתמול אחה"צ בשגרירות הסורית בלונדון.

כתב הטלוויזיה הישראלית מסר, כי הם באו לבקש פרטים על הנעדרים. השגריר לא היה במקום והם הסתפקו בשיחה עם הפקידים.

קודם לכן ביקרו הקרובים בשגרירות האמריקנית וביקשו, שריצ'רד מרפי ימשיך במגעים עם הנשיא אסד בעניין הנעדרים.

הקרובים נלווים למסעו של ראש הממשלה, שמעון פרס, בלונדון.

"בשלב זה אין בידי ישראל אימותים חד-משמעיים בדבר היות אותם בחיים של חלק מנעדרי קרב סולטן-יעקב. כל הידיעות שמגיעות ממקורות שונים בנושא זה, מביאות אותנו לקוות שיש בהן מידה של אמת. כולנו רואים את הנעדרים בחזקת נעדרים כל עוד לא הוכח אחרת, או עד שיגיע מידע אמין חדש" — דברים אלה אמר אתמול שר-הביטחון, יצחק רבין, בביקורו במפעל המולי"ט.

חוסיין מבקש

(המשך מעמוד 1)

המזרח-התיכון ניצב בפני שנה של החלטות.

פרס אמר בהרצאה במכון המלכותי לעניינים בין-לאומיים, כי הפלשתינים, הירדנים והישראלים כולם ניצבים בפני "רגע של אמת".

פרס אמר לקהל, שכלל דיפלומטים ועיתונאים ערביים רבים: "1986 היא שנה מכרעת... האופציה של המתנה, של אי-עשייה איננה יכולה להתקבל על הדעת. היא עלולה לגרור תוצאות בלתי רצויות. להוד מלכותו המלך חוסיין אנו אומרים, אל נא נצטרף ברגע זה להיסטוריה של הזדמנויות שהוחמצו".

"ביטוי עצמי" לפלשתינים

עוד אמר פרס, כי פתרון הסכסוך חייב לתת אפשרות לפלשתינים ל"ביטוי עצמי". "אין אנו רוצים בעם אחר", אמר.

"אנו נחושים בדעתנו להאיץ את המדיניות שנועדה לאפשר דו-קיום. מדיניות זו כוונתה לאפשר לתושבי הגדה והרצועה ליטול יתר אחריות לניהול ענייניהם, בגידול כללי, באווירה דמוקרטית ובשיתוף עם העולם הערבי. זה יכול להיות מסד למימוש התחייבותנו להעניק אוטונומיה מלאה", אמר ראש הממשלה.

מרפי צמצם המחלוקת

עוזר שר החוץ האמריקני, ריצ'רד מרפי, אמור לשוב לוושינגטון בסוף השבוע, לאחר שהצליח לצמצם את חילוקי-הדעות בין ישראל וירדן בעניין הוועידה הבין-לאומית לפתרון הסכסוך במזרח-התיכון.

אולם פקידים אמריקניים הדגישו אתמול, כי מרפי לא היה יכול לפתור את כל נקודות המחלוקת במהלך שיחותיו בהאג ובלונדון בימים האחרונים עם שמעון פרס ועם המלך חוסיין. "יש עדיין כברת דרך שאנו צריכים ללכת", אמר פקיד בכיר אמריקני.

הסטייט דפרטמנט, במענה לאישור הידיעה שמרפי לא ייצא בקרוב לשליחות דיפלומטית במזה"ת, סרב להגיב אתמול על שליחותו האחרונה של מרפי לאירופה.

במלאת שנה
לפטירתו של
יוחנן גוטוויליג ז"ל
נעלה לקברו בבית הקברות בעין-החורש
ביום א', ט"ז שבט תשמ"ו 26.1.86, בשעה 16.00
בשעה 18.30 נקיים התכנסות זיכרון ועיון במועדון הקיבוץ
המשפחה, קיבוץ עין-החורש
והמחלקה הטכנית של הקבה"א

עוה"ד של חוה יערי יסכימו היום בבוקר להארכת מעצרה

זאת, לאחר שהודתה ושיחזרה את אירועי מותה של מלה מלבסקי ● האשמותיה כלפי בעלה, אהוד יערי, היו משוללות יסוד ● השאלה: רצח מתוכנן או תאונה

מאת אבי בניהו, כתב "על המשמר"

חוה יערי תובא הבוקר לבית-המשפט בת"א, לשם הארכת מעצרה. פרקליטיה של יערי, עו"ד דרור מקרין ועו"ד ערנה קפלן, יסכימו לבקשת המשטרה להאריך את מעצרה עד להגשת כתב-האישום. זאת עקב המפנה שחל בחקירה, לאחר הודאתה של חוה יערי, ששינתה את גירסתה, ושיחזרה בפני החוקרים את אירועי ליל ה-10 במרס אשתקד.

מקורביה של חוה יערי וכן עורכי-הדין שלה מקווים, כי בעקבות הודאתה "ירדו" החוקרים מכוונתם להאשימה ברצח בכוונה תחילה ויסתפקו באישום של גרימת מוות ברשלנות.

האם תכננה חוה יערי את רצח מלה מלבסקי? או, שאכן, על-פי גירסתה של יערי, עפה הנרצחת תוך ויכוח וקטטה מהמכונית? חוה יערי, נכון לשעה זו, ממשיכה לטעון "לא רצחתי", ואילו חוקרי המשטרה ממשיכים לטעון שהרצח בוצע בכוונה תחילה.

מפנה חד

המפנה החד בחקירה אירע בליל יום ב', בו "נשברה" חוה יערי, לאחר שהוצגו בפניה ראיות נוספות וחומר חקירה נוסף שהצטבר אצל החוקרים. בין היתר, הציגו בפניה החוקרים הקלטות שהכילו את פרטי השיחות שניהלה עם "האשה באדום" (שתובא היום להארכת מעצרה), שיחות שלמעשה מפלילות את יערי.

חוה יערי חזרה בה מגירסתה הקודמת שמסרה כשנעצרה, ובהמשך גם במשך 12 יום ששהתה בבית-המעצר, והודתה כי בליל ה-10 במרס אספה את מלה מלבסקי במכונית ה"סוברו" השייכת לבעלה (קודם טענה כי נסעה ב"גולף" שלה. הם נסעו לכוון מלון "מנדרין" באזור חוף תל-ברוך, ובדרך פרץ ביניהם ויכוח על "הסתלקותם" של 51 אלף דולר מחשבונה של מלבסקי מהבנק בת"א. תוך הויכוח נפתחה, תוך כדי נסיעה, דלת המכונית, ומלבסקי עפה החוצה ונפגעה. ייתכן ואז איבדה חוה יערי את העשתונות. דרסה את התיירת, וגררה את גופתה לשולי הכביש.

אדם נוסף

חוקריה של יערי, שנדהמו מהודעתה, מיהרו לבצע את שיחזור האירוע. חוקרים של המשטרה בראשות מפקד מחוז ת"א, הובילו את חוה יערי שלאור מצלמות וידאו שיחזרה אחת לאחת את אירועי אותו לילה. כפי הנראה, נכחה במקום גם העצירה הנוספת (האשה באדום) שתובא היום לבית-המשפט לדיון בהארכת מעצרה. ייתכן ו"האשה באדום" תשמש כעדת-התביעה הראשית במשפטה של חוה יערי.

המשטרה סבורה עוד, כי אדם נוסף היה שותף לאירוע והוא חשוד בטשטוש העקבות.

על המשך החקירה הוטל איפול כבד והחוקרים ומקורבים לחקירה נשמרים מלפרסם חומר בעניין.

כתבנו מציין, כי גירסתה החדשה של חוה יערי "מזכה" למעשה את בעלה, אהוד יערי. כעת נשאלת השאלה, אם יצליחו חוקרי המשטרה, בראשות פקד מישל חדד, להוכיח חד-משמעית שהמדובר ברצח. או שיסתפקו בהודאה של יערי.

הטלוויזיה דיווחה

גורמים במשטרה מסרו, כי יש עוד הרבה מה לחקור אחר ההודעה וייתכן כי ייעצר ויואשם אדם נוסף.

הדיון בהארכת-מעצרה של יערי הוקדם ממחר להיום בטענה, כי ביה"מ לחוץ ועמוס מאוד ביום שישי.

אתמול דיווחה מערכת "מבט" בטלוויזיה, לראשונה, על פרשת יערי, לאחר שנמנעו מכך עד עתה. עקב רגישות הנושא לגביהם. בעלה, אהוד יערי, משמש כראש הדוכנה לענייני ערבים בטלוויזיה.

משלחת המנכ"לים תצא למצרים להכנת הבוררות

מאת דליה שחורי ויצחק שור, כתבי "על המשמר"

משלחת המנכ"לים, בראשות מנכ"ל משרד ראש-הממשלה, אברהם טמיר, ומנכ"ל משרד החוץ, דוד קמחי, תצא בראשית השבוע הבא למצרים, כדי לקיים דיונים על מימוש עיסקת החבילה עם מצרים והכנת שטר-הבוררות בכלל זה.

טמיר יעזוב לשם כך את מסע ראש-הממשלה.

שר-החוץ, יצחק שמיר, הורה לשגריר ישראל במצרים, משה ששון, לבדוק את התבטאות שר-החוץ המצרי, איסמת עבדול מגיד, בפני ועדת-החוץ של מועצת העם המצרי. התבטאות זו עומדת לכאורה בסתירה להתחייבות מצרים להעביר בימים אלה את דו"ח ועדת החקירה על הרצח בראס-בורקה לישראל.

התחיה: אי-אמון

עם שובו של פרס מחו"ל, יעלה יו"ר תנועת "התחיה", יובל נאמן, בכנסת, הצעת אי-אמון בממשלה בנושא טאבה וראס-בורקה.

לדעת "התחיה", ממשיכה ממשלת ישראל לנקוט מדיניות של הסכמה שבשתיקה נוכח הפרה מובהקת של חוזה השלום הישראלי-מצרי.

חבר ועדת-החוץ-והביטחון, פנחס גולדשטיין (ליכוד), אמר אתמול, כי יש יותר מספק ביחס לרצון מצרים לחדש את הנורמליזציה. חבר אחר בוועדה זו, יוסי שריד (ר"צ), אמר כי שלום נבדל היה ונשאר פאטה-מורגנה.

מסע פרס מעכב

בישיבתה של ועדת-החוץ-והביטחון אמר חה"כ דן מרידור (ליכוד), כי נוצר הרושם שהמצרים נתנו הבטחות בעניין הנורמליזציה והפישור ואילו עתה מסתבר ההיפך.

יו"ר הוועדה, אבא אבן, אמר, שיזמין לישיבת הוועדה את שר-החוץ או מנכ"ל משרדו, כדי לדון במגעים עם מצרים. לדעתו, מסע רה"מ באירופה מעכב את המגעים עם מצרים. שר-החוץ או מנכ"לו היו צריכים להימצא עתה בקאהיר לפתוח בהידברות — סבור אבן.

"על המשמר"
עתון יומי
عل — همشمار
جريدة يومية
המו"ל: עתון וספר בע"מ
בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2 תל-אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3-43360-4
המען למכתבים: שירות שק-דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן-יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102-121, טל' 225125-6. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

ועדי אחיות מ-22 בתי חולים — פרשו מהסתדרות האחיות

נציגות הוועדים פרשו "משום שמזכירת ההסתדרות חתמה על הסכם שהוא בבחינת מכירת האינטרסים של האחיות" הוועד החדש פונה למעסיקים להכיר בו ולפתוח עמו במו"מ

מאת יוסף שמי, כתב "על המשמר"

באסיפת וועדי האחיות של בתי החולים הממשלתיים שהתקיימה אתמול בתל השומר, הוחלט על הקמת וועד ארצי של בתי החולים ממשלתיים. כך מסרה אילנה כהן העומדת בראש הוועד החדש.

הפרישה באה בעקבות ההסכם שעליו חתמה מזכירות הסתדרות האחיות שבראשה כרמיה פרן. אילנה כהן מביה"ח אסף הרופא, וכן בלה סופרין מתל השומר, טענו באוזני כתבנו, כי לשם השגת דיון במוסד לנהרות מוסכמות, על דרישות האחיות, לא צריך היה לצאת בהכרזת שביתה עם נטישת בתי החולים. ההסכם הוא "מכירה של האינטרסים של האחיות".

בפגישה של וועדי האחיות דיווחו אילנה כהן ובלה סופרין (חברות מזכירות הסתדרות האחיות שהשתתפו במשא ומתן והצביעו נגד ההסכם), לוועדי האחיות של בתי החולים הממשלתיים ובסיום הדיון נתקבלה החלטה להביע אי אמון במזכירות הסתדרות האחיות שבראשה כרמיה פרן, לפרוש מהסתדרות האחיות ולהקים ארגון נפרד.

ההחלטה נתקבלה פה אחד ע"י נציגי 22 בתי חולים ממשלתיים, וכן וועד האחיות של בלינסון.

הוועד פנה במברקים למעבידים לפתוח אתו במשא ומתן על תנאי העבודה והשכר. אל מזכ"ל ההסתדרות פנו גם בדרישה להכיר בוועד כחטיבה נפרדת במסגרת ההסתדרות הכללית. המשא ומתן צריך להתנהל על יסוד החלטות הממשלה מ-1979 הקובעת, כי מקצוע הסעוד בבתי החולים הוא מקצוע מועדף.

חברות קבלניות

היום נפגשות בבית החולים בלינסון האחיות שנבחרו לוועד כדי לדון בהמשך צעדיהן. אילנה כהן אמרה, כי בזמנו כשנבחרה כרמיה פרן, היא הבטיחה להקים חטיבה נפרדת של אחיות בבתי חולים. בתשובה לשאלת כתבנו מה יקרה אם קיסר לא ייענה לדרישותן: "נשאר במסגרת ההסתדרות, אם קיסר יקבל את התנאי שלנו להיות חטיבה נפרדת, ולא — נהיה מחוץ להסתדרות.

אילנה כהן ובלה סופרין חזרו וטענו, כי המשבר במקצוע מאיים על תפקודן של בתי החולים מידי יום ביומו נגשרות אחיות מהמקצוע. חברות קבלניות מביאות במקומן אחיות העובדות בקבלנות ומקבלות תמורה העולה פי שלושה וארבעה מזו של האחות הקבועה. בתי חולים ומשרד הבריאות מעדיפים למלא את החסר בדרך זו, ולא להוסיף כח אדם ותקנים בשל צו ההקפאה.

מזכירות הסתדרות האחיות שנתבקשה להגיב על הארועים בפגישות וועדי האחיות של בתי חולים ממשלתיים אמרה, כי ההחלטה בדבר חתימת הסכם עם המעבידים נתקבלה בצורה דמוקרטית, ולמרבית האחיות הוקל על שלא נאלצו לנטוש את עבודתן, כן הובעה שביעות רצון שניתן יהיה להשיג עיקר הדרישות בדרך של משא ומתן.

בנוגע לטענה על הקמת חטיבת אחיות של בתי חולים אמרה כרמיה פרן, כי הנושא נמצא כבדיקה של היועץ המשפטי של ההסתדרות. דובר בהסכמי שכר שיכללו בתוכם ענפי סיעוד שונים של מגזרים שונים.

שולה ברקן מחברי מזכירות האחיות מסרה לנו, כי אתמול נקבע כי בתוך יומיים יוודע להן מתי יועברו לידיהן נתונים על שחיקת השכר מאפ' 1980 עד ינו' 86.

● תנועת "כך" פנתה אתמול לבית-משפט השלום בירושלים, בבקשה להורות לבנייני-האומה להשאיר על כנו את ההסכם לחכירת האולם ע"י התנועה, לצורך עריכת ועידתה השנתית בחודש הבא.

● שר הקליטה, יעקב צור, אמר, כי לאחרונה אנו עדים לתופעה מדאיגה ומסוכנת של סרוב פקידי הרישום במשרד-הפנים, לרשום בתעודת-הזהות כיהודים. עולים שנתגיירו טרם עלייתם ארצה בגיור בלתי-אורתודוכסי.

ראש קרחון — לא ראש קטן

מאת אבי בניהו, כתב "על המשמר"

"בני הקיבוץ נוטים להמשיך ולהתנדב באחוזים גבוהים ליחידות נבחרות בצה"ל ולשרת ביחידות קרביות. ואולם הזדהותם עם הגיוס לצבא היא נמוכה יותר. גם המוטיבציה המוצהרת שלהם לשרת פחתה בעקבות מלחמת לבנון.

עמדתם האישית של בני הקיבוץ כלפי הגיוס היא חיובית פחות מאשר בקרב בני נוער אחרים ולמרות זאת יש להם נטיה חזקה במיוחד להתנדב. כך קובע מחקר חדש של הסוציולוג דני זמיר בקיבוץ משמר-העמק.

החוקר, שהסתמך על חומר גלוי שפורסם בעבר, עמד על המאפיינים של בני הקיבוץ, והגיע למסקנה, כי המדובר הוא בעיקר ב"ראש קרחון" (שיוסבר להלן) ולא דווקא במה שנהוג לקרוא "ראש קטן". זמיר סבור, כי הנתונים על שינוי המוטיבציה לשירות בעקבות מלחמת לבנון או ירידה בפניה למסלולי קצונה יכולים לשמש אינדיקציה ברורה ביותר למגמות רחבות וארוכות טווח: מגמות המשפיעות על יחסו של הנער הישראלי לצה"ל ולשירות בו.

דני זמיר עומד על המצב הנוכחי שבו מרבים בני הקבוצים להתנדב למרות העמדה המסויגת שהם מציגים כלפי צה"ל והשרות הצבאי ומזהיר כי "ראש הקרחון" יכול להביא לסגירת הפער בין העמדות המסוייגות לרצון להתנדב. "העניין הוא חלק מתרבות נוער שלמה. שיש בה מידה רבה של התנתקות ואדישות לעם היהודי, למדינת ישראל וגם לצה"ל" אומר זמיר. (מחקרו של דני זמיר יפורסם במלואו ב"על המשמר" בשבוע הבא).

"למערכת הבטחון חסרים 500 מיליון דולר"

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

למערכת הבטחון יש צורך בתוספת לתקציבה, בסך של כ-500 מיליון דולר, כדי להתמודד עם צרכי הבטחון של ישראל — כך אמרו אתמול מקורות בטחוניים בכירים.

המקורות ציינו שבשלוש השנים האחרונות כפה משרד האוצר על מערכת הבטחון, קיצוצים בסך מצטבר של 2.8 מיליארד דולר. לדברי המקורות, התקציב ממקורות שיקליים, אשר יעמוד לרשות מערכת הבטחון ב-1986, יהיה נמוך ב-20 אחוז מהתקציב ב-1984. המקורות ציינו, שבכל פעם שמתקבלת החלטה על קיצוץ תקציבים, האוצר מבטיח שיהיה זה הקיצוץ האחרון למספר שנים. אך כעבור זמן מועט, אמרו המקורות, שוב תובע האוצר לקצץ בתקציב הבטחון. ועל כן אין לצה"ל שום אפשרות לתכנן לטווח ארוך.

המקורות אמרו שב-1984, הגיעו האוצר ומשרד הבטחון להסכם ל-5 שנים. לפיו תקציב הבטחון ממקורות פנים. יעמוד בתקופת ההסכם על 1.2 מיליארד דולר. ההסכם ציין במפורש, שפיתוח וייצור "הלביא" לא ימומן מסכומים אלה. לאחר מכן, הוחלט שתקציב הבטחון לא יממן את המלחמה בלבנון ואת השהייה של צה"ל בלבנון. למרות סיכומים אלה, אמרו המקורות, האוצר אילץ את הצבא לממן ממקורותיו חלק מעלות שהיית צה"ל בלבנון. לכסות ממקורותיו שחיקה עבור התייקרויות ולספוג נזקים בלתי צפויים.

משתתפי הפגישה עם הח"כים: התנגדנו לאוטונומיה

מאת פנחס ענברי, כתב "על המשמר"

אישים מן השטחים שהשתתפו באמצע השבוע בפגישה במזרח-ירושלים עם משלחת של חברי הכנסת מהעבודה ומר"צ, שאורגנה ע"י ידידי המרכז הישראלי לשלום, הבהירו באוזני כתבנו כי התנגדו להצעות שהשמיעו חברי הכנסת הישראליים בדבר האוטונומיה החד-צדדית. ראש עיריית חברון המודח, מוסטפא נאטשה, אמר לכתבנו כי המשתתפים הערבים השיבו להצעות חברי הכנסת כי הם דורשים מדינה פלשתינאית עצמאית. הוא עצמו אמר כי מה שעומד לנגד עיניו הוא הסכם הוסיין-ערפאת.

לקיבוצי השומר הצעיר
לרגל הוועידה
איחולי הצלחה להגשמת ההחלטות
שרותי גולן בע"מ
שרות למכונות להדחת כלים
המשרד: גרוזנברג 3 ראשון-לציון. טל. 03-957913
המפעל: הסוללים 9 רמות-ים. בת-ים. טל. 5514140

צנרת דרום בע"מ
גם אנו במברכים
אשקלון. אזור התעשייה ת.ד. 9157
טלפון: 051-25938. 22742. 26661
בית מסחר סיטוני
אינסטלציה מים וקיטור
* סוכנות לצנרת פלסים בדרום
* צנרת ביוב, השקיה, מים חמים וקרים
* צנרת C.P.V.C. — מצמת
* אביזרי אינסטלציה סניטרית
* פיטינגים מגולוונים, לחץ וקיטור
* ברזי חמת, אסלות וכיורים
* צנרת פלגל (סוכנות ראשית בדרום)
* קשתות, מעברים לריתוך, וסתים, אוגנים, מדי לחץ, טרמוסטטים, ברזי קיטור אלחוזרים
* בידוד למים חמים וקרים מכל הסוגים
אנו עובדים גם דרך ארגוני הקניות

ח"כ חייקה גרוסמן לח"כי המערך:

בוכים ומצביעים בעד התקציב
קיסר: כבר לא נותר מה להבריא

"אין צורך במספנות, באתא, סולל בונה, צי"ם, סולתם, מנועי בית שמש, הארגז ועוד — אז אני שואל בשביל מי התוכנית הכלכלית הזאת?" — אמר קיסר שנעדר מההצבעה

מאת מוטי בסוק, כתב "על המשמר" בכנסת

הכנסת אישרה אתמול ברוב גדול, נגד כל הסיעות האופוזיציה ויעקב שמאי (ליכוד-חירות) את תקציב המדינה החדש. כצפוי נעדר מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר מההצבעה.

שאר ח"כי המערך שאיימו להצביע נגד התקציב, להוציא את סגנית השר שושנה ארבלי-אלמוזלינו (עבודה), תמכו בתקציב. עתה יועבר חוק התקציב, להכנה לקריאה שניה ושלישית, לוועדת הכספים.

ראשון הדוברים אתמול, מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר (מערך), שהיה כהרגלו תקיף מאוד ואופוזיציוני, הוא ציין כי "אילולא ציבור העובדים, שום תוכנית כלכלית לא היתה עוזרת". אנחנו נמצאים עתה רק בראשיתו של תהליך השיקום הכלכלי של המדינה. התקציב החדש, צופן נחתו, אכזבה רבתי. בהמשך העיר המזכ"ל בסרקזם: "אין צורך יותר בספנות ישראל, אין להן קיום, אין קיום לאתא. כמעט אין קיום לצי"ם. אין קיום לסולל בונה, אין קיום למנועי בית שמש. אין קיום לסולתם, שמענו שאין קיום להארגז. ואין קיום למרכבים. אם כך אני רוצה לשאול, בשביל מי התוכנית הכלכלית הזאת?"

קיסר סיפר כי מה שקורה מזכיר לו את סיפור איוב. "עוד זה מדבר וזה בא. כולם יסגרו. מאיפה נברא את המשק? אולי הבראנו כמה אנשים. ולאלה נעשה סעודת הבראה". בעוד ששכר העובדים השכירים קוצץ בשנה האחרונה בעשרות אחוזים, הוכפל הונם הפרטי של בעלי הנכסים הפיננסיים. ההסתדרות לא תיתן יד, לפגיעה בחסכון ולביטול ההצמדות. לדעת מזכ"ל ההסתדרות נוצרה בארץ ובכנסת תמונה של אנשים שאינה מעורבת בכל מה שקורה אצל העובדים. "מוכרים להם סיסמאות, עושים להם ססמאות לאומיות, אבל לעצמם הם צוברים נכסים". האחיות הן המטנית הראשונה. "אני מציע לממשלה, אם היא רוצה שנמשיך בדרך של שיתוף פעולה, שתעשה צדק, וקודם כל תבטיח תעסוקה לעם ישראל".

חייקה גרוסמן (מפ"ם) אמרה כי היא פוסלת את התקציב באופן רעיוני ואידיאולוגי. כל כולו בנוי על דבר אחד ויחיד — להטיל את הנטל על החלשים, על מקבלי השרותים, ועל הזוגות הצעירים. "זהו תקציב של כאסח על שרותי הרווחה, הבריאות והחינוך. בפנותה אל חברי העבודה אמרה גרוסמן: "מאד הערכתי את הנאומים האופוזיציוניים ששמעתי. יכולתי באמת להזדהות איתם. אבל מה שקורה הוא שאתם בוכים ומצביעים בעד".

דב בן-מאיר (מערך): נלחמים כאריות ומצביעים. גרוסמן: מצביעים ובוכים.

עוד ציינה גרוסמן כי התקציב, בנוי עפ"י האידיאולוגיה הליברלית של מודיעה "לפי הקו הזה החזקים מוכרחים להתחזק, בפרט כשהם לא משלמים מסים על ההון, והחלשים ימותו. אני מקווה שמפלגת העבודה לא תנוח באופן סופי את דרכה. לפחות תחזיקו בשרידים שעוד אפשר להציל". בבוא היום יגיע הליכוד לעם ויאמר "סבלתם די תחת עולה של מפלגת העבודה. בראשות הממשלה. אנחנו נבוא ונשוב ניטיב עימכם".

ח"כ שם טוב שעון על "תיבת פנדורה" של תקציב המדינה. (תצלום: י.פ.פ.א. / אפי שריר)

לקראת הוועידה ה-14
איחולינו
לדיונים פוריים
והמשך שיתוף הפעולה ההדוק
אחים אברהמוף (אברתורס) בע"מ
תל-אביב. בוגרשוב 7, טל. 03-247187

הסכם פשרה חתם פרשת שרון —„טיים"

„טיים" הביע שוב צער, וחזר בו מההאשמה ששרון תבע נקמה בביקפאיה ● ישלם לשרון חלק מהוצאות המשפט — טרם נקבע הסכום

פרקליטי השבועון האמריקני „טיים" והשר אריאל שרון, אשר תבע את השבועון על הוצאת דיבה, הגיעו להסכם פשרה בבית המשפט המחוזי בתל-אביב.

הסדר הפשרה הובא אתמול בבוקר בפני סגן הנשיא השופט ד"ר אליהו וינוגרד והדיון בו היה קצר ותכליתי. הופיעו עו"ד דב וייסגלס בשם אריאל שרון ועו"ד שמואל ברזל בשם ה„טיים-לייף אינטרנשיונל", אשר הגישו לשופט את מיסמך הפשרה.

בהודעה המשותפת נאמר, כי ה„טיים" מוסר בזה את ההודעה הבאה: „בגליונו מיום 21 בפברואר 1983 פרסם כתב-העת „טיים" כתבה על דו"ח ועדת החקירה לאירועים שהתרחשו במחנות הפליטים סאברה ושתילה. הכתבה הכילה פיסקה שהתייחסה לשיחה שניהל שר-הבטחון דאז אריאל שרון בביקפאיה עם בני משפחת ג'ומאייל.

„טיים" מכיר בהחלטת חבר-מושבעים בבית משפט אמריקני — החלטה אשר בית המשפט המחוזי בתל-אביב קבע כי היא מחייבת אותו — כי עניין הנקמה על רציחתו של הנשיא הלבנוני הנבחר באשיר ג'ומאייל. לא נדונה בשיחה זו. וגם נספח ב' של דו"ח הועדה אינו כולל כל דיווח כזה. „טיים" מביע צער על דיווח מוטעה זה".

נוסח זה של ההסכם מופיע בעברית ואנגלית. להלן נאמר בו, כי השבועון „טיים" הסכים להשתתף בחלק מההוצאות המשפטיות של השר שרון, בקשר עם הפירסום האמור, בסכום אשר יוסכם בין הצדדים. על סמך האמור, מבקש התובע כי בית המשפט יורה על סגירת התיק ללא צו להוצאות.

השופט קיבל את הסדר הפשרה. (עתים)

„חיילי צד"ל ירו מעל ראשיהם של קציני יוניפי"ל"

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

יוניפי"ל הגישה תלונה חריפה לישראל על התנהגותם של חיילי צד"ל אשר ירו לדברי נציגיו, מעל ראשם של קצינים איריים בכוח או"ם, במהלך סריקות שערך צד"ל בכפר אתירי ברצועת הבטחון לפני שבוע.

כזכור נפצע ביום חמישי האחרון בראשו קצין צה"ל המשמש חונך בצד"ל בהתפוצצות מטען חומר נפץ ליד הכפר האתירי. בעקבות התקרית פתחו חיילי צד"ל בסריקות, ואסרו חשוד אשר מסר להם שבכפר אתירי מסתתרים שני אנשים אחרים בחולייה שהניחה את מטען חומר הנפץ.

חיילי צד"ל הגיעו למקום פתחו בסריקות ואף עצרו את שלושת אנשי החוליה. באותה עת הגיעו למקום קצינים איריים אשר ניסו להתערב, וחיילי צד"ל ירו לדברי יוניפי"ל מעל ראשם תוך נסיון להרתיעם. שלטונות הצבא מסרו להם שהדבר איננו בטיפולו של צה"ל אלא עניינו הפנימי של צד"ל.

מקורות בכירים בצד"ל אמרו שלא ידוע להם על התנהגות חריגה של חייליו, מצידם הוגשה תלונה נגד יוניפי"ל, על כך שמטען צד שהתפוצץ וגרם לפציעתו של קצין צה"ל, הונח בין שתי עמדות של יוניפי"ל ובהן חיילים איריים.

יש לציין ששר החוץ האירי המסייר בימים אלה במזרח התיכון אמר שאם ימשכו התקריות נגד חיילים איריים ביוניפי"ל, תשקול ארצו להוציאם מדרום לבנון. עד כה לא שבו לבתיהם מאות תושבי קונין שברחו מבתיהם למרות פניותיהם של אנשי צד"ל שביקשום לשוב.

„אל על" מחדשת טיסותיה למנצ'סטר

„אל-על" החליטה אתמול לחדש את טיסותיה למנצ'סטר ביום ב' הבא עפ"י תוכנית הטיסות. זאת לאחר שהשיחות שניהלו נציגי החברה עם שלטונות התעופה של מנצ'סטר הוליכו להסכמה מלאה והטיפול בנוסעי „אל על" הוחזר למסוף שבו מטפלים בכל שאר הנוסעים בטיסות הבינלאומיות המגיעות למנצ'סטר.

דובר „אל על" שמסר על כך הוסיף, ששר התחבורה חיים קורפו נתן גיבוי מלא להחלטת אל על להפסיק את הטיסות, לאחר ששלטונות שדה התעופה במנצ'סטר ביקשו להעביר את הטיפול בנוסעיה למרתף שבו בודקים את הטסים לבלפאסט. הדובר הביע סיפוק מחיסול הסיכסוך.

השר היה מעורב בשיחות ליישוב המחלוקת והתייצב לצידה של „אל על", שדרשה שלא לבודד אותה, ועמדה על כך שעליה לקבל את אותו הטיפול שמקבלות חברות אחרות המפעילות טיסות בינלאומיות לנמל הצפון אנגלי.

(עתים)

● שר התיירות, אברהם שריר, הציע אתמול לשנות את הופעתם של שוטרי ביקורת הגבולות בנמל התעופה בן-גוריון, ואולי להחליף מדיהם, כדי ליצור אווירה ידידותית יותר במפגש הראשון בין התייר לבין מקבלי-פניו בארץ.

מורי הדרך בספרד החלו ללמוד עברית

מאת חנה קים, כתבת „על המשמר" ברומא

בקורסים למורי-דרך ספרדיים, המתקיימים במדריד, החלו ללמד עברית, כדי להתכונן לגל תיירות גדול מישראל לספרד בחודשים האחרונים היתה הופעת אשפה וחרושת הנלמדת בקורסים אלו, ואילו מעתה נוספת גם העברית.

לפני ההכרזה על כינון היחסים הדיפלומטיים בין ישראל וספרד, ובמיוחד אחריה קיימת בספרד התעניינות הולכת וגוברת לנעשה בישראל והסקרנות תתבטא ככל הנראה בתחום התרבות והתיירות — דברים אלה נאמרו אתמול ונשמעו מפי חברי משלחת בת 4 נציגי תיירות בכירים בספרד, שסיימה ביקור בן 4 ימים בת"א כאורחת העמותה לתיירות של ת"א.

חברי המשלחת באו לבדוק את התשתית התיירותית בת"א כהכנה לקראת הגברת שיתוף הפעולה בין שתי המדינות. מועצת הביקור נקבע לפני שלושה חודשים ביוזמתו של מנכ"ל העמותה לתיירות של ת"א, רפי אדר. אך כינון היחסים הדיפלומטיים הפך את הביקור לענייני יותר וכסיומו הגיעו למספר סיכומים:

● חברת התעופה הספרדית „איבריה" וחברת „אל על" יפעלו לעידוד תוכניות חבילה מיוחדות וזולות לתיירים משתי המדינות, תוך תאום עם גורמי תיירות ומלונאים בארץ ובספרד — דבר שיאפשר זרימת תיירים הלוך וחזור לשתי המדינות.

● הוחלט לקיים שבוע ת"א במדריד ושבוע מדריד בת"א תחת חסותן של שתי העיריות.

● תשלחנה משלחות לחילופי תרבות ונוער בין ת"א לבין מדריד וסיביליה ואולי ערים נוספות בספרד.

● הספרדים הציעו מיוזמתם שליחת תיירים מישראל להשתלמות בספרד.

● הוחלט כי ייבדק קיום ברית ערים תאומות בין ת"א למדריד וסיביליה וכן הסכמי תרבות ותיירות בין שתי ערים אלו וערים נוספות בספרד.

חברי המשלחת הספרדית הם סגן ראש עירית סביליה מנואל פרננדס פלורס, מנכ"ל „איבריה" במדריד גונזלס ולגז, מנהלת אגודת התיירות של מדריד מרטה גושירון והממונה על התיירות במחוז אנדלוסיה קרלוס מריה רודריגז.

סגן ראש עיריית סביליה, אמר בשיחה שאורחים שעלה לפני שנים לספרד בישראל ובספרד לא ... במתחרות, זו בזו ואילו עתה נוסף גורם חשוב של „המדינות". הוא הוסיף כי הצעתו על התשתית בת"א ... של השמש, ברבות, למטרות התיירות, מנהלת אגודת התיירות של מדריד, אמרה כי ההתעוררות בספרד לגבי הנעשה בישראל החלה עוד לפני כינון היחסים אך התגברה מאז בעצם הגעת לבואה של המשלחת לישראל.

הממונה על קשרי החוץ של עיריית ת"א ומ"מ של ראש העיר יגאל גריפל, אמר כי העירייה תומכת גם את החיזוק הבכירים ברשויות המקומיות בספרד לביקור בישראל.

המשלחת הספרדית מטבילה (מימין) במגדל עירית ת"א

(תצלום: ...)

אנשים ואירועים

סטפאני, נסיכת מונקו: הטעם הגרוע ביותר

אטלנטיק סיטי, ניו ג'רסי.— הנסיכה סטפאני ממונאקו הועמדה בראש הרשימה של הנשים הלבושות בצורה הגרועה ביותר לשנת 1985. רשימה זו הכין מתכנן האופנה האמריקני הידוע ריצ'רד בלקוול.

בעת-ובעונה-אחת נרשמה אחותה, הנסיכה קרולין, בין עשרת הנשים הלבושות בצורה הטובה ביותר בעולם ביחד עם הנסיכה דיאנה מבית המלוכה הבריטי. דיאנה עמדה בראש הרשימה של המתלבשות בצורה הגרועה ביותר ב־1983.

השנייה ברשימת עשר הנשים הלבושות בצורה חסרת טעם ביותר בעולם היא השחקנית הבריטית ג'ון קולינס מן הסידרה הטלוויזיונית „שושלת". היא עמדה בראש הרשימה הזו ב־1984. בהערותיו אומר בלקוול, כי השחקנית קצת השמינה.

בלקוול, מתכנן אופנה מלוס אנג'לס פירסם את הרשימה במלון קסינו באטלנטיק סיטי.

רשימת עשר הנשים הלבושות בצורה הטובה ביותר בעולם, לדעתו של בלקוול, כוללת נוסף לנסיכה קרולין ולנסיכה דיאנה גם את הגברת הראשונה של ארה"ב ננסי רייגן, בעלת אותו מעמד בבריה"מ, ראיסה גורבאצ'וב, השחקנית ז'קלין סמית והשחקנית מריל סטריפ, מרי טיילור מור, פריסלה פרסלי, ג'ין וורמן וג'ין סיימור.

השחקנית לאורין האטון קיבלה את פרס האשה המקסימה ביותר. „יש לה אותו מבט ואותו חיוך ידוע. היא נראית כמו שאשה אמריקנית רוצה להיראות", אמר בלקוול. (עתי)

ספר תורה עתיק מפולין — למוזיאון ישראל

ספר תורה עתיק מפולין יימסר למוזיאון ישראל בירושלים ביום ג' הבא בעת פתיחת עצרת הקונגרס היהודי העולמי, שתתקיים בתיאטרון ירושלים.

ספר התורה, מהשרידים בפולין, נמסר ע"י נשיא פולין, וויצ'אך יארוזלסקי, למשלחת המשותפת של שלושה ארגונים: הקונגרס היהודי העולמי בראשות אדגר ברונפמן, הפדרציה העולמית של יהודי פולין, והארגון העולמי של פרטיזנים ואסירי המחנות, בראשות סטיפן גראייק. משלחת זו ביקרה לפני חודש בפולין לשיחות עם ראשי השלטון על ענייני יהודות פולין בעבר והנצחת זכרה ועל הקשרים עם יהודות העולם וישראל. במשלחת השתתפו נציגים מארה"ב וישראל.

המשלחת קיבלה מידי נשיא פולין גם מנורה, שעליה יודלקו בעת הקונגרס היהודי העולמי שישה נרות לזכר שישה מיליון קרבנות השואה.

(עתים)

„כמשה בשעתו" גבוה גבוה על הר הצופים, עומדים שניים ונושאים כרזות נגד המורמונים. הם עומדים על תל פסולת, מוקפים ענני השכינה ובידם הבשורה: הלחם במורמונים — והגעת למלכות. (תצלום: אליהו הראל)

חובבי טבע באוסטרליה מתנגדים ל„דילול" הקנגורו

סידני. — הודעת ממשלת אוסטרליה מאתמול, כי היא תרשה הריגתם של יותר מ־2.5 מיליון קנגורו במהלך 1986, עוררה זעם בקרב חובבי הטבע וארגוני שיפור הסביבה במדינה זו.

חובבי הטבע הגיבו מיד במחאה נרגזת על מה שהם כינו „הטבח המסודר הגדול ביותר של חיות הבר", ואמרו, כי יארגנו הפגנות ברחבי העולם נגד ההוראה הזאת.

לפי ההוראה הממשלתית, יגדל הרג הקנגורו באוסטרליה ב־700,000 חיות לעומת השנה הקודמת. עם זאת, המספר הסופי עדיין מוטל בספק, מאחר שמדינת קווינסלנד בצפון-אוסטרליה דרשה מיכסה של 1.8 מיליון חיות, בעוד שהממשלה מוכנה למיכסה של 1.38 מיליון בלבד.

תפקיד לחיילי צה"ל: להשגיח שהנכנסים למערת המכפלה יחבשו כיפה

חיילי צה"ל השומרים על מערת-המכפלה עסוקים גם בתפקיד רחב: להשגיח שיהודים ונוצרים לא ייכנסו לבנין גלויי-ראש. לכתבנו נמסר, כי החיילים ממלאים פקודה שניתנה לאחר שהבנין הוכרז כאתר קודש בידי קצין המטה לענייני דתות. המוסלמים אינם מחוייבים לחבוש כיפה והחובה חלה רק על יהודים ונוצרים.

מנחם ענברי

המכון ללימודים ערביים גבעת-חביבה | החברה המזרחית הישראלית ירושלים

כנס החברה המזרחית הישראלית

יתקיים ביום שני י"ז בשבט תשמ"ו 27.1.86 בגבעת-חביבה

ב־10.00 התכנסות והרשמה

10.30–11.30 מושב ראשון: חברה וכלכלה: יו"ר פרופ' גד גילבר.
משתתפים: פרופ' ארנון סופר –
ערביי ישראל מכפר למטרופולין ומה הלאה?
מר אברהם כהן – כלכלת ערביי ישראל.

11.45–12.45 מושב שני: אידיאולוגיה ופוליטיקה.
יו"ר: פרופ' יהושע פורת. משתתפים:
ד"ר ג'ורג' קנאזע – יסודות אידיאולוגיים ביצירה הספרותית הערבית.
מר אלי רכס – הערבים בישראל ובשטחים – זיקה פוליטית וסולידאריות לאומית.

12.45–14.00 הפסקה

14.00–15.30 מושב שלישי: זהותם של ערביי ישראל.
יו"ר: פרופ' עמנואל מרקס. משתתפים:
מר משה גבאי – ערביי ישראל – שאלה של זהות.
ד"ר יוסף גינת – הזהות הפוליטית-לאומית של ערביי ישראל.

15.30–16.45 אסיפה כללית של חברי החברה
פרופ' נחמיה לוי ציון – פעולות החברה המזרחית ובחירת מוסדותיה.
פרופ' גבריאל ורבורג – פעולות המרכז האקדמי בקאהיר.

הסרת הלוט ופתיחת המעבדה ללימוד לשונות ע"ש גבריאל שטרן.

17.00–18.00 מושב נעילה
יו"ר: פרופ' נחמיה לב-ציון. פרופ' אהרון לייש – דברי פתיחה.
השר עזר וייצמן – מדיניות ממשלת ישראל כלפי אזרחיה הערביים.

לנוסעים בתחבורה ציבורית: בשעה 9.30 הסעה מתחנת אגד חדרה לגבעת-חביבה (ליד המודיעין).

על היום: הקיבוץ, החבר והתנועה

עייפנו מהחלטות

בכל שנרבה להתקרב לנורמות מבחוץ — יפוג כוח המשיכה של הקיבוץ ■ חסרה מעורבות התנועה — פחות מדי הגדרנו קווים אדומים ולעתים טישטשנו אותם ■ ראייה זו מחייבת לא קבלת החלטות חדשות כי-אם שמירה על ביצוע החלטות שכבר נתקבלו

מאת משה ציזיק

ועידת הקיבוץ-הארצי היא בלי ספק צורך חיוני. גם אין לזלזל בתהליך הדמוקרטי של תנועה, שהדמוקרטיה היא מנשמתה. בשנים האחרונות היינו עדים למגמות של כינוס מועצות רבות בנושאים שונים, ודבר זה כשלעצמו ממלא תפקיד מעורר מחשבה, להתייחדות ולגישה יותר אקטיבית. אף-על-פי-כן יש בתנועה הרגשה, שקיים גודש של החלטות בנושאים שונים ורפיון בביצוע — פער טבעי בין הרצוי והמצוי — אך השאלה היא מה הן הפרופורציות של הפער הזה.

הייתי יכול להוכיח, כי אותן ההחלטות הנוגעות לוועידה בנושא „מעורבות הקיבוץ בחברה הישראלית" ובנושא „הקיבוץ והתנועה", התקבלו בועידתו האחרונה של הקיבוץ-הארצי, ואין כמעט מה להוסיף. אני רוצה לגעת בעמקת ההרגשה בתנועה, כי הוועידה היא אקט פורמאלי, הבא למלא תפקיד במערכת החיים הדמוקרטיים, אך אין בכוחה לשנות הרבה. מבחינה זאת יש לי ביקורת על אופן הכנת הוועידה. היו שנים, כאשר לקראת ועידה הגישו יערי או חזן ראשי-פרקים (כמעט תזה) שעוררו ביקורת קטלנית של מזכירות הקיבוץ-הארצי והוועד-הפועל, בטרם הובאו לקיבוצים. אינני מתגעגע לתקופה זאת, אם כי אני סבור, שבעת ההיא השיטה היתה מעוגנת יותר בתפיסה שלימה של חיי התנועה, והחיבור בין ההנהגה והקיבוץ-הארצי. עברנו לשיטה אחרת שהתאפיינה בהגשת חומר רקע יותר לסוגיות שעמדו על הפרק, וחומר זה שימש לעשיית הריש כלשהו (לעתים גם הריש עשוי) על-מנת להגביר את התודעה של החברים. הפעם חומר כזה לא הוגש, ומה שהתפרסם בעתונות באמצעות הוידיאו, או סוגת התוויות דמיוניות כדי לעורר את המחשבה — כל אלה כשרים במקומם מוגנת, אבל הם אינם יכולים לשמש תחליף לחומר יותר רציני בסוגיות העומדות על הפרק, אשר לזעקתי, כי זאת היא ועידת בזק מבחינת הכנתה, אני מכיר את הטענה, כי ההתחממות סוף תנהל סמוך למועד ההתכנסות. אף-על-פי-כן הייתי באשליה, שמועצת הקיבוץ-הארצי תשמש מנוף להעמקת התודעה התנועתית בקרב חברי הקיבוצים, והסיסמה של המיכת הקיבוץ ל„חברה עובדת ולומדת" תהיה מקיפה ומעמיקה, ותשמש בסיס להכנת הוועידה, שלילה לדון בסוגיות כה חשובות כמו החבר, הקיבוץ והתנועה. הדבר המולט במיוחד בדרך הגעת הנושא בפני חברי הקיבוץ-הארצי, הוא הויכוח המתמשך של הבעיות, בלי כל נסיון לתת לקוחים מהתרחשויות שהיו לפני בעלויות תנועתנו ותנועות אחרות, כתוך של אימפרוביזציות.

שמחתי לא ישתנה אם נחליט פעם נוספת, כי הקיבוץ הוא שותפות רעיונית בצד השותפות הכלכלית, החברתית והחינוכית, וכי הקיבוץ כקולקטיב הוא סניף מפ"ם, ועוד דברים כמו זה. משום שמציאות בקיבוצים כמוה היא אחרת, ולא עשינו הרבה לשנותה. הפעולה מקיפה בנושא זה כפי שידענו לעשות כעבר.

*

קיימת הלות בין הבשלות הפוליטית והרעיונית של חברי הקיבוצים לבין מעורבות הקיבוץ בחברה הישראלית. גם אפשר להצביע על התעוררויות הישגים בכמה תחומי פעולה, אך ניכר העדר המורגש בתוך הקיבוץ עצמו, בין ההסתגרות המשפחתית והקיבוצית, לבין הצורך לפרוץ את המחסום שבערים בין הקיבוץ והחברה הישראלית, דברים אלה כמעט שאינם רקעים אפילו למחקר.

אנחנו חוקרים וממשיכים לחקור, וטוב שעושה כך, אבל הקושי הוא באי-ההלימה בין המחקרים לבין הפעלת המסקנות מהם. ישנם דברים שהם במישור המעשי ולא תמיד תלויים בנו משום שבמישור המפעלים האזוריים יש דוגמאות חלק בתנועה הקיבוצית, אולם אפילו (בילואתו) שהדברים היו קשורים במעורבות תנועתית, היא לא באה במידה הרצויה ובזמן.

הנכון, החלשת הריקמה הקושרת בין הפרט לקיבוץ אינה רק תוצאה של החלשת התודעה הקיבוצית והתנועתית. היא גם תוצאה של מדיניות חברתית בתוך הקיבוץ. נושא המימוש העצמי עבר את כל הסכרים, והפשרות הנעשות בתוך הקיבוץ לגבי עניינים עקרוניים מצטברות להרוס של פשרות כמעט בכל תחומי החיים. אינני גורס גישה דוגמטית ואחיזה בהחלטות פורמליות, בלי לראות את נפתולי החיים ומורכבותם. אבל בין גישה גמישה לבין פשרות הסותרות ערכים, רב המרחק. הליברליזם הזה ביחסים בין הקיבוץ והפרט לא מנע עזיבות, לא חיזק את הקיבוץ מבפנים, וכל המחקרים מוכיחים כי דווקא הקיבוצים שבהם שמירת הערכים היתה יותר אדוקה, שם החוסן הפנימי היה יותר גדול, ואף זיקת הבנים לקיבוץ היתה יותר חזקה. כי זאת לדעת, בכל שנרבה להתקרב לנורמות מבחוץ

(סוף בעמוד 10)

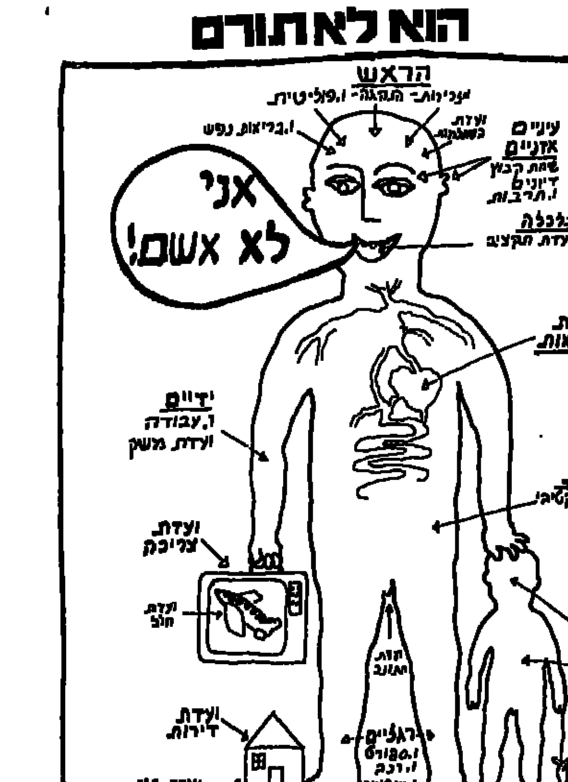

מתוך „הרהורים גראפיים – ועידת הקיבוץ הארצי", מאת שאול קנז

קרן לוהטת, קרן מלטפת

מאת ישראל זמיר

קראתי שהקיבוץ דומה לפוליס היוונית, שלאחר ימי גדולתה ופריחתה, בימיו של פריקלס, נתגלגלה לה מן ה„שוונג" עוד כ־800 שנה. אותו חוקר ידע להוסיף, כי היסודות האידיאולוגיים, הדמוקרטיים והכלכליים והאיתניים שנוצקו — כוחם ורוחם עמד להם חרף תהפוכות הזמנים.

הקיבוץ, דומה, סובל מאותה תקופה שלאחר השיא. אנו חיים בעידן של תהיות וסימני-שאלה, שהפכו כמעט לנורמה. לדאבון-לב, אין התנועה משקיעה מאמץ רציני להציע תשובות נאותות לאיש קיבוץ צעיר, החי בעולם מעורפל והמבוכה, שימצא כהן עוגן, מענה לספקותיו ומעקה תנועתי שעליו יוכל להישען.

חסרונה של ועידה זו, שהיא חובקת זרועות עולם. כל אחד יוכל למצוא בה את המעיק על לבו. הכל-בכל-מכל-כל יכול להיכנס תחת הכותרת: „אני — הקיבוץ והתנועה". זה בערך כמו „אנו והעם היהודי". אין הוועידה מציבה בפני החבר תביעות להכרעה. המושג „חזרה לתנועה" — הן מילים נשגבות וממולכדות. נושא המאבק בגזענות — מקובל על הכל. מכאן, שתהיה זו ועידה שבנושא הפוליטי — המפריד אינו עולה והמשותף — מובן מאליו. ואילו בנושא החברתי — כנסת ישראל, בכוונתה: אפשר לדון על הכל.

אילו נתבקשנו, דרך משל, לדון בנושא אחר „קטן": המוסד-החינוכי ועיירת-הפיתוח, כנסיון להתמודד עם המציאות סביבנו — היה על מה להתווכח. הטונים היו גבוהים לשמיים, אך מן הנאמר לנו — הנושא אינו בשל עדיין לדיון.

הוועידה היא ללא ספק אירוע, מאות רבות של צירים יבואו מכל קיבוצי התנועה ועימם אורחים, אנשי תנועה, מפלגה ושאר אוהדינו. עצם ההתכנסות והדיונים שלקראת המועצה — יש לראות בהם הישג עצום. „לפתע" כל קיבוצי הקיבוץ-הארצי סילקו הצידה את מצוקות היום-יום וכמשך חודש ימים ומעלה עסקו בבעיות ערכיות: חברתיות, כלכליות ופוליטיות. העובדה שקיבוצים רבים נתכנסו לחוגי דיון, שבהם אלפי חברים באו לידי ביטוי — הוא הישג מרשים, אל מול הניכור השורר היום.

ההתוודעות בוועידה היא חוויה אינטלקטואלית, רוחנית, חברתית, שלה הקרנה משלה. האם קרניים אלו תלהטנה במידה מספקת, כדי לנער תנועה משלוותה או שמא יהיו אלו קרניים לוטפניות שתלטפנה את ה„אגו" ותו לא.

מבט מן העיר

גורלה ועתידה של מפ"ם תלויים במידת זיקתו הברורה של הקיבוץ-הארצי אליה ■ יש לאחל לוועידה, שתדע לגבור על הסתגרות הקיבוץ כבית בלבד המרוקן מתוכנו האידיאי וממעורבותו במאבקים על דמותה של החברה והמדינה

מאת מארק גפן

זאת איננה ועידה של הקיבוץ-הארצי בלבד. אומנם צירי הוועידה מייצגים את הקיבוצים, וזכותם לקבל החלטות על-פי ראות עיניהם ובהבנתם את האינטרסים הקיומיים של הקיבוץ-הארצי. עם זאת יורשה לי כאיש העיר לטעון, כי הקורה בקיבוץ-הארצי, מגמותיו והחלטותיו בוועידה נוגעות במישרין גם לאנשי העיר, חברי מפ"ם.

אומר את הדברים באופן בוטה: גורלה ועתידה של מפ"ם תלוי במידת זיקתו הברורה של הקיבוץ-הארצי ומפ"ם. כולנו יודעים, כי למפ"ם יש היום בעיה חמורה מאוד, אפשר לומר בעיה קיומית. היא איננה עוברת כמו בעבר משבר אידיאולוגי, להיפך, קיימת בתוכה מידה גדולה של הסכמה בשאלות העיקריות. המשבר נובע מהחרדה בפני הצפוי לה בדרכה העצמאית בבחירות הקרובות. אני חושש, כי חרדה זו עלולה לרופף את קשרי הקיבוץ-הארצי עם מפ"ם, להגביר את המגמות הקיימות, כבר של א-פוליטיזציה, או של טיפוח „פלורליזם פוליטי" בתוך הקיבוץ.

מי אני, איש העיר, שאין לו „מניות" במלאכה הקיבוצית, שיבוא וייעץ או אפילו ידרוש מאנשי הקיבוץ הארצי שלא לגלות חולשה פוליטית דווקא כעת בימי המשבר? ובכל זאת, בשם השותפות הקיבוצית-העירונית שאיפיינה את מפ"ם במשך עשרות שנים אני רואה לעצמי זכות ומס חובה לאחל לוועידה זו, שתדע לגבור על אי-האמון בעתידה של מפ"ם, ועל הסתגרות הקיבוץ כבית בלבד, המרוקן מתוכנו האידיאי וממעורבותו במאבקים על דמותה של החברה והמדינה. אני יודע, כי מלים אלה מצלצלות כמליצות שחוקות, אך הן מבטאות גם את האמת וגם את כיווני הדרך. בלי קיבוץ-ארצי חזק מבחינה אידיאית ופוליטית לא תהיה תקומה למפ"ם. אך האם התייצבותו הברורה של הקיבוץ-הארצי למען מפ"ם דיה כדי להבטיח לנו מקום מכובד במפה הפוליטית? — לא, העיר חייבת לעשות את המוטל עליה, בצוותא עם חברי הקיבוץ.

★

ועוד הערה אחת הנוגעת לכאורה לחברי הקיבוץ בלבד, וזאת בשאלת המפעלים האזוריים. אני לומד מהצעות ההחלטות המוגשות לוועידה, כי קיימת מודעות לחומר הנפץ הטמון במפעלים אלה. לא אכנס לוויכוח. אך ברצוני לצטט פועל שכיר, שפוטר לא מזמן, עם כל חבריו השכירים, ממפעל אזורי של אחד הקיבוצים (לא של הקיבוץ-הארצי), הוא שאל: „למה מפטרים רק אותנו, למה שלא ינהגו בשוויון ולא יפטרו גם חלק מחברי הקיבוץ המועסקים במפעל זה". אין זה חשוב, אם אותו פועל לא צדק ולא הבין את מהותו של הקיבוץ. מה שחשוב הוא, שפועל שכיר, שעמו התנועה הקיבוצית מבקשת לקיים שותפות במאבק פוליטי, רואה את עצמו במפעל האזורי מקופח, נחות דרגה וראשון לפיטורים. את הפועל הזה ואת שאלתו חייבים צירי הוועידה לראות לא רק כריון על המפעלים האזוריים, אלא גם במסגרת רחבה יותר של הסרת מחיצות אי-האמון הקיים עדיין בין הקיבוץ לבין ציבור השכירים הסובב אותו.

איך לפתוח

„הפתיחה בשחור" של הצעות ההחלטה של הוועידה מעודה דיכאון מרפה-ידיים. במקום זאת דרושה פתיחה חדשה, של מבט כלפי מעלה — מן השפל אל הגיאות

מאת פ. סבר

הרס ומתקפה, מתקפה והרס. המבוא להצעות ההחלטה של הוועידה הי"14 של הקיבוץ הארצי כתוב בסגנון רווי וגדוש בשתי מילים אלו, ובנרדפות להן. אמנם, בסוף ההחלטות גם ייאמר „באנו החשך לגרש", אבל תיאורי החשיכה משאירים את צרותיו של איוב (זה מדבר וזה בא) באור ורוד.

הקיבוץ — נאמר בסקירת הרקע הכללי והכלכלי — נתון עכשיו במתקפות הבאות: 1. מתקפה לאומנית; 2. מתקפה דתית-קנאית; 3. מתקפה פאשיסטית-גזענית משולבת; 4. מתקפה אנטי-סוציאליסטית; 5. מתקפה פופוליסטית; 6. מתקפה של תקשורת המנית „למיניה" (!); 7. מתקפה של מדיניות כלכלית הרסנית, ואולי דילגתי על עוד גוון שחור.

מול כל העוצמה השלילית הזאת, נכתב שם, הקיבוצים „אוספים כוח ומתגוננים". מצבם בכי רע, ושוב מילות התואר הקודרות מתחרות זו בזו בקיצוניותן: החקלאות „נהרסת והולכת", הייצור „נחנק", התעשיה „נפגעת" ואף „שבורה", התכנסות „בירידה תלולה", ובחצרות המשק מהלכת לה אימת התנועה, דמות מכשפית של רוע מוחלט — הריבית. היא לא סתם גבוהה, היא „ענקית", היא „שוברת", היא „ענקית והרסנית". מלאך המוות הכלכלי.

תיאורים של ייאוש

גם כשהמציאות קשה — ואפשר להשתמש גם במילת-תואר פשוטה זו, בלי להזדקק לעוצמות נוספות — צריך להיזהר מהידרדרות סיגנונית, המשרה אווירה של דיכאון מרפה-ידיים. אלכסנדר קוקבורן, מעיתונאי השמאל הבולטים של ארה"ב, מצטט את אביו שהיה מספר בעצב כיצד הבריחו האמריקנים מאידיאלים סוציאליסטיים על-ידי שימוש תכוף בתיאורי הוועה. „חברים וחברות", היה הנואם המסביר פותח את דרשתו, בשנות השלושים, „כאשר אני מופיע כאן בפניהם נמקים חברינו בכלא בארגנטינה, נרדפים עד צוואר על-ידי האימפריאליזם הבריטי, נאנקים תחת מגפו של הכובש הפאשיסטי חברות וחברים, הצטרפו לתנועה הסוציאליסטית". התיאורים היו בחלקם נכונים, אבל לא מגייסים לשום פעולה, לשום מעשה. הם רק זרעו ייאוש.

מה, אם כן, בנוכרי הפתיחה הבאה להצעות ההחלטה של הוועידה הי"14 של הקיבוץ הארצי. „בעשור האחרון גילתה התנועה הקיבוצית, למרות תנאים סביבתיים, פוליטיים, תרבותיים וכלכליים קשים, כושר עמידה ויכולת התפתחות חוקים ובריאים. הקיבוץ הארצי עמד בראש שורה ארוכה של מאבקים ציבוריים מבריקים, שהטביעו את חותמם על החברה והמדינה. אוכלוסיית הקיבוצים גדלה בקצב כמעט כפול מגידול סך כל האוכלוסיה הישראלית, דבר המעיד על כוח המשיכה הגלום ברעיונות הקיבוץ. המסגרות הקיבוציות הבסיסיות לא נפרצו, אף גם לא נשארו נוקשות ודוגמאטיות. הכלכלה הקיבוצית, ברוב העשור, הקדימה את המשק כולו בקצב צמיחתה, בגידול בפיריון הייצור שלה, בהשקעות המגוונות ובפריצה ליצוא. הקשיים שהתעוררו לאחרונה, אשר מקורם במדיניות כלכלית שגויה של הממשלה, מחייבים אותנו להורדה של רמת-החיים בהווה ואף בעתיד, אך אינם מערערים את יסודותינו. גם בשנים החשוכות היו הקיבוצים מקור האור שסביבו התקבצו כל הכוחות שהמשיכו להאמין, ומאמינים עדיין, בציונות שפויה, בסוציאליזם אנושי, בערכות הרדית של אדם לרעהו, בעדיפות הרעיון השיתופי על התחרותי, בהומאניזם, בראציונאליזם, בקידמה. הקיבוץ-הארצי בא לוועידתו לא שבור, לא הרוס, לא כנוע, אלא לוחם, משוכנע וגאה, לוחם בתהליכים השליליים החזקים העוברים על החברה הישראלית ומסכנים אותה, וגם על הקיבוץ אינם פוסחים, משוכנע שאפשר להצליח בכך, שאפשר לחולל מפנה, גאה בהישגיו ובחלומותיו".

בלי שבע מתקפות

חברות והחברים, מה כרבר מין פתיחה שכזאת, בערך משהו בלי שבע המתקפות ואלף קוב ההרס (ובלי להוכיר כלל את הריבית האיראלית); התביעה להורדת ריבית בעוד אתנו לחדש באמת אינה יכולה לשמש דגל לוועידה של תנועה קיבוצית, אפילו לא אחד הדגלים. משהו חיובי — כן, חיובי — שיקרא לחברה הישראלית העירונית „לבוא יחד" ולהתלכד נגד הייאוש, והאכזבה והקסת-נרות, ובעד האידיאל, הצמיחה וההבנה?

שחיקת השמאל בשנות השפעים נבעה, בין היתר, מהסיגנון הנבואי השחור שלו, מהיעדר כל אופטימיות, מחשיבה שלילית מרכאת. הקיבוץ הישראלי בכלל, והקיבוץ הארצי בפרט, עשויים עכשיו להיות לחממה של הגיאו-סוציאליזם המתגבש, המרים את עיניו מלמטה למעלה, מן השפל אל הגאות, ודרושה פתיחה חדשה.

עורך דסק לענייני היום: לוי מורב; עריכת הראיות של עמודי הפנים: עמית אוטר

הקיבוץ, החבר והתנועה

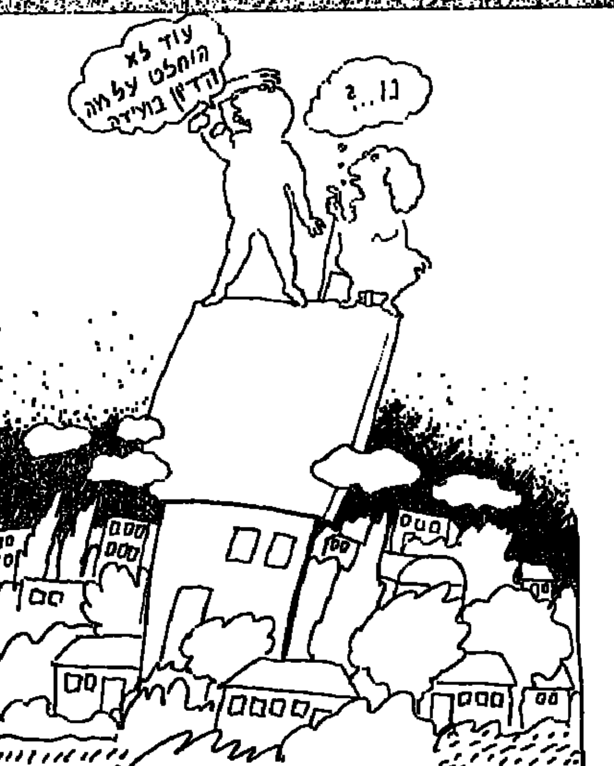

מתוך „הרהורים גראפיים – ועידת הקיבוץ הארצי", מאת שאול קנז

עת למבחן אחוות העמים

ערביי ישראל מתרפקים על זיכרון הלילה ההוא, בו יצאו חניכי השומר־הצעיר וצבעו את כבישי הארץ בסיסמאות שתבעו לבטל את המימשל הצבאי – ותולים תקוות בקיבוץ הארצי שימשיך להחזיק בבכורה

מאת קאסם זייד

מה לקאסם, הערבי, איש הכפר, ולוועידת הקיבוץ הארצי? — אני ורבים כמוני רואים בקיבוץ הארצי, ותנועת השומר הצעיר בן־ברית טבעי, ועל כן אני מצפה ליום שבו ברית זו תלך ותתחזק. רוב ערביי ישראל, רואים בתנועת השומר הצעיר ובקיבוציה חלוץ במאבק נגד הגזענות, ומוביל במלחמה, למען שוויון של אמת.

ערביי ישראל יודעים למנות את מאבקיו העקביים של הקיבוץ הארצי למען ביטול המימשל הצבאי, הכנסת הפועל הערבי כחבר שווה בהסתדרות, ותחומים רבים נוספים.

ערביי ישראל מתרפקים על זכרון הלילה שבו יצאו חניכי השומר הצעיר וצבעו את כבישי הארץ, מדן ועד אילת, בסיסמאות התובעות את ביטול המימשל הצבאי.

עד היום הזה זכורות לנו הפלטפורמות עליהם ציירו קיבוצי השומר הצעיר סיסמאות בעד שוויון אמת, בעת המלחמות וכיוצא בזה. עם התחזקות גל השוביניזם והכהניזם בעת האחרונה, ראו ערביי ישראל בקיבוץ את המקום הבטוח ביותר במדינה. על כל אלה, שלוחה ברכתי וברכתם של רבים מערביי ישראל לקיבוץ הארצי לרגל ועידתו הי"ד.

ציפייה גדולה

רווחה שאין גוף או תנועה פוליטית ערבית שמטילה דופי בכוונות, במוסריות, ובעקביותו של הקיבוץ הארצי יריביו הפוליטיים של הקיבוץ הארצי ברחוב הערבי מורידים את הכובע בפני לובשי החולצות הכחולות.

כל מי שעיניו בראשו, מודה שאלמלא עמידתם האיתנה של מאות חניכי השומר הצעיר וחברי הקיבוצים בו ביום שמאיר כהנא ביקר באום־אל־פחם, אולי היה מתחולל טבח בישוב. הציבור הערבי המחזיק אצבעות למפ"ם ולקיבוץ הארצי, מודה שמה שעשו שני גופים אלה בעפולה בעקבות מעשי הפורענות נגד אורחים ערביים בעיר לא היה מסוגל גוף אחר לעשות.

פוטנציאל רעיוני

הציבור הערבי יודע שהכינוס שקיימו מפ"ם וקיבוצי השומר הצעיר בעפולה, שימש בבחינת כדור מרץ לראשי ערים אחרות להגיב באופן נחרץ על התגרויות כהנא. מאז הכינוס בעפולה, הוקמו אירגוני ציבור ועמותות רבות למאבק בכהניזם. אישי מימשל, ובראשם ראש הממשלה, השר עזר וייצמן, משרד החינוך והתרבות והאוניברסיטאות, הקימו מכונים לדמוקרטיה ונגד־הכהניזם. אפשר לקבוע שחוגים רבים שהלכו בעקבותיו של הקיבוץ הארצי, הדביקוהו ואף השיגוהו. במאבק נגד הכהניזם. ומכאן באה דרישתי וטענתי לקיבוץ הארצי — ששימש כל השנים כחלוץ ראשון — שאסור לו לדרוך במקום ולאפשר לחוגים לתפוס את מקומו כחלוץ במאבקים אלה.

הקיבוץ הארצי צריך להמשיך ולעמוד בראש המחנה, משום שבו ובאנשיו טמון הפוטנציאל הרעיוני והמוסרי, שאין לתנועות אחרות.

זאת ועוד, בטוחני שהקיבוץ הארצי עושה את מה שהוא עושה לא כמס־שפתיים, אלא מתוך אמונה בדרכו, ידועה לכל התוכנית של מרדכי בנטוב ז"ל להקמת מדינה דו־לאומית, עוד בטרם קום המדינה, וזכור גם מאבקם של מפ"ם והקיבוץ הארצי, לקבלתם של החברים הערביים במפ"ם המאוחדת, וזו היתה אחת הסיבות לפירוק מפ"ם כאשר אחדות העבודה דאז לא הסכימה לתנאי זה של אנשי השומר הצעיר במפלגה.

שמחתי לקרוא שוועדה של ברית התנועה הקיבוצית הגיעה למסקנה ולהכרה בצורך בשינוי יסודי במבנה המפעלים האזוריים, וכי יש לצמצם את היקף מפעלים אלה על ידי מסירת חלקים עתירי עבודה שכירה, כגון המשחטות, לגורמים ציבוריים אחרים, כשהכוונה היא לשינוי היחסים בין חברי הקיבוצים ואלפי השכירים מאיזורי הפיתוח, ממפגש בין בעלים ושכירים, בין מנהלים וכפופים להם, למפגשים של שותפות בהחלטות ובזכויות־הבעלות.

הצעת החלטה אמיצה ומהפכנית זו טומנת בחובה שותפות אמת שבאה לבער את רגשי הקיפוח של עיירות הפיתוח.

אני מבקש שלא לראות בדברי אלה צחצוחי לשון וקנאה באנשי עיירות הפיתוח. כשאני מברך מכל הלב על הצעה זו, אני פונה לברית התנועה הקיבוצית ובראש וכראשונה לקיבוצי השומר הצעיר, לשקול ובכובד ראש את פנייתי־משאלתי ליישם הצעה זו גם על הישובים הערביים.

כחלק מן המשחטות רוב העובדים הם ערבים. כך שמן הדין להחיל את חוק השותפות והשוויון גם עליהם. דומה שבזה ייעשה ברית התנועה הקיבוצית ולרבות קיבוצי השומר הצעיר, מעשה היסטורי חינוכי ממדרגה ראשונה.

אם לא ייעשה כן, חוששני שתהיה אפליה בין עיירות הפיתוח והכפרים הערביים, דבר שאסור בשום אופן שיקרה. אם ברית התנועה הקיבוצית תשקול בחיוב את הצעתנו היא תתרום תרומה להקמת ברית אמת בין שני הצדדים, ותשים לאל כל הטענות. שעיירות הפיתוח מהוות מוקד להסתה נגד האורחים הערביים.

זוהי עת מבחן האמת לסיסמה שחרתו על דגלן תנועת השומר הצעיר ומפ"ם — „לציונות, לסוציאליזם ולאחוות עמים".

ט"ו בשבט

לכל עשב ניגון משלו

חג הנטיעות, שאינו דתי מובהק, עונה גם לטעמו של הציבור המודאג מירידת איכות החיים והסביבה. הוא יכול לשמש מנוף למען ישראל יפה ופורחת

מאת אשר שילוני

...כל עשב ועשב
יש לו שירה
ומשירת העשבים
נעשה ניגון של רועה
(ר' נחמן מברסלב)

לא שפר חלקו של חג האילנות ולא נקלט קליטה של ממש במדינת ישראל. במקרה הטוב, הוא חגם של הילדים, והמבוגרים משלמים לו „מס נטיעות".

אתה עומד ותוהה: למה זה? הן דווקא חג זה, שאינו דתי מובהק, עונה גם לטעמו של הציבור החילוני, המודאג מירידת איכות החיים והסביבה. הן דווקא חג זה יכול היה להיות למנוף למען ישראל יפה ופורחת. האם משום שהחג הוא חילוני־למחצה בקרב הציבור הדתי, הוא איבד מזוהרו גם בקרב החילוניים?

הן מאז שהברסלבי האזין לניגונו של כל עשב ועשב — ואנו עימו בהאזנה זו — עלו בחיינו הרבה עשבים שוטים. גם לאלה „ניגון" משלהם — ניגון שאינו תואם עוד את חליל הרועה וצורם את אוזננו הקולקטיבית.

שדות ירוקים הופכים למיגרשי בנייה, והניגון השקט מפנה את מקומו לצופרי הרכב, למוסיקת הטייפים והמגברים. האדם המודרני חדל לקלוט את ניגונו של העשב; הוא אינו מאזין עוד אף לקולו הוא ולא־כל־שכן לקול זולתו.

היום, אולי יותר מתמיד, חובה עלינו למלא אחר הציווי, „וכי תבואו אל הארץ ונטעתם" הנטע הרך הוא אשר עתיד לקשור אותך אל פיסת ארץ זו, חרף כל הקשיים. יחד עימו, עם הנטוע, תכה גם אתה שורשים עמוקים, „כעץ שתול על פלגי מים". או למה לא נחזיר לחג ט"ו בשבט את ימי תפארתו, בימי המדינה־בדרך, ונהפכנו לחג של ממש, ולא רק חג לילדים?!

הדורות הקודמים, שהיו תלויים תלות מוחלטת בתנובת החי וביבולי העץ והשדה, ראו באדמה „אם כל חי" ולא מיגרשי־בנייה. עוברים־לסוחר. אז, כשהינו עדיין פרימיטיביים והמזון בא לנו ישר מהצומח והחי, לא בקופסאות שימורים ותחליפים מלאכותיים, צוונו שלא לעקור נטוע, גם בורסה לא היתה, ואב שדאג לעתיד בניו הוריש להם חלקת־שדה, גפן בכרם, עץ במטע. לכן גם חוייבנו להוסיף נטיעות על אלה שהקדימו ונטעו.

אומרת האגדה: „כי תבואו אל הארץ ונטעתם" (ויקרא י"ט, כ"ג) — אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל: אף על פי שתמצאו אותה מלאה כל טוב, לא תאמרו: נשב ולא ניטע, אלא היו זהירים בנטיעות... כשם שנכנסתם ומצאתם נטיעות שנטעו אחרים, אף אתם היו נוטעים לבניכם.

את המשיח — לא תאחרו

הריאליסט הגדול, רבי יוחנן בן זכאי, הכריז: „אם היתה נטיעה בתוך ידך, ויאמרו לך: הרי לך משיח — בא ויטע את הנטיעה ואחר־כך צא והקביל". הריב"ז, ברוב תחושתו העמוקה, חש שלצד הרוח הנכאה שפשטה בעם עם חורבן הבית יתעוררו תקוות משיחיות מוקדמות ומופרזות לשיקום בית־המקדש במהרה ולכן הזהיר: היו מציאותיים, אל תזניחו את חיי־יום־יום. את המשיח — לא תאחרו.

זכה העץ הרב־תכליתי, הנותן לנו פרי למאכל; צל לפרוש תחתיו, קורה לבנות בה את ביתנו, שחז"ל, פייטנים ומשוררים, ישירו לו שירי־מזמור והלל ויעבירו דימויים מעולם הצומח לעולמה של האהבה.

„מעשה בתמרה אחת שהיתה עומדת בחמתן ולא היתה עושה פירות, והיו מרכיבין אותה ולא עשתה פירות. אמר להם דקלא (מגדל דקלים): תמרה היא רואה מיריחו והיא מתאווה לו בלבה. והביאו ממנו והרכיבו אותה, מייד עשתה פירות". מסתבר שחכמנו היו גם חקלאים טובים ומעולים והבינו לליבו של הצומח והעץ.

הפליא להעביר דימויים מעולם החי והצומח פייטנו של „שיר השירים": „נשכימה לכרמים, נראה אם פרחה הגפן, פיתח הסמדר, הנצו הרמונים, שם אתן את דודי לך".

תפוחיים וטפחיים

והוא, בחיר ליבה, מדמה את רעייתו לשושנה בין החוחים. מה הפלא אחרי מחמאות־חיזור כאלה שהיא משיבה לו מחמאה אחת אפיים: „כתפוח בין עצי היער כן דודי בין הבנים: בצלו חמדתי וישבתי ופריו מתוק לחכי". הזוג המאושר והנאהב בונה לעצמו שיכון זוגות צעירים, ש„קורות בתינו ארזים ורהיטנו ברותים" (ואולי, ברושים), ומזור לחולת־אהבה זו יימצא רק אם ירפדו בתפוחים. צאו וראו כמה מעלות טובות לו לתפוח, שאפילו הנחש הקדמון ידע את סגולותיו הרומאנטיות של תפוח אדום ועסיסי, ובפרי הזה הוא מצליח לפתות גם את חוה אימנו.

והיא, עד סוף הדורות תפתה את האדם בתפוחיים שלה.

מרגע שטעמה אשה קדמונית זו מפרי עץ־הדעת היא גם תהיה מודעת שתפקידו של עלה־התאנה לכסות טפח ולגלות טפחיים וכל שאנו מתקדמים והולכים, הולך ופוחת הטפח המכוסה וגדלים הטפחיים המגולים. ועוד־מעט־קט עלה־התאנה לא ייראה עוד ואדם לא יתבייש במערומיו. בחיים הפוליטיים, זה מזמן החזירו את עלה־התאנה למקומו הטבעי — על העץ...

מנזר „נוטר דאם דה הורטוס קונקלוטוס" – גני שלמה!

גברת הגן הנעול

נזירות דוברות ספרדית וחקלאות שלחין במנזר מקסים על ספר המידבר

מאת אילן ברוש

בריכות שלמה. כביש ירושלים־חברון. מכאן הלכו המים גם לירושלים. אמות הביאו את המים מ„עמק ברכה", דרומה מכאן, מ„עין ערוב" שמדרום לגוש־עציון גלשו המים בשיפוע מוערי, פרי תכנון מבריק, עד הגיעם לשלוש הבריכות האלה. מכאן, גם כן בשיפוע איטי, הלכו המים לירושלים, להר הבית ולהרודיון. באמות ובצינורות חרס עשויים חוליות־חוליות. הבריכות נושאות את שם המלך שלמה, ספר קוהלת, המיוחס לשלמה, מספר: „עשיתי לי. בריכות מים להשקות מהם יער צומח עצים". אבל הבריכות נבנו כאלף שנה אחר מותו, בימי הורדוס.

משם בכביש הצר היורד מזרחה אל הכפר הסמוך, ארטאס. כ־2 ק"מ ואתם בספר המידבר, מקום שנגמר הגשם ומתחיל הטפטוף. הכפר ארטאס. ב־1978 ישבו כאן כ־250 איש, מוצא רובם מערב הסעודית, ורבים מהם הם פרי נישואי־תערובת עם בני שבט בתעאמרה, השוכן בסמוך. רוב התושבים מוסלמים. במורדותיו הדרומיים עובר אחד מיובלי הדרג'ה, זהו ואדי טואחין, אפיקו הוא. גן־עדן בזעיר־אנפין. כאן מעבדים תושבי הכפר את ערוגות הירק והכושש שלהם. חלקות כרובית וחסה, פטרוזיליה ונענע. חלקו חלקות המעובדות בזיעת אפיים. בין החלקות מפוזרות תעלות ומשק מים כהן, המים מגיעים מבריכות מטוייחות המפוזרות באפיק. באחרות מהן אף תגלו דגי זהב. מעיין „עין עיטם" מספק את המים ההולכים ממנו בניקבה מקורה. משם לבריכות האיגום. מעל למעיין הטבעי בית אבן, „מעיין חתום". זהו סודה הקסום של תרבות המדרגות של חקלאי ארץ יהודה. כמו כאן, גם בבתיר ובחוסאן ובעין רפה. חריצות שאין כמוה, אהבה המשיכה את פרייה. בכל בריכה יש מעבר למים, הנסגר ונפתח חליפות. אדם — בדרך כלל מזקני הכפר — אחראי על החלוקה, ועל־פיו ישקו המים. יעמוד בתוך הבריכה. בידו מקל דק ועליו מסומנות כמויות המים המיועדות לחלקות השונות. תסתיים הכמות והלכו המים, יסכור את התעלה וישלח אותם בתעלה האחרת (קרי: חקלאות שלחין).

השם ארטאס גזור מהמילה היוונית הורטוס, שפירושה גנים. יש הקושרים את המקום הן לגבי שלמה המלך והן לגנים המלכותיים של המלך הורדוס — מלכי יהודה ופאר בוניה. גשר נטוי מעל אפיק הוואדי מחבר את הכפר אל גלויות נוף יפהפיה. בתי הכפר הערבי במדרון הצפוני ומנזר בסגנון גותי במדרון הדרומי.

„נוטר־דאם דה הורטוס קונקלוסוס" — „גבירתנו של הגן הנעול". ב־1902 הוקמו המבנים המאגדים בתוכם מנזר, כנסיה, ובית־ספר דתי קאתולי. הכניסה למנזר בשער אבן, והיא מותרת כל יום בין השעות 8־11 ו־16־18. שומר השער מקפיד על שעות הביקור.

מעבר לשער־הגשר. גשר צר ומקושת ומשני עבריו ממעוף הדבורה ערוגות השלחין. בצידי הגשר, מתחת לקשתות, נטועים עצי שסק. ככל שמתקרבים מבחינים בפרטי המנזר. מגדל הפעמונים, פסלה של אנה מריה שהוקם ב־1970. חומת אבנים גבוהה מגינה על המנזר מפני שטפונות וסחף קרקע. במקום משרתות נזירות דוברות ספרדית וערבית, שכן המנזר הוקם בידי אנשי דת מארגנטינה. הכניסה מרשימה. באפלוליות אפשר להבחין בתמונות הקשורות לשעותיו האחרונות של ישו. ומבחוץ — אווירה של ספר המדבר. שמיים כחולים, מדרונות חשופים — מקומם של הרועים המדרכים את הצאן — ולמטה גנים ירוקים של מור ולבנה. ויתר הדברים הלא הם כתובים בשיר השירים.

נושא שוב באמצע

מאת דורית גפן

בישיבת מרכז תנועת ה„חרות" השבוע. „הואחדו" השרים שמיר, לוי, שרון וארנס סביב הצעה אחת לדחייה מוגבלת של הוועידה, והידברות ביניהם על לוח־זמנים וסידורים אחרים, הכרוכים בוועידה, ובעיקר בוועדות השונות שלה ■ שמיר, לוי, שרון וארנס הם היום ארבעת האישים המובילים ב„חרות", כאשר לכל אחד מהם מניעים ואינטרסים אישיים

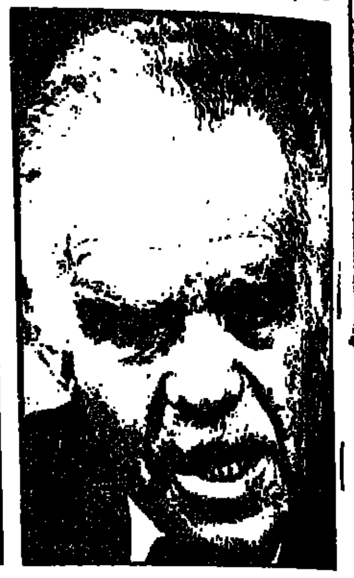

הזמן הקצוב של שמיר

ככל שלוי ושרון חוזרים ואומרים בפומבי, כי הם רואים בשמיר את האיש שיהיה ראש הממשלה לאחר הרוטאציה, כך גוברים כאבי־הבטן של שמיר. הוא היה רוצה להאמין להם, אבל קשה לו. גם לוי וגם שרון קיבלו את תדמיתם בעל־כורחם, לאחר שנאלץ להתמודד נגדם במרכז המפלגה. גם אם ישבעו בנקיטת־חפץ, הוא ימשיך לחשוד. רק כאשר ישב על כסא ראש הממשלה יאמין שמיר, כי הם לא מנסים לחטוף ממנו את הכסא.

שמיר קיווה, כי ההסכמה בינו לבין לוי, בעניין דחיית ועידת השרים, שתקבע את סידורי הוועידה תוך הסכמה, תכניס את הוועידה להקפאה עמוקה. עד שיתחיל מו"מ אפשר יהיה למשוך אותו עוד ועוד. ועידה עכשיו נראית בעיני שמיר סיכון מיותר. אמנם אנשיו מבטיחים לו, כי הם יכולים להשיג רוב — אם לא בדרך דמוקרטית של בחירות, הרי על־ידי תוספת מלאכותית של צירים, שתבטיח לשמיר את הרוב הדרוש. אך שמיר יודע, כי תמיד יכולות לצוץ הפתעות, והוא אינו מעוניין לסכן את מעמדו.

יש משהו פאתטי בדרך שבה מנסה שמיר, להביא לדחיית הוועידה. ללא בושה הוא מונה את כל בעיות המדינה והאם, אשר עומדים כביכול בסכנה, אם אכן תתקיים הוועידה. כמו תמיד הוא מוציא את כל הזאבים מהכלוב כדי להפחיד בפעם המי־יודע־כמה, כי השותפה בממשלה — מפלגת העבודה — מחכה רק להזדמנות שלא למלא את הסכם הרוטאציה. הדחיה הזו נוסח „זאב, זאב" מעוררת חיוכים. כאשר יודעים, כי הזאבים שמהם חושש שמיר נמצאים הם אלה היושבים לצדו במפלגה.

שמיר יודע, כי אם יהיו בחירות מוקדמות הוא לא יהיה עוד מועמד המפלגה לראשות הליכוד. שמיר, שהוקפץ לראשות הליכוד עם פרישתו של בגין, היה מועמד של פשרה. הכל ידעו, כי מדובר בזמן קצוב. הוא הצליח לזכות לקדנציה נוספת מפני שלא היה מועמד מוסכם אחר. לא לוי ולא שרון יכלו לגייס לעצמם רוב. שמיר מבין, כי המזל לא ישחק לו פעם שלישית. אם תהיה הרוטאציה יש לו סיכוי טוב לסיים את הקריירה הפוליטית שלו כראש ממשלת אחדות לאומית. הישג בלתי מבוטל בתיקוד האישי שלו. אבל רק שיתנו לו.

שמיר מצטייר כאיש שאינו יודע להחליט, וכמי שחושש מהכרעות, אך אין זה בדיוק כך. למרות הטענות של יריביו במפלגה במעמדו, ותוריהם הבוטים על חוסר מנהיגותו, דווקא הצליח להעביר כמה וכמה החלטות חשובות. הוא הצליח לקבל רוב (ולמרות ההתנגדות הקולנית של לוי) בצירוף לע"ם ל„חרות", שאנשיה, כך אומרים, עשויים לתמוך במחנה שמיר. הוא הצליח להעביר החלטה להקמת ועדה מכינה לוועידה. למרות התנגדות לוי, ולהוציא מידי מחלקת הארגון את המונופול על הכנת הוועידה. הוא גם הצליח השבוע לדחות פעם נוספת את הוועידה.

שמיר יכול היה אולי להבטיח לעצמו רגיעה בתוך המפלגה אילו היה מבטיח ללוי או לשרון, כי בהתמודדות הבאה יתמוך כאחד מהם. הוא לא עשה זאת עד כה, בין היתר, מפני שלא זה ולא זה נראים בעיניו כיורשים ראויים להוביל את „חרות": בבחירות. עד כה לפחות היה המועמד המועדף שלו משה ארנס.

האמנם קיימת סכנה אמיתית לשמיר בתוך מפלגתו לגבי הרוטאציה? ספק רב. כפי שאמר שמיר, שמיר נבחר בצורה דמוקרטית. יהיה קשה, ולמעשה כמעט בלתי אפשרי למישהו בתוך „חרות" לטעון, כי שמיר לא צריך להיות ראש הממשלה בחצי השני של הקדנציה של ממשלת האחדות. אבל שמיר מפחד, כי חבריו יתנו עילה לשותפים בממשלה לא לקיים את הרוטאציה. וזאת הוא מנסה למנוע בכל כוחו.

ההימור של דוד לוי

הסכמתו של דוד לוי לבקשת שמיר, להביא לדחיית ועידת „חרות", הפתיעה את אריק שרון, אשר היה משוכנע, כי לוי אינו מוכן לשחק את המשחק של שמיר. העמדה המשותפת שהציגו לוי ושרון נגד ההצעה של אנשי שמיר (מיכאל דקל), להוסיף עוד 400 צירים לוועידה (ללא בחירות), יצרה רושם מוטעה. כאילו נולדה ב„חרות" ברית חדשה בין לוי ושרון. מה גם, שאנשי שרון והוא עצמו סיפרו, כי במחנה שמיר הציעו לשרון עיסקה כדי „לחסל" את לוי, אך הוא דחה אותה.

התפנית שעשה לוי בישיבת שרי „חרות", והסכמתו להצעה למנות ועדת שרים שתקבע לוח זמנים וסידורים לוועידה, או בקיצור, תביא לדחיית הועידה פעם נוספת, הפתיעה גם את אנשי לוי. רבים מהם התנגדו לכך, וחשבו כי היתה זו טעות חמורה של לוי. בהתייעצויות שקדמו לישיבת המרכז הצליח לוי לשכנע אותם, כי יקבלו את החלטתו. לאנשי לוי היה נדמה, כי הוא חוזר על אותה טעות שעשה ערב הבחירות לכנסת ה־11, כאשר החליט שלא להתמודד נגד יצחק שמיר על המקום הראשון ברשימה לכנסת. הרתיעה או, כמו הרתיעה הפעם, פגעה לדעתם בלוי, והוסיפה לשרון. אנשי לוי דאגו, כי שרון ינצל גם הפעם את ההזדמנות, וידרוש הצבעה חשאית במרכז להצעתו לקיים את הבחירות הפנימיות בסניפים ואת כינוס הוועידה במועדים שכבר אושרו במוסדות המפלגה. בהצבעה חשאית כזו, ידעו אנשי לוי, יהיו „עריקים", שיתמכו בשרון. אך לא רק זאת. הם חששו, כי דימויו, של לוי ייפגע. הוא הרי הוביל את המאבק לקיום הוועידה, ולפתע ברגע האחרון הוא משחק לידיו של שמיר.

האם דוד לוי לא היה מודע לכל זאת. בוודאי. בפני לוי עמדה הברירה לנסות ולהיאבק במרכז, שבו יש לשמיר רוב. נגד ההצעה להוסיף עוד 400 צירים לוועידה, אשר היו מחסלים את סיכוייו לבחירת מרכז חדש, שבו יהיה לו סיכוי בעתיד להשיג רוב בעת ההתמודדות על ראשות המפלגה. לוי העריך כנראה, כי הוא עלול להפסיד. אמנם שרון התנגד לתוספת הזו, אך לוי לא היה בטוח כיצד ינהג ברגע המכריע. נסיון העבר לימד את לוי, כי שרון תמך בשמיר. מול אי־הוודאות הזו. עמדה בפני לוי פנייתו של שמיר לדחות את הועידה, ולהגיע להסכמה בנושא תוספת הצירים ואיוש ועדות המפתח בוועידה. כמו ועדת האישים וועדת המנדטים, הקובעות במידה מסויימת את הרכב המרכז החדש.

בין מאבק חריף במרכז, שהצלחתו מוטלת בספק, לבין האפשרות לנסות ולשכנע את שמיר לוותר על ההצעה של תוספת 400 צירים, בחר לוי בהידברות. מה גם, שבכך לא ויתר על האופציה לנסות — אם יהיה צורך — להיאבק גם במרכז. האמנם יצליח לוי להגיע להסכמה עם שמיר? אילו היה מדובר בשני האישים האלה בלבד, קרוב לוודאי שהיתה נמצאת פשרה. אך מאחורי שמיר פועלים במרץ רב מיכאל דקל ורוני מילוא, אשר לנגד עיניהם לא רק הרוטאציה, שמעניינת את שמיר, אלא בעיקר ההשתלטות על תנועת החרות וחסימתו של לוי.

ההימור של לוי היה הימור מחושב, כך לפחות הוא מעריך. הוא גם אינו רוצה שידבק בו הדימוי של ה־OUT SIDER, של מי שנמצא תמיד מחוץ למסגרת ההסכמה בין ראשי „חרות". מבחינתו, התמונה המעט אידילית בישיבת המרכז האחרונה, שבה הוא נראה מסתודד עם שמיר ופועל עמו תוך שתוף פעולה, יכולה רק להוסיף לו נקודות. לוי אינו רוצה בדימוי של „הילד הרע", או של אופוזיציונר. הוא יודע היטב, כי דימויים כאלה אינם מירשם טוב למי שרוצה להבחר בבוא העת למנהיג המפלגה, ולזכות בתוכה לרוב.

ה„שפן" של ארנס

אם היה משהו מפתיע בישיבת מרכז „חרות" ביום שני השבוע היו אלה מהלכיו של משה ארנס. שמו של ארנס נקשר בדרך־כלל עם שמיר. בין המחנות הפועלים בתוך „חרות" זה של ארנס הוא הקטן מכולם. יחד עם זאת, רבים רואים בו יורש לשמיר. ההסתפחות למחנה שמיר נתנה לארנס עד כה רווחים טובים. אנשי שמיר (בעיקר הוותיקים) ראו בו איש נאמן. ארנס גם הצליח עד כה שלא „להתלכלך" והדימוי שלו בתוך המפלגה הוא חיובי. השילוב של איש בעל הופעה תרבותית ומכובדת, אך בעל דעות קיצוניות, מעורר אצל רבים מחברי תנועת החרות אהדה רבה לאיש. התמיכה בו חורגת בהרבה מאותו מחנה של מקורבים ונאמנים שמסביבו.

היוזמה שנטל ארנס בישיבת המרכז היתה מפתיעה. בניגוד לשמיר, אשר הסביר מדוע חייבים לדחות את הוועידה, קם ארנס והסביר מדוע דווקא אין לדחותה. מה קרה לארנס? הרי הוא השתתף בישיבת שרי חרות אשר החליטה (בהסכמתו) להביא למרכז את ההצעה להקמת ועדת שרים, שתגיש לוח זמנים חדש. האם התעוררו אצלו מחשבות שניות. אנשיו ספרו, כי שינה את עמדתו לאחר שהיו אליו פניות מסניפים רבים. תירוץ כזה טוב ליחסי־הציבור של ארנס, אך ספק אם הוא רציני. היתכן, כי ארנס חשש, שההידברות שהחלה בין שמיר ללוי בעניין דחיית הוועידה, עלולה להתפתח לשיתוף פעולה גם להבא, דבר שעלול להיות על חשבונו של ארנס? האם בקש ארנס לאותת, כי הוא לא נמצא בכיס של אף אחד? אין ספק, כי מבחינתו היתה זו הזדמנות נוחה להפגין עצמאות ולהוכיח, כי הוא אינו חושש מועידה במועד. המטריה הנוחה של שמיר נראית היום לארנס צרה מדי. לוי ושרון, כבר הכריזו פעמים רבות על כוונותיהם להתמודד בבוא היום על ראשות המפלגה, והפכו למתמודדים מוצהרים ומוכרים. השתיקה שלו בנושא זה עשויה להוציא אותו מתודעת המירוץ, אשר איש אינו יודע מתי הוא יתקיים. אמנם ברור לארנס, כי למחנה שמיר אין היום מועמד רציני במקומו של מ"מ ראש הממשלה, והם יעדיפו להעמיד אותו מול שרון ולוי, אך גם ארנס מבין, כי אם הוא רוצה להתמודד אין הוא יכול לעשות זאת, רק בחסדי שמיר, או מאחורי סינורו. בקיצור, עליו לגלות צבע ובעיקר מנהיגות.

היוזמה שנטל ארנס בישיבת המרכז היתה מפתיעה, אך לא בלתי סבירה מבחינתו. אך את השפן האמיתי שלף ארנס בסופה של אותה ישיבה. כאשר עמד המרכז להכריע בין הצעת שמיר הראשונה (כפי שגובשה על־ידי שרי „חרות" בהתנגדות שרון) לבין הצעת שרון, שאמרה לקיים את כל הסדרים במועד. הודיע ארנס כי הוא לא מסיר את הצעתו. היתה זו, למעשה הצעת הפשרה, שהוצעה בהתייעצויות מאחורי הקלעים בין ראשי המפלגה בעת ישיבת המרכז. מבחינת שמיר היתה זו מכה מתחת לחגורה. מבחינת שרון, שלא רצה להופיע כבודד במערכה, היה זה חבל שהוא מיהר לתפוש אותו. שרון ויתר על הצעתו והצטרף להצעת ארנס. שמיר, שחשש מפני הפתעה בהצבעה החשאית, נאלץ להסכים. למהלך המהיר של דוד לוי, אשר „גילה" לחברי המרכז, כי הצעת ארנס היא לא יותר מאשר הצעת הפשרה שהוצעה לשרון מאחורי הקלעים, ושאותה דחה. לוי לא הוסיף, כי כאשר שרון הסכים לה, החליט שמיר ללכת על הצעה הראשונה שלו, שדיברה על דחייה בלתי מוגבלת למעשה של הבחירות הפנימיות והוועידה.

ארנס, מכל מקום, הצליח לתמרן בצורה מוצלחת. הוא יכול לטעון, כי סביב ההצעה שהוא העלה התאחדו, בסופו של דבר, כל ראשי המפלגה. יתכן, כי ישיבת מרכז זו תהיה ציון דרך בהתמודדותו של ארנס על כתר הבכורה ב„חרות" — הכניסה שלו למירוץ.

מחנה שרון - יוק

בין ארבעת „המובילים" ב„חרות" שרון מתבלט בטקטיקה שלו. כאשר היו המהומות האחרונות ב„חרות" בנושא הזיופים והאשמות השונות, הוא ישב בשקט. בישיבת המרכז האחרונה הוא ציין זאת לזכותו כדי להדגיש, כי הוא עומד מעל כל הקטנוניות הזו. לי אין מחנה — הוא אמר בלא להניד עפעף. שרון, המציג עצמו כמנהיג, שהבעיות הלאומיות מעניינות אותו, ולא עוד איזה ציר כזה או אחר.

במחכון המכמעט בטווח הזכיר שרון לפחות פעם אחת את מנחם בגין. אחר־כך דיבר על יהודה ושומרון, וקרא להחיל עליהם את החוק הישראלי — אם הערבים אינם מוכנים לקבל את הסכמי קמפ־דייויד ותוכנית האוטונומיה. הוא הבהיר, כי אין אפילו סנטימטר אחד ברמת הגולן שאפשר לתת לסורים, ועל ירושלים אין בכלל לנהל כל משא־ומתן. אכן, נושאים שב„חרות" יש עליהם הסכמה מקיר לקיר, והזכרתם מבטיחה מחיאות־כפיים.

שרון מנסה לבסס את כוחו בתוך „חרות" בכל דרך אפשרית. לאחר שקנה לעצמו אחיזה בקרב הפעילים בשכונות ובעיירות הפיתוח, הוא מנסה כבר חודשים רבים לרכוש את ליבם של הוותיקים. בכל הזדמנות הוא חוזר על הסיסמה של „שילוב הדורות". שרון יודע, כי הוותיקים חוששים מדחיקת רגליהם מהמפלגה ומוסדותיה. הפנים החדשות של המפלגה, והאמביציות של אותם פעילים, שלא ידעו את ז'בוטינסקי, וספק אם ידעו את בית"ר (לא בית"ר ירושלים), אינם בדיוק לרוחם.

הזמן של שרון אינו דוחק. הוא אורב להזדמנות שתפול לידיו להשתלט על המפלגה. רמז לכך אפשר היה לשמוע כבר ביום שני האחרון כאשר דבר על כך, שהמפלגה חייבת לומר דברים ברורים כדי לא לאבד בוחרים לכהנא ול„התחיה". אנשי שרון מאמינים, כי בבוא העת יוכלו לשכנע את חברי המרכז, כי שרון הוא התשובה האחת, והיחידה כדי לנצח בבחירות, ובעיקר כדי להתמודד מול כהנא, המאיים לקחת קולות מהשוליים של הליכוד.

מחנה שרון קיים ועוד איך, גם אם שרון טוען שלא. אפשר היה לראות את אנשיו פועלים בישיבת המרכז. לרגע היה נדמה, כי שרון החליט לנצל את הנסיגה של לוי לעבר שמיר. ולצבור שוב את הקולות המתוסכלים של מחנה לוי, כפי שקרה בעת שהתמודד נגד שמיר ערב הבחירות. אך נראה, כי אנשיו לחצו עליו לוותר ולהסכים לפשרה. אחד מהם היה ראש עיריית הרצליה אלי לנדאו. הוא היה גם זה שהמריץ את שרון לקחת טרמפ על התרגיל של ארנס.

אף כי שרון פועל ב„חרות" כשלצדו מחנה של נאמנים ותומכים מוגדרים, הרי הוא סומך על הכריזמה שלו והשפעתה הרבה על חברי המרכז. הללו, לפחות חלק מהם, עשויים לקבוע את עמדתם בהתמודדות שתהיה, גם על פי הכריזמה. שרון יודע לדבר אל לבם, ולנגן על הנימים הסנטימנטליים שלהם. צריך היה לשמוע אותו השבוע כאשר תאר את הנאמנות הנפלאה של פעילי הליכוד במערכת הבחירות. את העבודה המסורה שלהם. „הם, פעילי המערך, קיבלו כל הזמן אספקה של ארגזי מזון, ואצלנו אכלו פיתות עם חתיכות גבינה צהובה".

הטקטיקה של שרון ברורה: לתת ליריביו במפלגה להתכתש מבלי שהוא מאבד אנרגיה מיותרת. ההתחברויות שלו אינן קשר מחייב לזמן ארוך, אלא לצורך קידום אינטרס כזה או אחר. הדוגמה הקלאסית היתה ביום שני. כאשר נרתם להצעה של ארנס, שאיפשרה לו לרדת בכבוד מהעץ הגבוה של הצעתו. שלא היה לה סיכוי לקבל רוב. אך אין לראות בכך התקרבות חדשה שרון לארנס. בוודאי לא מצד ארנס, [illegible]יק מאד לתמיכת מחנה שמיר.

רשות הקורא

ורטמן לא הושתק

ברצוני להתייחס לידיעה „ההיסטוריה חוזרת בתפאורה אחרת" ובמדור „חיפה, חיפה", „על המשמר", 13.1.86).

בידיעה, המתייחסת לאסיפת עובדי „מספנות ישראל", מציין כתבכם יואב אביב, כי „הם, הפועלים, לא נתנו לורטמן לדבר".

כמי שנכח באסיפה אני קובע כי פיסקה זו איננה נכונה. מזכיר מועצת פועלי חיפה, משה ורטמן, שהוזמן ע"י ועדי הפועלים והעובדים לאסיפת מחאה זו, נשא דברים בגנות החלטת הממשלה למנות כונס נכסים. האשים את שר התחבורה בהתחמקות מאחריות ובמסירת מידע כוזב לוועדת השרים לענייני כלכלה, ודיווח לעובדים על העלאת הנושא בישיבת הוועדה המרכזת ביום א' 12.1.86.

אינני מכחיש שתוך כדי דברי מזכיר מועצת פועלי חיפה נשמעו קריאות־ביניים של פועלים, שדרשו ממועצת הפועלים נקיטת מעשים כמו „להוציא את פועלי חיפה לרחובות", „לסגור" את העיר חיפה וכד'. אכן, קריאות ביניים היו, אך מזכיר מועצת פועלי חיפה נשא את דבריו במלואם.

משה גוטר,
דובר מועצת פועלי חיפה

לפתור קודם את בעיות המדינה

אני מתייחס למאמרו של מאריק גפן ריסון עצמי או רסן החוק („על המשמר" 20.1.86), בעיקר לקטע האחרון בו. ברור שאנו, כיהודים, חייבים להבין את מאבק השחורים בדרום־אפריקה, ולהזדהות עם הזוג מנדלה. אולם הזדהות כזאת חייבת לדעתי להתרחש לאחר שנפתור קודם את בעיותינו בארץ, בבחינת עניי עירך קודמים. האם נפתרה בארץ הבעיה הכלכלית, כלום נעלם הניכור בחברה שלנו, ומה על האלימות הגואה, יחסי חילוניים־דתיים, עיירות פיתוח וקיבוצים, יחסי יהודים־ערבים, ובעיית העלייה והירידה מהארץ? ומה עם שכנינו הערבים, ועם היהודים בברית־המועצות?

האומנם הפכנו כבר ל„אור לגויים"? האם אנחנו, כישראלים וכיהודים במדינתנו, נפתור את בעיית העוול בעולם?

לכן, ידידי מאריק, המשך לכתוב לנפתלי, מבלי להציג פתרונות. זה כמו לטחון מים. מעניין שטרם קראתי תגובתו של ידידך עד כה, ולו למאמר אחד. זו דרך כתיבה חד־צדדית. במדינתנו בזמנים אלה, תן לעבודה לבנות ולתקן את הנחוץ כאן, אח"כ משוך והבא את יהדות הגולה לארץ, ואם יישאר זמן וכוח — עזור לשאר נדכאי תבל.

אליעזר סולומון, רחובות

הציבור החילוני יותר פגיע

ברצוני לחזק את ידיו של אלי בן־גל ולהביע את מלוא הזדהותי עם טיעוניו בפרשת המורמונים, כפי שמצאו את ביטויים במכתבו ל„רשות הקורא" („על המשמר" 15.1.86). עם זאת, אני תמה על כך שבכל אלה שנגעו בפרשת הקמת האוניברסיטה המורמונית בירושלים לא העלו כלל נקודה חשובה מאוד, העלולה לפגוע דווקא בנו, היהודים־הישראלים, כוונתי לעבודה שבת מיסיונרית זו, שכל מהותה. ברחבי העולם מושתתת על שטיפת מוח הציבור שמסביבם. כדי לצרפו אליהם בכל האמצעים העומדים לרשותם, ללא הבדל לאום, מוצא אתני ומולדת, וכמובן בלי שום פעילות אנטי חוקית.

והנה, כת גדולה זו מייסדת בתוכנו אוניברסיטה משלה, ממש במרכזו הלאומי שלנו בהר הצופים שבבירה, ומאכלסת אותו בהמוני אמריקנים נוצרים, צעירים ברובם, רווקים ופנויים, בגיל התעסס של הקמת משפחות (סטודנטים), שעיקרם ממשפחות עשירות ובעלות אמצעים, אינטליגנטים, משכילים, ידידותיים מאוד, המקיימים איכות חיים תרבותית ומודרנית, שבית חם שנעים לחיות בו מצפה להם בארצם, אליה הם אמורים לחזור ללא ספק. והם מקרינים על סביבתם, מקיימים קשרים אישיים (לא דתיים) עם צעירים ישראליים, עימהם הם נפגשים.

היום הם ברמת־רמ"ל כמה עשרות, מחר מאות, ומחרתיים אולי אלפים. וכי מי ימנע זאת מהם. מי יגביל את מספרם? הנותן מי מאיתנו את דעתו למה שצפוי לצעירים רבים משלנו, המתפתים בתמימותם לקסמי הקשרים הללו ונמשכים בעבותות ידידות ואהבה לגן־העדן האמריקני השופע כל טוב? יהודים דתיים יהיו מחוסנים מפני קשרים אלה ללא ספק. הציבור החילוני־הומניסטי פגיע ביותר, שכן המוני המורמונים שיחיו כאן תקופה ממושכת ייפתחו חיי ציבור תרבותיים ופתוחים ויקצצו בכך בשורשים הישראליים של רבים וטובים.

האומנם אין זה מקור לא אכזב לירידות, לנישואים הדדיים בינינו לבינם ולזרם נוכרי והולך של נוער ישראלי שדרך החיים האמריקני־מורמוני תמשוך אותו מכאן לשם, ל„בית החם" הלא־יהודי, הנצפה להם מעבר לים.

עזרא ריבלים, יד מרדכי

בעריכת עלינא תורי

מסך ראשון

"בארץ לא זוכרת" – בשרון יש. מבנה אין
בתמונה: ליאורה ריבלין ועמי ויינברג

דמיון קצת פרוע מדי

מאת גיורא מנור

"בארץ לא זוכרת", משיריה של מריה אלנה וולש בביצוע ליאורה ריבלין ועמי ויינברג. בימוי: מרים יחיל. תפאורה: משה שטרנפלד; תאורה: גדי קופרמן; מסכות ואביזרים: יהודית גרינשפן; הפקה: ליליאן שוריץ

אין, דומני, חילוקי־דיעות בשאלה, האם ליאורה ריבלין ועמי ויינברג שחקנים מצויינים, או לא. ושניהם יודעים איך להגיש שיר כך שגם המלים שבו יובנו. בכלל, הפקה זו נעשתה כולה על־ידי כוחות מעולים, והיא צבעונית, דמיונית, ועשירה מאוד, עד כדי כך, שמרוב עושר ושפע דמיון, אובדת כל משמעות שהיא במעבה־היער של המלים, הדימויים, הצבעים והצלילים.

הדמיון מזכיר במקצת את משחקי המלים של שלונסקי ב"מיקימוקי", סגנון שיש לו חסידים ומתנגדים. אני האיש האחרון שלו ארמות, יתנגד לשימוש בלשון נופל על לשון, אבל אם השעשוע המלולי הופך לשיטה, הוא מאבד את עיקר כוחו, כתבלין. הקשקוש חייב להיות קשקוש לכאורה, המסתיר תחת כיפת הליצנים שלו איזו אמת או חכמה. שיריה של מריה אלנה וולש, שנכתבו, אני מניח, בספרדית ויתכן שבמקור יש בהם הגיון כלשהו. בעברית רובם נשמעים כמין חריזה מאולצת, בה החרוז מכתיב את המשמעות ולא להיפך.

לכך, למרבה הפלא, שם המופע — שאינו הצגה במובן הצר של המלה, אלא שרשרת של פזמונים ושירים, עם תנועה, תלבושת ופעלולי־בימה — הולם מאוד. ארץ לא זוכרת, כי בבלבול העובר מנושא לנושא ראינו שואף אל מגמה, אך שוא בלשונו. אין אחיזה לזכרון.

ללא חוט מקשר או דמות מגשרת, כל אבן בפסיפס עומדת בפני עצמה, חושנה, שדווקא הקהל הצעיר והצעיר מאוד, אליו מכוונים הדברים, זקוק לסיפור או עלילה כדי שיוותר במוחו משקע כלשהו.

הרבה מחשבה ואמצעים הושקעו בהפקה, אבל רצף השירים נראה מקרי, אין מוקדם ומאוחר, אין התחלה ואין סיום.

מאמצי שני מגישי השירים לדובב את הילדים היו קצת פאתטיים, כי הילדים, למרות נכונותם להירתם למשימה, לא יכלו להתלהב, באין דמות שאפשר להזדהות עימה.

חבל על השקעה כזו, של כשרון ומשאבים, תוך התעלמות מהמרכיב הבסיסי של כל יצירה אמנותית: המבנה.

שירים בתחפושת

מאת עופר ניר

התקליט "בארץ לא זוכרת" הוא עיבורי, המתנגן בנעימה. כל תקליט המוגדר כתקליט לילדים מתקבל בחשדנות. ההובעת מגמרון מה "בארץ לא זוכרת" ותתירום לילדי בכבוד, באהבה. בהערכה לכושר ההמצאה והדמיון שלו. אפשר לומר בהבלה גמה וסראית, שזה אינו תקליט לילדי המחשבים אלא למי שמסוגל עדיין להאמין שצבה מכבר צבא נוסעת לסאיים כדי לבקר בסלון לגברות מגונדרות...

ליאורה ריבלין, בתקליט כמו בהצגה המבוססת על שירי "בארץ לא זוכרת", היא זמרת גדולה. אני מניח שהיא תהיה הראשונה שתסכים עם הקביעה הזאת. גם עמי ויינברג, שאינו משתתף בתקליט אך נויס להצגה, לא יהיה מועמד רציני לתחרות עם יהורם גאון. אבל השירים של מריה אלנה וולש אינם דורשים קול "יפה" שישיר אותם. השירים מספרים את עצמם. לך יכול לומר אותם וכפי שראינו, הילדים באולם מוזיאון תל־אביב אכן שרו. רבים הכירו את השירים עליפה.

אם היה צריך לשפוט את "ארץ לא זוכרת" כמופע מוסיקאלי נשו, יתכן שלא היה מנוס מן הקביעה שדרושה זמרת אחרת לביצוע השירים. אבל זה לא כך. זו חגיגה קטנה ומענגת. שירים בתחפושת. בתוך שכאלה, אין זה משנה אם ליאורה מזייפת סיפ־טיפה. שם, או סולה הדעה ונחלש במקום אחר. לקהל זה לא איכפת. אלו היה זה פסטיבאל שירי ילדים, התגובות היו אחרות. אי־אפשר למכור לוקשים לילדים. הם מזהים שירים טובים. ליאורה ריבלין ועמי ויינברג, שרו שירים טובים. ואין לשכוח את תליוני המוסיקאלי של אוסקר ואלונה טויאל. הפעם, בניגוד להצגות ילדים רבות, לא במליריבק. אלא על הבמה. בסך־הכל, מופע בכית מופע של כיף, לילדים ולהורים. אם מותר לי להציע: תנו לילדים להאזין לתקליט לפני שתקחו אותם להצגה, והנאתם תהיה רבה יותר.

מוסיקה | זוהר הקלרינט

מאת דוד אור

בית־כנסת קטן באלקנה (3 דקות מכפר־סבא...). מוצאי־שבת האחרונה. פסטיבאל כליזמרים ארצי ועל הבמה עולה צבר חילוני. נגן קלרינט של התזמורת הפילהארמונית וכובש את קהל החסידים הדתיים. הם מבקשים עוד ועוד. וישראל זוהר ממשיך לנגן כשיפור נשמה יהודית, לחסידים עם הקאפוטות והשטריימלים.

מה לצבר נתניה ולמוסיקת הכלייזמרים היהודית (כל בר) ישראל זוהר. נגן הפילהרמונית בקלרינט, אינו דתי ואינו חוזר בתשובה. הקשר שלו למסורת הוא דרך משפחת אשתו, שהיא שומרת מסורת. הוא החל לנגן לפני שלוש שנים בבית מוסיקה יהודית ובעידודם של חברים שהתלהבו החל להעמיק את ההשכלה שלו בנושא. ללמוד ניגונים חדשים ולנגן ככלייזמר לכל דבר. לאט לאט הגדיל את מאגר הניגונים שלו. בעזרת דתיים מ"מאה שערים" וחסידים שבאים לביתו או שולחים קאסטות עם נעימות יהודיות, והוא רושם אותו על נייר תווים ומבצע בכל הלב. לאט לאט אסף זוהר [illegible] שלם. הוציא תקליט ועכשיו הוא [illegible] בית כשם "זוהר הרקיע" מלווה אותו [illegible] עוזי רוזנבלט והוא מופיע בקיבוצים [illegible] ברחבי הארץ.

תערוכה | העוצמה השקטה של האבן

תערוכתו של יעקב חפץ במוזיאון חיפה

מאת יגאל תומרקין

יעקב חפץ: פסל ללא שם (2×4.5×6.5) עץ טבעי מסוייד בלבן, עץ, ברזל

בעבודתו של חפץ (בן קיבוץ אילון) יש מן הסביבה הקסומה, בה הוא יוצר; נחל־בצת וחירבת־קארקרה. היער הטבעי של האלון והאלה, ההר וההסטוריה. על ניירות האריזה מצופי הזפת שהוא חורט, מעצב, קורע, מטליא, רושם ומקווקו, ישנן השקפות, בדרגות שונות, של הסביבה.

יש בהם העצמה השקטה של אבן הנשענת על גזע עץ, ולפעמים הדינאמיות של ענף עץ ואזכורים ביזאנטיים: פסיפס קבור באדמה ועלה הקיסוס ומחכה לחשיפה, גת־שמנים, שמיים קרועים, מזבחות זרוקים בשדות, עקבות חזיר־הבר.

אך מעל לכל — אובססיה מתמשכת של המשחרה שבנה דייב, הבדואי הזקן משבט אל עראמשה, להפקת פחם־עץ. המשחרה חוזרת אצל חפץ, בווריאציות ואזכורים שונים ומשונים: בקונסטרוקציה קלה בבדי עץ; כסילואטה טראפזית כפה ויק יחסית, שגם לו איכויות של עלה דק ומתוח, הנע ברוח. יש צניעות רבה בעבודות אלה. יש משהו חרישי ונכון ברפים ובפסלים האחד מתוך השני.

במכתבו הוא כותב לי, על פסלו החדש: "ראשיתו צירופים באנאליים. אשר נמצאים תחת ידי. משחרה, כמעט תמיד נקודת המוצא שעולה במוחי. הצירוף של הפונקציונלי והיופי המסתורי. סירה, שלד של קאנו. אשר נח בסטודיו, חובר אל עבודותי החדשות. אני כופה אותו על הצורות האחרות. אומר פיקאסו: אני מכניס לתמונותי כל שמוצא חן בעיני, זה מקשה עליהן מאד, אין להן אלא להסתדר ביניהן... "המשחרה, כאמור, מופשטת, מנותקת מן הפונקציה הראשונית. אך משמשת אבן־פינה לרעיון. צירפתי גם את הסירה, שעל־פי המקרה היתה בידי. כמו גם: כסא, שולחן, משחרה, סירה, גדר בדואית. צירוף ארכיטקטוני מקומי. הכל אפשרי. כשזה מסתדר. נושא וצורה לא זהים. הפסל, כמו ערימת חומרים המוצאת לה כמה נקודות אחיזה. הריצפה, הפינה, הופכות לקונסטרוקציה מרכזית. הפסל מהחומרים הנלקחים מן הנושא הראשוני ושייכים עכשיו למקור רק בזכרון שלנו."

אני אוהב את עיסוקו הבלתי־נלאה של חפץ בפרטים ובנופים שסביבו. את המוגה [illegible] הסביבה הטכנית (כמפעל "עשת") וה[illegible] הסובב. וכשהרישומים והפסלים יוצאים מתוך זה ויוצרים נרבכים, כרגמים לעמודה העתידות לבוא, שכולן אמירה של [illegible] הסביבה. דבר שקשה לאמר על פסלי הגולן המזרחי הבומבאסטיים, המגלגלים לכל פינה את גלגולי הבזלת באופן הברוטאלי ביותר. ערימות שיש בן מן האמירות המשאר[illegible] ותפיסה קלוקלת של סביבתם. אפשר לומר שחפץ הינו הניגוד המרענן לאנשי הגולן, שאינו עוסק בגלגול כמויות אלא ברגישות לסביבה; פנים או חוץ, תמיד מאופק וחך וצנוע.

קולנוע | ערפדים, ערפדיות וערפדי חלל

"מי מפחד מהשכן ממול?" בבית לסין ו"ערפדי חלל" בקולנוע "תל־אביב"

מאת יעל ישראל

"מי מפחד מהשכן ממול?" – ערפדים בדלת האחורית.

ערפדים עליך, ישראל! ערפדים בכל צורה וסוג. החל באלה המופיעים בדמות גברים יפי־תואר נוסח דראקולה, הלנים בארונות־מתים והופכים לערפדים מעופפים וצמאי־דם בלילות. עם פגישתם בעלמת־חן שצווארה לבן, בוהק ומפתה לנשיכה קטנה, וכלה בארספטציה שהופכת את מוצצי־הדם הקטנים הללו ליצורים מכוכב אחר, חוונקים מבני־תמותה את כוח החיים והופכים אותם לזומבים כחושים. גם זה וגם זה נועדו להפחיד, אף שהתוצאה, לא אחת, מצחיקה.

"מי מפחד מהשכן ממול?" של טום הולנד הוא סרט אימים על גבול הפארודיה. בארצות־הברית, גרמניה ובריטניה פורחים סרטי האימה, השורצים מטאמורפוזות מבהילות של עלם יפה־מראה לאדם־זאב והילולות לילה של ערפדים — בארצנו, שבה יש לאנשים צרות גם בלי זה, לא מחבבים סרטים אלה וכל מה שמגיע בנושא הוא אך ורק פארודיה, כמו למשל "זאב אמריקני בלונדון" של ג'ון לנדיס.

גם "מי מפחד מהשכן ממול?" מובא תוך כדי קריצה שובבה: הערפדים נכנסים בדלת האחורית לחייו של צ'ארלי, נער בן 17, חובב סדרות־טלוויזיה על ערפדים. כל כך הוא מושפע מהם, עד שמתקיים אצלו הפסוק התלמודי: "אשר יגורתי בא לי", וכשהוא מביט מבעד לחלון על שכניו החדשים הוא מגלה, שאחד מהם הוא ערפד למהדרין שהוא גם גבר יפה תואר (כריס סרנדון). איש לא מאמין לצ'ארלי המסכן, אך הוא מנסה את כל השיטות הבדוקות, והאמונות התפלות נגד ערפדים: צלבים, מים קדושים, מראות ומיני השבעות־קסם. לא מצליח לו, מה גם שחברו הטוב הופך לערפד וגם נערתו היפה והתמה מתפתה על־ידי הערפד וכמעט שהופכת לערפדה סקסית בעצמה.

אך אל דאגה, צ'ארלי מיודענו נעזר ב"קוטל הערפדים הנודע" (רודי מקדואל), שיש לו תוכנית מהוללת בטלוויזיה, וכך מתערבת הפיקציה במציאות כי בעולם כשלנו אין זה חשוב אם הערפדים מופיעים על המירקע או רק מחוללים על המרפסת בבית השכנים — הכל אותו דבר, ביחוד כשבסוף הטוב מצליחים כוחות האור להביס את הערפדים בזכות האור, שכידוע (נא לרשום במחברות למקרה של היתקלות עם אחד מהם): הוא הורג ערפדים מס' 1.

לא כך "ערפדי החלל", אותם יש לחסל בדרך אחרת. בכלל, הללו מתרבים במהירות המדאיגה את חוקרי החלל, אותם מגלמים השחקנים פיטר פירט ופרנק פינליי. הסרט, שבויים בידי הבמאי הצעיר טובי הופר, הוא הפקה יוקרתית של גולן — גלובוס, והערפדים מסמלים עידן אפוקליפטי בו ישתלטו עלינו יצורים איומים מכוכב אחר אשר חדרו לחללית של האסטרונאוט (סטיב ריילבק) שנשבה בקסמי יפיפיה שלהם. הערפדים שצורתם אנושית, יונקים את כוח־החיים מבני האדם וכך מצליחים להתקיים, ומאמצים לעצמם את אישיותו של האדם ממנו מצצו את לשד החיים. בו בזמן הופכים האנשים לזומבים, מתים — חיים שדומים לשלדים כחושים, וכשמגיע זמנם הם נדבקים לאנשים חיים אחרים כדי לינוק את כוח החיים, וחוזר חלילה, עד שכל לונדון נדבקת בעניין ובא עליה הקץ.

בעצם, הסרט הזה הוא אחד מסרטי הקאטאסטרופות ההמוניות בנוסח אלו שנעשו בשנות השבעים: "המגדל הלוהט" ואחרים, ספקטקלים בהם המוני אדם (ובמקרה זה זומבים) מביאים על עצמם את חורבנם. וב"ערפדי החלל" פילוסופיות על — קצה — המזלג מכל הסוגים, ועשרות מראות מבהילות של ערפדים יונקים זומבים, וזומבים יונקי אנשים וכולם מגעילים למראה. הקהל הארוך ביותר בסרט ניתן לצוות אנשי האפקטים והפעלולים המיוחדים, שעבדו על כל שווה החזיון האפוקליפטי המלאכותי הזה.

מקבץ ישראלי | "ארבע לב אדום" – אס?

מאת עופר ניר

את להקת "ארבע לב אדום" כמעט שלא רואים ולא שומעים בין הפסטיבלים. כאשר מתקיים פסטיבל, מקדם ועד ילדים, הם שם. סילבן מרגי, יאיר קלינגר, רותי בן — אברהם ופנינה בריק. הגברים הצליחו כצמד ושהו זמן רב בצרפת. הנשים היו בלהקת "סקסטה". בימים אלה הם טרודים בעבודה על תקליט וגם מקווים לקריירה בינלאומית בזכות חוזה שהוצע להם על־ידי חברת התקליטים הצרפתית "ווג".

הלהקה הגיעה לצרפת לפני זמן מה בשליחות מוסיקלית של משרד התיירות. ההופעה המלודית, השווה לכל נפש (ולא רצינו לומר, שמאלצית), משכה תשומת־לב והביא להצעה להקליט תקליט בצרפתית. בו תבצע הלהקה שירים שלה, שכבר הכרנו בעברית כמו "הוא יבוא" ו"רדיו מנגן" חוץ מאלה, הלהקה גם תקליט ביצוע צרפתי ל"קום והתהלך בארץ" שיקרא בשפתם "בדידות". הלהקה תשוב לצרפת בחודש אפריל ואז, כנראה, תחל בהקלטות. שיהיה בהצלחה.

הבל זהב

בשבוע שעבר חגגו בקפה הבימה את זכייתו של מתי כספי בתקליט זהב. כספי מכר למעלה מ־20 אלף עותקים מתקליטו האחרון, עם "ילדותי השניה" ו"שיר עם נקי" וכל היתר. זהו תקליט הזהב השלישי שסי.בי.אס העניקה בחודשים האחרונים לאמניה.

ראשון היה שלום חנוך ו"מחכים למשיח" שלו. אחריו, לפני שלושה שבועות, זכה בתקליט־זהב יהודה פוליקר על "עיניים שלי". מבחינה סטאטיסטית, המצליח ביותר מבין השלושה הוא תקליטו של פוליקר, שנמכר ב־20 אלף עותקים בפחות משלושה חודשים. אחריו בדירוג שלום חנוך ומתי, בסוף. אבל לעזאזל הסטאטיסטיקה, העיקר הכבוד.

מין חלש? לא במצעד

תופעה מעניינת במצעדים העבריים בשתי תחנות הרדיו שלנו: הנשים השתלטו על הצמרת. המין החלש? לא על־פי דירוג המאזינים. זהו מצב נדיר למדי, שאינו זכור משנים קודמות. זה מעודד מאוד. זה אומר שהשנה, ובשנים הבאות יש לקוות, תהיה שבחבורה, יתנו את הטון. הגיע הזמן.

שימו־לב: במצעד של גלי צה"ל, תופסים מקומות ראשונים תפוסים על־ידי זמרות: כשבראש, פנים חדשות וקול גדול של רונה קליינשטיין, שתקליט הבכורה שלה יוצא אור בקרוב. הלהיט שלה "קנאה" מעורר ציפיות לקראתו. שרון ליפשיץ, תגלית של השנה שעברה, במקום השני עם "קלטה" ואחריה, בשלושת המקומות הבאים, הם שירים של ירדנה ארזי ושיר של עפרה חזה. בהמשך, עד המקום ה־10, עוד שלוש זמרות ובסך־הכל, עשרה שירים מתוך עשרים המדורגים, בביצוע נשים. אפילו בכנסת אין להן ייצוג כזה... גם ברשת גימל, שליש הצמרת מורכבת על טהרת הזמרות. גלי עטרי, שהתקליט החדש שלה עומד לצאת בקרוב מאוד, במקום הראשון עם "הכל עומד במקום" בסך־הכל, חמש זמרות בין עשרת הראשונים. וכדאי לשים־לב לקאמבק של ריקה זראי, אוהבים אותה. אוהבים את השיר שלה "חזור אל הכפר".

בעריכת צביה גן־שלום

ויצו חוגגת 65 שנה בוועידתה ה־19

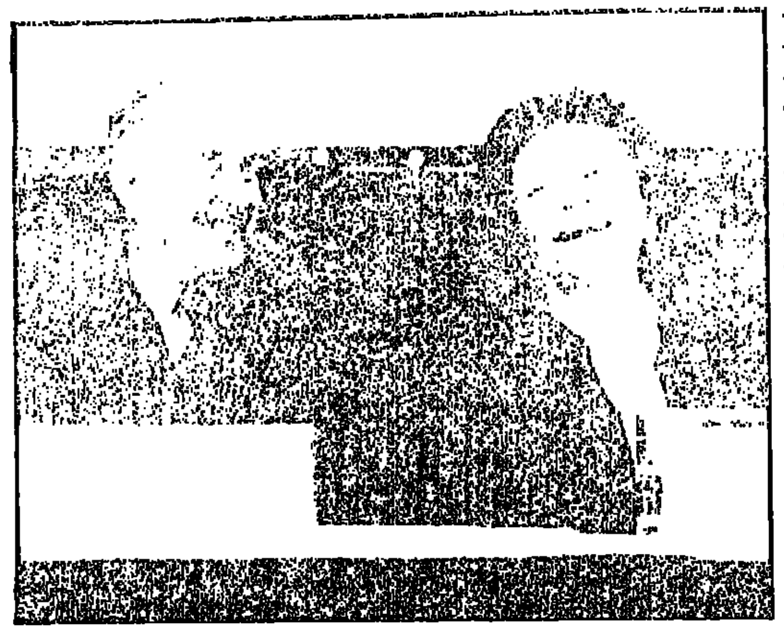

נשיא המדינה בפתיחת הוועידה לצד רעיה יגלום. יו"ר ויצו העולמית.

הוועידה הבינלאומית ה־19 של ויצו, בהשתתפות 700 צירות ומשקיפות מ־50 ארצות ב־5 יבשות נפתחה בתל־אביב ביום [illegible] השבוע וסיסמתה: "ויצו־ילדים זה העתיד". המטרה המוצהרת היא הכללת פעולות ויצו למען חינוך ילדים ובני־נוער בעשור הבא בהנהגת נשיאתה רעיה יגלום. נשיאות ויצו עולמית. "ויצו, תנועת הנשים הציוניות הבינלאומית הגדולה ביותר בעולם, החליטה [illegible] ועידה ראשונה לנושא חינוך הדור הצעיר, בתקוה לגייס מלוא הסיוע מכל העם היהודי בתפוצות".

ויצו, החוגגת השנה 65 שנים להקמתה, מקיימת בישראל 670 מוסדות ושירותים ל־160 אלף ילדים ונוער, מגיל לידה ועד צבא, וכן [illegible] נשים וקשישים. במקביל מתעוררת ויצו [illegible] את היקף פעולות החינוך לילדים ולנוער יהודי בתפוצות, תוך העמקת ההזדהות היהודית והציונית, בייחוד בארצות שבהן הקהילות היהודיות מתדלדלות וקיימת בהן [illegible] סכנה מראשית של התבוללות.

[illegible] הוועידה הוקרן סרט חדש שהופק [illegible] פעולות ויצו ומשתתפות הוועידה [illegible] ביקורי במוסדות ובשירותים של ויצו למען [illegible] בישראל. זו גם הזדמנות לחינוך [illegible] ראשון של ויצו, ע"ש אלכסנדר [illegible] נולד דה לאונסקו, שיקלוט 123 [illegible] מורים וחוגות.

בוועידה זו מכריזים על הקמת "קרן קדימה", קרן מיוחדת שתאסוף, לפי המתוכנן, תוך חמש השנים הבאות, סכום נוסף של 10 מיליון דולר, המיועדים לפיתוח והעמקה של פעולות ויצו למען ילדים ונוער בישראל.

הוועידה המתכנסת, כאמור, בסיסמה "ויצו־ילדים זה עתיד" מבטאת את ההחלטה של ויצו לתת הזדמנות שווה ונאותה לילדים שגורלם לא שפר עליהם ולא ניתן להם לרכוש השכלה ומקצוע לקראת עתידם.

הדרים לט"ו בשבט

נוהג הוא בט"ו בשבט לאכול מפרי הארץ, ואל תספרו לי שפירות הדר מייצגים את ארץ־ישראל הטובה פחות מחרובים, תאנים או פיסטוק חלבי. אז הפעם – לשם גיוון – כמה מירשמים על בסיס פרי־הדר, שקיבלנו מהמועצה לשיווקם. תודה

דג לוקס בתרד ובלימון

בצק עלים; 159 גרם דג לוקס נקי; 100 גרם תרד נקי; לימון קטן; מלח; פילפל; בצל; שום; אגוז מוסקט – לפי הטעם.

מקמחים את פרוסות הדג, מטגנים במחבת משני צדדים על לגוון זהוב. מספיגים את השומן במפית נייר. מבשלים את התרד עד שיתרכך, מוסיפים בצל מטוגן, שום ואגוז מוסקט. מניחים את התרד על בצק עלים מרודד ועליו – פרוסות דג. מקפלים את הבצק ומעצבים בצורת דג. מקשטים בפרוסות לימון ואופים בתנור, בחום 180 מעלות במשך כ־30 דקות.

רוטב לימון מהודר

כוס מים; מיץ מ־4 לימונים; 50 גרם מרגרינה; אגוז מוסקט מגורד; 2 כפות קמח; כפית אבקת מרק.

ממיסים מרגרינה. מוסיפים את הקמח ומערבבים לאט, תוך הוספת הנוזל למניעת היווצרות גושים. מוסיפים מוסקט, אבקת מרק, מיץ לימונים ומערבבים עד שהרוטב סמיך. מסננים במסננת דקה ומוסיפים קליפת לימון מגוררת. מגישים לצד מנת הלוקוס.

ברווז ברוטב תפוזים וסברה

ברווז אחד; 1 כפית מלח, פילפל ופפריקה אדומה, שמן לטיגון. לרוטב: 150 גרם סוכר, רבע ליטר מיץ תפוזים טרי; כוסית ליקר סברה; 1 כף קמח תירס; רבע ליטר מרק בשר.

מערבבים את התבלינים (מלח, פילפל, פפריקה) והשמן ומורחים על הברווז. אופים בתנור, בחום של 180 מעלות, כ־40 דקות. מוציאים (מקררים) וחותכים את הברווז לאורך. מוציאים את עצמות החזה ומניחים אותו בכלי משומן מעט. מכינים רוטב: מבשלים את הסוכר על אש קטנה, תוך ערבוב מתמיד עד לקבלת קרמל זהב. מוסיפים את מיץ התפוזים וממשיכים לערבב למניעת היווצרות גושים. מוסיפים את מרק הבשר (אפשר מאבקה) והליקר ומרתיחים במשך 7־10 דקות. מסמיכים את הרוטב בבלילת קמח־תירס ומים. מחממים בתנור, בכלי חסין אש, את הברווז ויוצקים עליו את הרוטב. מקשטים בתפוזים ובלימונים. אפשר להוסיף לרוטב קליפת תפוז מגוררת.

רפרפת לימון

כוס וחצי מים; מיץ משני לימונים; 2־3 חלמונים; שקית (8) גרם ג'לטין; 200 גרם סוכר; רבע ק"ג שמנת מתוקה או שמנת פרווה; גרדת לימון; ליקר תפוזים.

מרתיחים את המים ומיץ הלימון. מוסיפים ג'לטין ומקררים. מוסיפים את החלמונים. מערבבים היטב. מקציפים שמנת וסוכר עד לקבלת קצפת נוקשה. מערבבים את כל החומרים ומוסיפים גרדת לימון וליקר תפוזים. יוצקים לקערות הגשה ומעטרים בקצפת ופלחי לימונים.

דג ברוטב לימון וסלט ירקות בקליפת פומלו היו רק חלק מהמטעמים ב"טעמים המהודר" שאירגנה המועצה לשיווק פרי הדר לעיתונאיות מאנגליה ומישראל. קיבלנו את המירשמים – והם מומלצים בט"ו בשבט וגם בכלל.

קשר אישי עם תפוז

המועצה לשיווק פרי הדר ואגרקסקו מאמינות בקשר האישי עם הארצות שבהן משווקת תוצרת פרדסי הארץ. מדי שנה מוזמנת איפוא, קבוצת כתבי מזון וצרכנות לישראל כדי לראות, ללמוד, לטעום ולהתרשם מחידושי בתי האריזה, מצורת קטיף הפרי ועיבודו לשימורים וללמוד משהו על הארץ בה גדלים העצים נושאי הפרי למיניהם. ודווקא בחורף.

קייט קאר, מומחית למזון ומחברת ספרי בישול, סיפרה על רשמיה ונרגעה מעט כשאמרתי לה, שגם אנחנו, הישראלים, כבר איננו מכירים את כל הזנים שצצו בשנים האחרונות, ולא יודעים את שמות הפירות החדשים או אלה אשר שינו את צורתם, צבעם וטעמם המוכר, על־ידי הרכבת שני זנים לזן אחד חדש. קולין ספנצר, כתב מזון ומומחה לאוכל צמחי, רצה ללמוד עליפה שמות כמו לימון לינקויט או תפוז קומקווט. לבסוף החלטנו שיכתוב לעיתונו את השמות החדשים "אבל אנחנו נקרא לכל התפוזים תפוזינות ולכל הלימונים לימוזינות; ואחרי כמה כוסות יין הוא אפילו חיבר מנגינה לשמות.

ג'וקאסטה אינס, כתבת העיתון "קוסמופוליטיאן", אמרה שבאנגליה אין עוד מודעות לפרי הדר ומלבד כוס מיץ תפוזים או אשכוליות בבוקר, לא מרבים לאכול את הפרי. אך כל הזמן אמרה: נשכנע אותם. את האנגלים שלנו אוהבי הבירה להחליף את הבירה במיץ. מי שמכיר את האנגלים יודע שג'וקאסטה, למרות המרץ והצחוק המשגע, לא תצליח ביוזמה הזאת. אך דור פרייר, העוסק בפרסום בשבועון Advertising A.D.J. אומר שפירסומת נכונה יכולה לשכנע אפילו אלכוהוליסט לשתות מיץ הדר. ולהיות בטוח שזה אלכוהול.

הנהלת מלון רמדה קונטיננטל התל־אביבי הזמינה את האורחים ומארחיהם לארוחת ערב חגיגית בה חגג פרי הדר, מצורף למאכלים טעימים, במשקאות ורפרפות. הארוחה שכנעה אפילו אותנו הישראלים שאין כפרי הדר. לפחות בזה אנחנו על המפה.

חיה יוסף

חצאית שהיא פונצ'ו

אם את רזה — אבל ממש — ויש לך ידיעת אריג שממדיה 130 על 150 ס"מ — תוכלי להכין במו ידייך חצאית מעניינת המשמשת — לחלופין — כפונצ'ו. העתיקי, בהגדלה, את הגזרה שכאן על הבד. גזרי לפי הקווים. גזרי פתח ברוחב 38 ס"מ במקום המסומן בקו עבה. תפרי מכפלת מסביב ואת הפתח גמרי בסרט אלכסוני. וזהו.

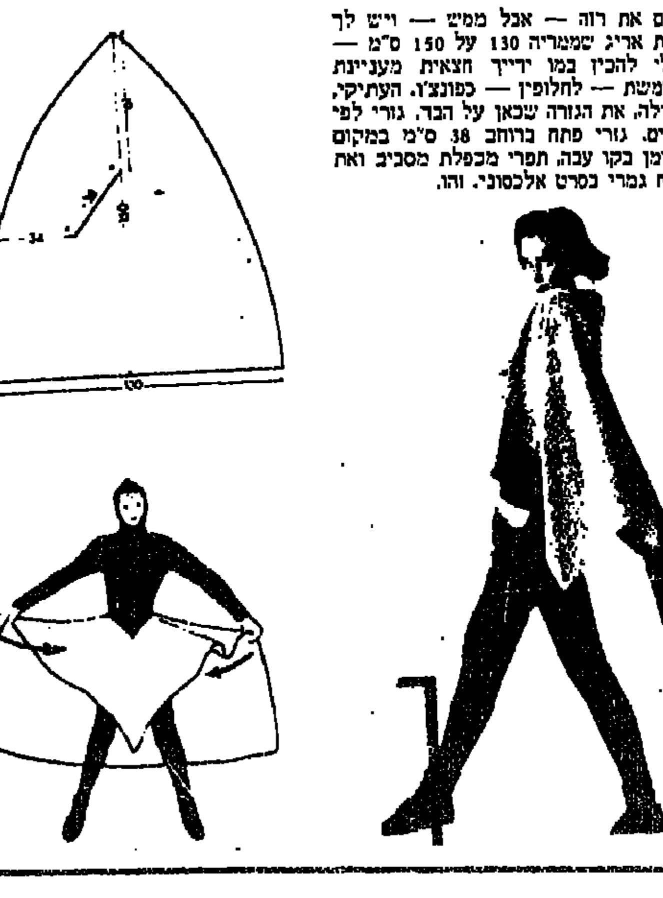

סיפורי יין

בעקבות העולם החדש

לכבוד העובדה המשמחת לב אנוש, כי יין זני חדש הצטרף למשפחת "מונפורט", הלא הוא קברנה בלאן, הגיעה העת להאזין קצת לסיפורי יין. אולי אינם משמחים במיוחד.

גדעון קוטלר, מנכ"ל חברת "שטוק", מגלה שהיין הישראלי נתפס, בעצם, על השוק היהודי. היין הישראלי פשוט אינו מסוגל לעמוד בתחרות: אם הוא זול — אינו זול דיו כדי להתחרות ביינות הזולים של דרום אירופה ואם הוא יוקרתי — אינו מגיע עדיין למוניטין (וטיב) של היינות היוקרתיים. איפה אנחנו ואיפה מילאנו, פורט או טוקאי? לא צריך להגזים...

מה עושים היקבים, הרוצים בכל זאת להמשיך במסורת של אלפיים שנות ייצור (עם הפסקה באמצע) ולא לסמוך יותר מדי על הלב היהודי? מנסים ללכת בעקבות העולם החדש, כי אותה בעיה יש גם ליקבי קאליפורניה, דרום־אפריקה ואוסטרליה. ושם — מנסים לגלות משהו חדש.

לפני שנים אחדות, החלו בארה"ב לייצר יין מענבים אדומים, בטכניקה של יין לבן. כאן המקום לציין, לידיעת הדיוטות, שאת היין האדום מייצרים מענבים אדומים, המותססים עם הקליפה, הנותנת את הצבע ואילו את היינות הלבנים מייצרים מענבים ירוקים, העוברים סינון (מהקליפה) לפני התסיסה. הפאטנט האמריקני הוא לייצר יין מענבים אדומים, לאחר שסוננו מהקליפה. היין יוצא לבן והצבע הוא בקליפה. אך הוא כבר יותר מהלבן הרגיל, מתאים לאפריטיף, או לליווי ארוחה (לא חגיגית). שותים אותו מקורר — ומה שבאירופה מוגדר כ"טמפרטורה של חדר" — דורש אצלנו קירור. "שטוק" מייצרת יין זה, מהבציר האחרון, במסגרת משפחת "מונפורט" — יינות זניים, ושמו כבישראל שמשון. מיוצר מענבי קברנה בלאן, אם זה אומר לכם משהו.

גדעון קוטלר אומר שלפי התרשמותו, היין הלבן הוא בעלייה. על חשבון רוזה ובכלל, האנשים כבר אינם כבולים במוסכמות. שותים את היין המועין להם, בלי כל קשר ל"חוק" המחייב יין לבן עם דגים ועוף ויין אדום עם בשר אדום. עם זאת — צריכת היין בארץ היא מהנמוכות בעולם (להוציא הארצות המוסלמיות): 4 ליטר לשנה לגולגולת; בגרמניה, ששם שותים מעט (מעדיפים בירה), הצריכה היא 22 ליטר; בארה"ב — שגם שם שותים מעט (מעדיפים ויסקי ומשקאות תוססים) — הצריכה היא פי 3 מאשר בארץ ובצרפת — פי 40! אי לכך, אין ברירה אלא לייצא את היין הישראלי בשביל הגויים. ואכן, תוצרת היין החדש מיועד ליצוא. מתחילים השנה ב־3000 תיבות (של 12 בקבוקים) ובמחיר בחוץ־לארץ נמוך מאשר בארץ ומחיר לצרכן הישראלי: 9 ש"ח. לאירופה אין סיכויים לודרוו, הם מייצרים את היינות הזניים (שלא לדבר על הזולים יותר) במחצית העלות מהיקבים הישראליים.

כאן נכנסים לסיפור היחסים בין היקבים ואגודת הכורמים. יחסים מסובכים מאד, ההולכים ומסתבכים עוד יותר, מפני שיש יקבים השייכים לאגודת הכורמים ומפני שמזה עשר שנים היחס של שרי החקלאות לנושא היין הוא הפכפך ביותר. היה שר שחשב רק על כרמים ברמת־הגולן, היה שלא שתה יין, היה שהיתה לו מעורבות אישית, היה שלא שם שקל שחוק... וכך נמשך מעין יו־יו בין אגודת הכורמים והיקבים. לפני שנתיים (נחשו מי היה השר) דרשו הכורמים (וקיבלו) 200־300 דולר תמורת טונה של ענבים, מה שהכניס את היקבים למשבר עמוק, כי לא יכלו למכור את היין לא בארץ ולא בחו"ל. עכשיו — מקבלים הכורמים 30 דולאר תמורת טונה — סכום מצחיק. המעלה בליבם הרהור חטא על עקירת כרמים — ואכן הם עושים זאת!

מה יהיה הסוף? יין משמח לב אנוש וממלא את הלב אופטימיות. יהיה טוב.

צב"ש

איור מהספר "יין מכל דבר" בהוצאת ר. טוירקיס

מחשבים | בעריכת צבי טימור

מאת רונית אדלר

מפעלי „כור" מתמחשבים

עד כה התמחשבו רק המפעלים הגדולים מבין אלו השייכים לכור. לפני כשנה התקבלה החלטה עקרונית של התמחשבות גם במפעלים הבינוניים והקטנים, שבכל אחד מהם כמה מאות עובדים. עד כה נהגו בכור לעבוד עם מחשבי הניוול, המשווקים ע"י חברת-תבת, אולם לפני כשנה התקבלה החלטה עקרונית על הכנסת היב"מ-36. לדברי אלי ברזילי, ראש אגף תוכנה ב„כור מחשבים", מדובר ב-30 עד 20 מפעלים בשנה-שנתיים הקרובות. עד כה הוכנסו כ-8 מחשבי יב"מ, ולא ניתן היה לקבל הערכה כספית של כלל הפרוייקט.

כאן עולה גם השאלה, האם אין כור רוצה לטפח את חברת הבת ישראטל, שהחלה לא מכבר בשיווק מחשבי AT&T, וטענתה: עד שנות ה-90 תהפוך לחברת המחשבים מס' 2 בארץ? זה עתה נחתם הסכם עם ישראטל וכור מחשבים נערכת למתן פתרון תעשייתי כולל למחשבי ה-AT&T.

לגבי היב"מ-36 המליצה כור מחשבים על התוכנות הבאות: „ענת" ו„שחק" של חברת תפ"י לנושאי ניהול הייצור וניהול השיווק, „לביא" של חברת לביא לנושא כוח-אדם וזו תוכנה שאמורה לעבוד על היב"מ PC ו„לשם גילת" של רמי לשם ואבי גילת לנושא הנהלת-חשבונות. מאחר שזוהי תוכנת מכלול המתאימה למערכת הרב-מטבעית של כור.

מאחר שישראטל מספקת למחשבי AT&T רק שירותי חמרה ומערכת הפעלה, הרי שיש צורך במציאת פתרון לנושא התוכנה, שחשיבותו כיום עולה אף על זו של החמרה. לדברי אלי ברזילי נשקלות האפשרויות של הסבת תוכנות הקיימות כבר בשוק למחשבי ה-AT&T וכן פיתוח והתאמה של נושאים ייחודיים שאינם קיימים בשוק, כגון בקרת טיב ומאגרי כוח-אדם.

עד כה בחרו שבעה מפעלים של חטיבת כור קרמיקה דווקא במחשבי יב"מ ונראה כי אם לא יימצאו בקרוב פתרונות תוכנה ל-AT&T, ילכו שאר המפעלים בעקבותיהם. מבחינת כור מחשבים, הרי שהם נתנו את המלצותיהם. ועתה המפעלים חופשיים לבחור מבין הפתרונות את זה המתאים להם ביותר.

לאחר שכבר בבחירת התוכנות הודגשה המגמה של בחירת תוכנות גמישות ופתוחות לשינויים. זו גם הסיבה שהתוכנה התעשייתית ל-MRP נפלה ולא נבחרה.

אשר לעובדה כי נבחרו דווקא תוכנות של בתי-תוכנה קטנים, ולמול החשש ליציבותם עקב המצב הכלכלי הנוכחי, מסביר אלי ברזילי: „מה שקבע בבחירה זו איכות התוכנה. עפ"י ההסכם כור מחשבים תקבל את תוכניות המקור (ה-Source) ותבצע את התמיכה השוטפת, ולכן לא איכפת לנו גודל החברה".

מחולל-מילונים משותף לאי.אס. ולגעש

שותפות בין אי.אס. (איריס) לבין בית התוכנה של קיבוץ געש הולידה מוצר חדש ומיוחד: איריטנג.

זהו למעשה מחולל-מילונים, המאפשר להקים קובץ מילון וכו' עד שש שפות שונות.

המילון יושב בזכרון המחשב בו-זמנית עם כל תוכנה אחרת, וכך ניתן למתורגמנים לשלוף למסך מילים בשפה נוספת אגב הדפסה במעבד תמלילים.

מספר המילים במילון יכול להגיע לעשרות אלפים.

עד כה נבנו באמצעות המחולל 3 מילונים: אנגלי — ספרדי, אנגלי — צרפתי ומילון מיוחד רב-לשוני למונחים כלכליים. המחולל תומך גם במספר מילים נרדפות בכל שפה וכן ביאור המילים באמצעות משפט בן כמה מילים.

מאי.אס. נמסר שקיימת התעניינות למילון במדינות רב לשוניות כגון: שווייץ, ספרד, קנדה, ארה"ב ודרום-אמריקה.

גירסה עברית-אנגלית תופץ בקרוב בישראל ובקרב המגזר היהודי בארה"ב.

מועדון המשתמשים בתיב"ם

מועדון המשתמשים בתיב"ם של חברת „קונטרול דאטה" ישראל הוקם לאחרונה. מטרת הפעילות במועדון היא להביא לידיעת המשתמשים חידושים טכנולוגיים ופיתוחים חדשים בנושאי התיב"ם של החברה.

במועדון חברים 90 נציגים ממגזרים שונים במשק — האוניברסיטות, התעשיה ומערכת הביטחון.

במפגש הראשון של חברי מועדון הרגיש מר יונה שהם, מנכ"ל „קונטרול דאטה" ישראל, את חשיבות התיב"ם בתוכניות האסטרטגיות של החברה ומכאן את מחוייבותה להשקיע בהמשך הפיתוח של מוצרים חדשים בתחום זה. כן הסביר את תוכנית ההתארגנות הכללית של „קונטרול דאטה קורפוריישן" לשנת 1986 ואת הצעדים הנמרצים שנקטה לשם הגדלת ריווחיותה, לאחר הפסדיה הגבוהים בשנה הקודמת.

במפגש הרצו נציגי המשתמשים על יישומי התיב"ם השונים של „קונטרול דאטה".

ד"ר יצחק לויט, מאוניברסיטת ת"א, הרצה על POSTRAN — תוכנה להצגת תוצאות אנליזה F.E; משה סופר, מהתעשיה האווירית, על CAMELS — תוכנה לבניית סכימה לוגית לצנרת; אליעזר קפלנסקי מ-M2C על MINC — תוכנה מתקדמת לבקרה סיפרתית; יאיר פרידמן, מחיל חימוש, על MMP — מעבר לשרטוט ממוחשב; ורני מאור מרפא"ל, על GPL — יישום לתכנון מיכאני.

משלחת מסין העממית בביתן „אלביט" בסינגאפור

משלחת רמת-דרג של נציגי מערכת הבטחון מסין העממית ביקרה אתמול (יום ד') בתצוגת „אלביט" בתערוכת „אשיאן אירוספייס" הנערכת בסינגאפור.

במרוצת היום הראשון לתערוכה ביקרו עוד בביתן „אלביט" שר הבטחון של סינגאפור ורעייתו, שגם היא נושאת בתפקיד רב-דרג בארצה: מפקד חיל-האוויר של סינגאפור וראשי מערכת-הביטחון של מדינה זאת וכן משלחות מאוסטרליה וניו-זילנד.

ארצות דרום-מזרח אסיה מהוות יעד שיווקי חשוב ל„אלביט" וההשתתפות בתערוכה הנוכחית הינה רק אחת מהפעילויות לבסס ולהרחיב את האחיזה בשוק זה.

מימשקים חדשים למערכת רמיס/2

חברת מרטין מארייטה הוסיפה שני מימשקים למערכת רמיס/2, אשר יאפשרו למשתמשים גישה מלאה לבסיסי הנתונים SQL/DS. DB2 יב"מ לצורך הפקת דו"חות, הצגה גראפית של נתונים, יכולת רלציונית ועדכון של בסיסי הנתונים.

ריצ'ארד קוב, ראש חטיבת מערכות המידע של מרטין מארייטה, הרגיש, כי לראשונה משלימים את כוח פיתוח היישומים של רמיס 2/ על בסיסי נתונים, מעבר לבסיס הנתונים הפנימי של RAMIS 2.

בסיסי הנתונים הנוספים, הנתמכים כיום ע"י רמיס/2 הינם: IMS, ISAM, DL/1, USAM, ADABAS, TOTAL ו-IDMS/R.

עייפנו מהחלטות

(סוף מעמוד 5)

— בכל תחומי החיים או בחלק מהם — כן יסוג רוח המשיכה של הקיבוץ.

מבחינה זאת חסרה מעורבות התנועה: פחות מדי הורגשו הקווים המפרידים והחוצים, פחות מדי הגדרנו קווים אדומים. ולעתים טישטשנו אותם.

ראייה זאת מחייבת לא קבלת החלטות חדשות, כי אם שמירה על ביצוע החלטות שכבר נתקבלו. באותו הקשר דרושה רביזיה יסודית של המערכת החינוכית, בעיקר במוסד החינוכי, ולא נעסוק בכך במפורט. אך מה שראוי לציון, הוא, כי אחד הביטויים להיעדר מעורבות ולהיעדר שמירה על החלטות התנועה, הוועד-הפועל וגם הוועידה, הוא בארוויה מוחלטת בנושא תעודות הבגרות. אין זו אלא אחת הדוגמאות המצטרפות לאחרות. כגון היעדר הקפדה מספיקה על חיסול העבודה השכירה, נושא המפעלים האזוריים, נושא העבודה של המתנדבים, הפתר להתמודדות חזיתית של השתייכות כל פרט למפלגה על-ידי קיום מיפקד, שיהיה קשור עם פעולות שכנוע והסבר, ועוד.

אני בטוח, כי תהיה לנו ועידה טובה ונעימה, כמיטב המסורת של הקיבוץ-הארצי. וודאי נשב בחוגי דיון ונשמע התבטאויות רציניות. מורגשת גם התעוררות מה בקיבוצים ערב הוועידה. אבל יש להזהיר ולהדגיש, כי מורגשת עייפות מהחלטות, ודרושה תוכנית, דו או תלת-שנתית, שבה ידרוכו כמעט הכול: להחזרת חברי הקיבוצים לשיוויון ערכים בין השותפות הכלכלית והחברתית לשותפות רעיונית ופוליטית, שרק על הבסיס שלה אפשר לבנות את מעורבות הקיבוץ-הארצי בחברה הישראלית ואת התשתית הערכית של הזיקה בין הפרט, הקיבוץ והתנועה.

כלכלני „אפיקים" מקבוצת „כלל":

פיחות חד-פעמי של 15%-20% אפשרי בחודשים הקרובים

תחזית לפיחות חד-פעמי בשיעור של 15%-20 אחוז, שיבוצע בחודשים מארס-אפריל 1986, כלולה בסקירה על המצב בשנה הקרובה במשק שהוכנה על-ידי חברת הייעוץ „אפיקים" מקבוצת „כלל". התחזית מבוססת על כך שבמשק יישמר השקט הפוליטי, ושהרוטציה תתקיים במועדה. ולא נעמוד בפני ממשלה צרה, או הכנה לבחירות מוקדמות.

כללית, אפשר לומר שחלק גדול מהצפוי במשק בשנת 86 הינו המשך לתכנית הכלכלית של האוצר, דהיינו — המשך שמירת רמת מחירים נמוכה ושער חליפין קבוע בחודשים הראשונים של השנה, שחרור הדרגתי של פקות המחירים במהלך שלושת החודשים הראשונים של השנה, התאמת שער החליפין בפיחות חד-פעמי של 20%-15 בחודשים מארס-אפריל ואיתו ביטול סובסידיות ועליות מחירים של הממשלה. — נאמר בסקירה.

ברבע השני של השנה צפוי גידול משמעותי בפעילות הכלכלית במשק, שיאופיין במיוחד בגידול בצריכה הפרטית, ביקושים גדולים למט"ח ואיתם עלייה גדולה בגרעון המסחרי, עלייה ביבוא, קיפאון ביצוא ויציאה מוגברת של נוסעים לחו"ל. בשלב זה תעמוד במבחן התכנית הכלכלית של האוצר, שכן ללא נקיטת צעדים דרסטיים ירדו יתרות מט"ח תוך מספר חודשים לרמה שהיתה ערב התכנית הכלכלית האחרונה.

אין לטעות באיפיון הפעילות הכלכלית המוגברת הצפויה במחצית 86. אין מדובר ביציאה מהמיתון בו שרוי המשק, לא גידול בהשקעות ולא צמיחה כלכלית. מפעלים ימשיכו לפשוט-רגל והאבטלה לא תקטן, אלא שכתוצאה מצירוף מספר גורמים מרכזיים, שעיקרם גידול ריאלי בשכר נטו, שער ריבית שקלית נמוך והזרמה ממשלתית גדולה למשק דרך מספר חברות גדולות הנמצאות בקשיי נזילות — תקבל הפעילות הכלכלית תאוצה ותתבטא בעיקר בקניות מט"ח גדולות, ביבוא מוצרים בני-קיימא, בנסיעות לחו"ל ואף בקניית נכסי דלא-ניידי ונכסים צמודים.

המאיץ לאותה פעילות כלכלית מוגברת יהיו הפקדונות השקליים על הרווחים הריאליים שנצברו בהם ואשר די שרק חלק קטן מהם, יוסט לפעילות כלכלית כדי שנקבל עלייה משמעותית בפעילות הכלכלית של המשק. בשלב הזה סביר שהממשלה תנקוט פעולות לריסון הפעילות הזאת (אלא אם כן תקבל סיוע מיוחד מארה"ב שיקרא סיוע למטרות „צמיחה").

כל פעולה שלא תינקט תביא לעליית מחירים. להתייקרות שירותים ואולי אפילו לפיחות נוסף. רק שחיקה מחודשת בשכר השכירים, החל ממחצית השנה, תמנע עליות מחירים גדולות יותר במחצית השנייה של השנה.

אשר לצפוי במרכיבי הכלכלה השונים בשנת 1986:

אינפלציה

„בחישוב שנתי צפויים המחירים לעלות בכ-80%, כאשר את עיקר העלייה נקבל ברבעון השני והשלישי של השנה, וכל זאת בהנחה שעד סוף חודש מארס יוסר הפיקוח האדמיניסטרטיבי מהמחירים. עליית המחירים מעבר לתחזית האוצר תושפע ללא ספק מאותו גידול בפעילות הכלכלית הצפויה באביב ובקיץ.

שער חליפין

קשה לאמוד את שער החליפין לסוף 86. שכן בעידן הפיחות החד-פעמי וכפי שסבורים כלכלני „אפיקים", שהאוצר ימשיך בצעד שכזה), נוצרים עיוותים במהלך השנה, שכן שער הדולר נשאר קבוע עד לפיחות הבא. באופן כללי אפשר לומר, ששער החליפין לא יפגר אחר האינפלציה ולא נקבל שנה נוספת את הפער בין עליית הדולר (134%) לעליית המדד (185%) וזאת משני טעמים: בשנת 1986 לא צפויה שחיקת שכר כפי שהיה בשנת 1985, כך שבעלייה ריאלית של שכר העבודה ייאלץ האוצר לפחת את המטבע כדי לשמור על רווחיות היצוא; בשנת 1986 לא צפויה ירידה כה גדולה בשער הדולר כפי שהיה ב-85 (אם כי הוא ירד בלפחות 10%) יחסית למטבעות האירופיים. כך שלא נקבל פיחות הגדל בשער השקל יחסית לסל המטבעות כפי שקיבלנו בשנת 1985 (170% — יו' לעליית מדד של 185%).

שכר

קשה להאמין שיצליחו לשחוק את השכר פעם נוספת כפי שקרה ב-85. יתכנו שינויים מרכזיים בקביעת השכר: האחד, תוספת יוקר אחת ל-3 או 6 חודשים, השני, עקרון הצמדה כללית במשק עליה. (ברור כאן אלמנט השחיקה בשכר) עלייה בשכר נטו יותר משיעלה שכר הברוטו, את הירידה בגביית המיסים יממן האוצר בהיטלים ומיסים עקיפים, כך שהשכר נטו יגדל ריאלית יחסית להוצאות המחיה, במלים אחרות נקבל יותר כסף במשכורת אך נשלם יותר לבריאות, חינוך וכו'.

מסים

האוצר לא יוכל לעמוד בהבטחתו להקטין את המיסים הישירים ולבטל להלכה את המס היסף ומס המלאי. הוא ייאלץ לדחות את הפחתות המיסים לתקופה מאוחרת יותר של השנה, או לחילופין, להטיל מיסים אחרים במקום אלה שיבוטלו. לקראת הקיץ צפויה עלייה מחודשת כמס הנסיעות לחו"ל, מס מיוחד על דירות פאר ואין להתפלא אם יתברר שהגרעון בתקציב המדינה הוא כה גדול, עד שייאלצו להטיל מס הון נוסף על כספי הציבור, צופים הכלכלנים.

אבטלה

להערכתם, האבטלה עשויה להגיע לכ-10% מכוח העבודה במשק ומספר המועסקים יעבור את ה-120,000. זאת ללא הפיטורים המתוכננים משנת 85 מהשירות הציבורי (שכנראה לא יבוצעו). הגורמים שהביאו לאבטלה בשנת 85 ימשיכו להיות דומיננטיים גם בשנת 86. החודשים השנה יהיו התעשיות הבטחוניות (כתוצאה מקיצוץ הזמנות משרד הבטחון) והמפעלים ליצוא בטחוני (כתוצאה מהירידה ביצוא הצבאי). גם מצבן של יתר המתוחכמות יגרום המשך פיטורי עובדים. ממורי האבטלה מתייחסים לאפשרות קיצוץ בפרוייקט „הלביא", או שלחילופין בממשלה לעבוד על מלאי עבור התעשיה הבטחונית במימון אמריקני, נאמר בסקירה.

אויל שגב

דו"ח מבקר המדינה על „פז":

הממשלה אינה רשאית לבדוק העלויות אך חייבת לשלם עבורן

אין להסכים עם כך שחברה ב„פז", המעורבת בעסקות רכישות נפט בי-4% אחוז, תסתפק ברישומים חשבונאיים בלבד ובחלק מהתיעוד בלבד — קובע מבקר המדינה בדו"ח הביקורת על חברת „פז נכסים" (ישראל) ו„פז חברת נפט" המתפרסם היום. המבקר תוהה מדוע אין מנהלים בחברה מעקב שוטף על ביצוע העסקות כולן, שכן מדובר בעסקות והתקשרויות בחו"ל באמצעות מתווכים שעניינם אינו עולה תמיד בקנה אחד עם האינטרסים של המשק, ולעתים יכול להיפגע שמה הטוב של המדינה.

הפדיון הכולל של שלוש חברות הנפט בארץ, „פז", „דלק" ו„סונול", מגיע לדברי הדו"ח לסכום השווה לכ-2 מיליארד דולר לשנה — „פז" 45 אחוז, „דלק" 30 אחוז ו„סונול" 25 אחוז. „פז" היא חברה שבשליטת המדינה: 73 אחוז מהמניות בידי המדינה ו-27 אחוז בידי משקיעים שונים. הפדיון הכולל נטו של החברה הסתכם בשנת הכספים 1983/84 בכ-900 מיליון דולר. „פז" מעסיקה 1300 עובדים בכל חברותיה. בסוף שנת הכספים האמורה הסתכמו נכסיה בכ-400 מיליון דולר, 83 אחוז מהם מלאי נפט גולמי ומוצריו. ההון העצמי: כ-112 מיליון דולר. הרווח לאחר מס היה כ-8.5 מיליון דולר והדיווידנד נטו שחולק לבעלי המניות היה בסך כ-1.7 מיליון דולר.

המבקר מעיר כי „פז נכסים", חברה בבעלותה המלאה של המדינה, המחזיקה ברוב המניות של „פז חברת נפט", אינה מקבלת דיווידנד לפי השווי המאזני של חלקה ב„פז חברת נפט". המבקר סבור כי על הצדדים המעורבים לשקול את השינויים הדרושים, כדי שחלוקת הדיווידנד תתבסס על נתונים קרובים יותר למציאות הכלכלית, וממליץ לשקול אם יש עוד מקום למסגרת נפרדת זו, של „פז נכסים". החברה הוקמה בשנת 1958, על-ידי הממשלה וקרן צדקה של אייזיק וולפסון הרשומה באנגליה. בפברואר 1981 רכשה הממשלה את מניות „פז" שהוחזקו בידי הקרן ובכך הפכה כאמור לשליטה בחברה.

אשר לשיטת הפעולה בתחום יבוא הנפט ושיווק מוצריו, המבקר מציין כי „פז" השמיטה למעשה מידיה את האפשרות להוות הגורם הקובע והבלעדי ברכישות נפט, ומפקירה את קשריה בידי חברה משותפת לשלוש חברות הנפט.

לביקורת, נאמר בדו"ח, „לא הומצאו מסמכים שונים, שהיו יכולים להסביר את הוויתור על מעמדה הבכיר". עוד טוען המבקר, שחברת „פז" אינה מקבלת דיווח ומסמכים משתי החברות האחרות לגבי עסקות שהן מבצעות. לשאלת המבקר, מדוע אין פז עוקבת אחרי מעשי החברות האחרות, השיבו ראשי החברה שאין הכרח במסירת מידע, שכן היא רק שותפה סבילה. מבקר המדינה דוחה הסברים אלה.

המבקר מעריך את העובדה שמערכת הנפט הצליחה לספק את צרכי המשק, אף בתנאים הקשים במיוחד ששררו בין השנים 1979-1981, לאחר שנפסקה האספקה מהמקור העיקרי. עם זאת הוא מעלה תופעות של רכישות לא תקינות. במקרה אחד, שילמה „פז" דמי טיפול בסך 400 אלף דולר, בלי שהיו בידיה מסמכים לפיהם ניתן היה לוודא את נאותות התשלומים. במקרה אחר התקשרה החברה לאספקת נפט בשלבים. הביקורת העלתה, שבמסמכי ההתקשרות לא נקבעו המועדים והכמויות שיסופקו בכל שלב, ולמעשה סופקה רק כעשירית מהכמות. עם ביטול העיסקה נגרמו הוצאות בסך 166 אלף דולר. הפסד של עוד כ-600 אלף דולר נגרם לחברה בעיסקת רכישת נפט גולמי שלא בוצעה. החברה שילמה עבור מיתקן שהיה דרוש לה ביבוא נפט גולמי 1.3 מיליון דולר.

המבקר מזכיר, כי באחרונה מדובר באפשרות שהממשלה תמכור את מניותיה ב„פז", המקנות למדינה שליטה בה. הביקורת מצביעה עוד על כך שעל-ידי מכירת המניות תפסיק חברת „פז" להיות חברה ממשלתית ותישמט מידי הממשלה השליטה הדרושה לשמירת האינטרס של המדינה בתחום המרכזי של משק הנפט, הסולל רכישות הנפט הגולמי והחזקת המלאי הדרוש למשק.

לדעת הביקורת, אין בפיקוח ממשלתי על משק הנפט כדי להוות תחליף לשליטה הישירה בחברת „פז", המובילה בשטח זה.

חיים מרגלית

הדרך לצמיחה — ביטול הטבות מס

לראשונה בתקציב, פורטו הטבות המס. הטבת מס היא הוצאה שאינה מתוקצבת. על-פי סיכומי מינהל הכנסות המדינה, הסכום הכולל של ההטבות במס הכנסה עשוי היה להגדיל את ההכנסות ממס זה בשיעור של כ-20 אחוזים. בכלל ההטבות מסתכמות בכ-1.771 מיליוני שקלים חדשים, כ-1.1 מיליארד דולר. במסים עקיפים מסתכמות ההטבות בכ-963 מיליון ש"ח, כ-610 מיליוני דולרים, שיכלו להגדיל את הגבייה בכ-10 אחוזים.

מינהל הכנסות המדינה כולל ההטבות גם באלה שאין לראות בהן הטבה אלא זיכויים, או ניכויים השייכים לבסיס המס. כך, למשל, הסכום של 98 מיליון ש"ח, זיכוי לאשה עובדת. הזיכוי הזה, במיוחד כאשר בוטלו גם קיצבאות הילדים מהילד הראשון ועד השלישי, מהווה כיום סיוע יחיד למשפחה עם ילדים. אולם יש נראה בלבול מכוון במינהל הכנסות המדינה, בין הטבות ספציפיות לבין הטבות כלליות. אם לכלול הטבה זו של נקודות זיכוי לנשים עובדות, ניתן היה לכלול גם את הניכוי הכללי לכל תושב וזיכויים אחרים. ככל הנראה נועדה הכללת נתונים אלה לעוות את התמונה שרוב ההטבות ניתנות לסקטור העסקי, במישרין או בעקיפין.

הבעיה המיוחדת במיסוי הכנסה, שמן הראוי לטפל בה, הם הפטור והטבות המס הניתנות לשוק ההון. הסכומים, המופנים כביכול לעודד את החיסכון, הם גדולים. לראשונה נהנה החוסך מפטור בשלב ביצוע החיסכון; בפעם השנייה בשלב קבלת הפירות, כלומר הריבית. הסכום הגדול של הטבות המס מתרכז דווקא בשלב הריבית, שאינו מעודד יצירת חיסכון חדש. אין גם כל הצדקה לכך לרכז את ההטבות בשלב קבלת הריבית. מן הראוי שכולם ישלמו מס על הכנסות מריבית, על-פי השיעור השולי המגיע מהם.

להגדיל הניכוי במקור על ריבית

על מנת להתגבר על הקושי המינהלי בגבייה זו יש להעלות את הניכוי במקור מריבית זו ל-55-50 אחוז. אם האוצר יכול לגבות סכום כזה משכר סופרים, אין כל הצדקה שלא ייגבה שיעור כזה מהריבית.

הטיעונים של מנכ"ל האוצר עמנואל שרון, נגד הנהגת תיקון זה, אינם מתקבלים על הדעת. קשה יותר להתייחס לתיאור ההקלות במיסים העקיפים. נראה שהסכום הגדול מתייחס לפטור הניתן לפירות וירקות טריים. ישנם נימוקים כלכליים חזקים מדוע אין להטיל מס על מוצרים אלה.

אין כל ספק כי את יתר ההטבות ניתן לבטל, ואף מיד. ביטול חלק מהטבות המס למגזרים העסקיים למיניהם בשוק ההון עשוי לסייע בגיוס של 600-500 מיליון דולר, שיאפשרו את צמיחת המשק עוד בשנת התקציב הנוכחית. עדיף לבטל לסקטור העסקי את ההטבות על ההכנסות והפירות, ולהחזיר להם את הסכום באשראי או במענקים המיועדים להשקעה ישירה.

צבי טימור

אומדן הנחות ופטורים ממס לשנת התקציב 1986 (באלפי ש"ח)

תיאור ההטבה	מקור הנתונים	אומדן כספי
מס-הכנסה		
א. כללה		
1. א) חוק לעידוד השקעות הון (שיעור מס מופחת)	נתוני מינהל הכנסות	92,000
ב) הכנסה מהשקעה מאושרת	נתוני מינהל הכנסות	18,000
ג) מס מוגבל על דיווידנד מפעל מאושר	נתוני מינהל הכנסות	4,500
2. חוק עידוד תעשייה (מסים) (שיעור מס מופחת)	נתוני מינהל הכנסות	36,000
3. פטורים ממס מעסיקים לענפי הייצור	ל.מ.ס.	397,000
4. הנחות למתגוררים באיזורי פיתוח	נתוני מינהל הכנסות ול.מ.ס.	54,000
5. שיעורי מס מופחתים על עבודה במשמרות	נתוני מינהל הכנסות	27,000
6. פטורים ממתנות והנחות של מעבידים לעובדים (לא כולל אירוחות)	נתוני מינהל הכנסות	18,000
7. זיכוי לילדי אשה עובדת	מורל המס — מינהל הכנסות	98,000
8. זיכוי לחיילים משוחררים העובדים בענפי הייצור	ל.מ.ס.	13,000
9. זיכוי ממס לתלמידים במוסדות להשכלה גבוהה	ל.מ.ס.	7,000
	סה"כ	764,500
ב. שוק ההון ותמריצי חסכון		
1. זיכויים בעד תשלומים המקנה פנסיה וקיצבה	מינהל הכנסות	90,000
2. ניכויים עבור הפרשות לקופות גמל	מינהל הכנסות ל.מ.ס.	81,000
3. פטורים בתחום קרנות ההשתלמות	מינהל הכנסות ל.מ.ס.	112,000
4. פטורים או שיעורי מס מוגבלים על ריבית בתוכניות חסכון קופו"ג	ל.מ.ס. — בנק ישראל	584,000
	סה"כ	867,000
ג. חברה, רווחה ובריאות		
1. פטור לקיצבאות משרד הבטחון	אוצר	74,000
2. פטורים לקיצבאות הבטוח הלאומי לנפגעי עבודה, פעולות איבה, קיצבת ניידות ונכות כללית	בטוח לאומי	19,000
3. מענק פרישה או מוות	מינהל הכנסות	13,000
4. זיכוי לעולים חדשים	ל.מ.ס.	14,000
	סה"כ	140,000
מסים עקיפים והיטלים שונים		
תיאור ההקלה		
1. פטורים והקלות במע"מ	מינהל הכנסות. ל.מ.ס.	471,000
2. הקלות במס נסיעות	ל.מ.ס.	15,000
3. הקלות בהיטל יבוא שרותים	מינהל הכנסות. ל.מ.ס.	336,000
4. הקלות בהיטל יבוא	מינהל הכנסות. ל.מ.ס.	37,000
5. הקלות במס-קנייה	מינהל הכנסות	66,000
6. הקלות במכס	מינהל הכנסות	38,000
	סה"כ	963,000
	סה"כ כללי	2,734,000

גלגלי הבורסה

בתשואה של כ-15% ביקוש למניות ההסדר

אתמול נמשכו ההיצעים באיגרות החוב הצמודות, למדד ולדולר. בשוק המניות נמשכו ההיצעים ברוב המניות התושביות, שחלק גדול מהן נקלט ללא שינוי בשעריהן או בירידות שערים קטנות יחסית. לעומתן חל מיפנה במניות ההסדר, בהן הופיע עודף ביקוש של 1.65 מיליון ש"ח לאחר שתשואתהן בשוק איגרות החוב התקרבה ל-15% במונחים דולריים. בשוק איגרות החוב הסתכמו ההיצעים ב-6 מיליוני ש"ח, מזה 5 מיליוני ש"ח בצמודות למדד ומליון ש"ח בצמודות לדולר.

הציבור הוציא אתמול יותר מ-4.75 מיליון ש"ח מקרנות הנאמנות, מזה 3 מיליוני שקלים מה„סולידיות" ו-1.75 מיליון ש"ח מהמתמחות במניות.

שער הדולר היציג ירד אתמול ב-0.54 אג', ב-0.36% ל-1.4859 ש"ח. דולר נוספים עלה ל-1.7626 ש"ח. הדולר השחור, בנטייה לירידה, נע בין 1.58 ל-1.60 ש"ח. השערים היציגים של המטבעות המערב-אירופיים ירדו בשיעורים גדולים. הליש"ט ירדה לנקודת שפל שטרם היתה כמותה, ביחס למארק (3.45).

בשוק המניות ירדו אתמול 122 שערים, לעומת 97 שעלו ו-151 שנשארו בלי שינוי, מהם 19 ירדו ב-5% ויותר ו-20 עלו ב-5% ויותר. היו 2 „מוכרים בלבד" ו-1 „קונים בלבד". המחזור ירד ל-3.7 מיליון ש"ח, מזה 1.1 מיליון ש"ח במניות ההסדר. המניה העולה ביותר היתה אי די בי רג', שהמחזור בה הסתכם בכ-650 אלף ש"ח.

במניות ההסדר נהפכה אתמול המגמה. נרשמו רק עליות שערים (ב-%): פועלים ש' — 0.4; כלל"ל — 0.6; אי די בי רג' — 2.0; מזרחי ש' — 1.7. ל-5 מהן היה ביקוש של 1.8 מיליון ש"ח וב-8 מהן היה היצע של 160 אלף ש"ח. תשואותיהן השנתיות נעו בין 13.96% (אי די בי רג') ל-14.65% (הפועלים מ'), הפועלים ש' — 14.47%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר נהפכה המגמה למעורבת. עלתה פ' ב', ב-4.0%. לעומתה ירדה סנפות 0.5 ב-0.3%.

במניות החושפיות בלטה המגמה המעורבת במניות חיפושי נפט. מהן עלו (ב-%): צפון אמר' 1 — 6.1; צפון אמר' 5 — 3.0; דלק נפט 1 — 0.1; דלק נפט 5 — 6.3. לעומתן ירדו (ב-%): טרויל 1 — 4.7; מ.ג.נ.ו 1 — 2.6; פראויל — 5.0. בסוגי החושפיות האחרים בלטו העליות (ב-%): קוספוס פח 5, — 10.1 (אחרי שלקופ' פח 1 היה היצע שנקלט ללא שינוי בשערה); סקנדיה 1 — 10.1; גולדפרוסט אופ' — 10.0 (אחרי שלגולדפרוסט 1 נרשם שער „מוכרים בלבד"). לעומתן בלטו הירידות: אמגונים 1 — 7.0 ובעוד שאמגונים אופ' עלתה ב-14%. אנורין אופ' — 14.1 (אחר שאנורין 1 עלתה ב-10%).

בשוק איגרות החוב נרשמו ירידות בכל מדרי השערים. הצמודות למדד ירדו ב-0.61% בממוצע, והנסחרות במט"ח והצמודות לדולר ירדו ב-0.51% בממוצע.

במלווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 2.05% ל-2.57%, תוך מחזור של כ-6.8 מיליון ש"ח.

* „אלקו" הודיעה על הפסד מותאם, בשקלים של ספטמבר 1985, בסך 806 מיליון ש"ח לתקופה מ-1.4.85 עד 30.9.85, לעומת הפסד מותאם של 1.964 מיליוני שקלים ישנים בתקופה המקבילה ב-1984.

* „אטאס" הודיעה על הפסד מתואם של כ-43 אלף ש"ח ל-6 החודשים שנסתיימו ב-30.9.85.

אלחנן הורוביץ

בנק הפועלים ישלים השנה מיסוף כל סניפיו

עד היום עברו תהליך של מיסוף כ-210 מסניפי בנק הפועלים ברחבי הארץ. מיסוף הסניפים מאפשר ללקוחות הבנק לקבל בשירות עצמי, באמצעות מכשירי „עדכן" המותקנים בסניפים אלה, מידע מעודכן על כל חשבונותיהם — חשבונות עו"ש, ניירות ערך, פקדונות בשקלים, חשבונות מט"ח ותכניות חסכון. לקוח יכול כיום לקבל מידע זה בכל אחד מהסניפים הממוספים, גם אם אינו לקוח של אותו סניף.

לרשות לקוחות הבנק עומדים כיום יותר מ-400 מכשירי „עדכן" לשירות עצמי ומספר תחנות העבודה הממוספות בכל סניפי הבנק עולה על 4,400. רוב הסניפים מוספו בשנה האחרונה בשיטת האשכולות — כחלק מקבוצה של כמה סניפים מוספים. תהליך זה, המאפשר למסף עד שישה סניפים באשכול אחד, הביא לחסכון כספי ניכר בהשקעות בציוד ולזרוז תהליך המיסוף.

נמסר, כי בכוונת הבנק להמשיך במיסוף הסניפים בשנת 1986 ולהשלימו.

טור החדשות

ההכרעה בקיצוץ מיכסות המים נדחתה בחודש

עד ל-25 בפברואר לא יקצצו במיכסות המים, למרות שהגשמים שירדו עד כה לא שיפרו את הגרעון במאזן המים הארצי, וחרף הערכת השירות המטאורולוגי בדבר הסתברות של 90 אחוז לשנה שחונה — אמר אתמול סגן שר החקלאות ח"כ כץ-עוז בתום ישיבה של פורום המים הארצי שהתקיימה במשרדו.

בפורום השתתפו פרופ' שמואל פוהורילס, ראש אגף התכנון במשרד החקלאות, נציב המים צמח ישי, ראש השירות ההידרולוגי ד"ר יהודה ברמט, מנכ"ל „מקורות" יחזקאל זכאי, מיכה אפרתי יו"ר אגף המשק במרכז החקלאי, ויתר הגורמים העוסקים בנושא המים.

בתום דיון ממצה הוחלט שעד 25 בפברואר לא יקצצו במכסות המים. זהו המועד האחרון, מבחינת הגשם, כדי לקבוע קיצוץ של 100 מיליון קו"ב מים, אם לא ירדו גשמים די הצורך. בשלב זה לא ינקטו פעולות למילוי המאגרים ברחבי הארץ. שנת המים תתחיל כרגיל, בחודש אפריל, ולא כפי שהציע תה"ל, בפברואר. בישובים מקו אשקלון ודרומית לה יקבלו, במקרה של מחסור במים בגלל עצירת הגשמים, רק 45% מהכמות שקיבלו בחודש השיא. לא יוטלו קנסות על חריגה ממיכסות המים בחודשים דצמבר-ינואר. תשומת לב מיוחדת תוקדש לאקוויפר החוף, המסוכן והמליח ביותר, להחדרת 100 מיליון קו"ב מים.

צמצום שטחי מזרע וירידה בהכנסות החקלאים

בתשובה לשאלות עיתונאים אמר כץ-עוז, כי במשך 30 שנה הצטבר גרעון של 1.580 מיליארד קו"ב מים. הוא מסר, כי כבר השנה יצומצם שטח מזרע חורף (תבואות חורף) מ-920 אלף ל-820 אלף דונם. השטח המושקה יירד מ-450 אלף ל-300 אלף דונם. בכותנה צומצם השטח ב-10%, מ-660 אלף ל-600 אלף דונם. ואם לא יירדו גשמים נוספים יצומצם השטח ל-500 אלף דונם (25%). כל ירידה של 10% בקיצוץ המים לחקלאות מקטינה את הכנסתו נטו של החקלאי ב-4.5%. הוא הוסיף עוד שמוסדות החקלאים יתכנסו עד ה-25 בפברואר, כדי לדון ולקבל החלטות בנושא קיצוץ מיכסות המים.

יוסף גלילי

התעשיינים:

שום מו"מ במישור המפעלי

התאחדות התעשיינים הורתה בימים אלה לכל חבריה, לא להיכנס למו"מ עם נציגות עובדים במישור המפעלי, בטרם ייחתם הסכם שכר ברמה הארצית. בחוזר שנשלח ע"י יו"ר ועדת העבודה של ההתאחדות, אבי פילוסוף, הנושא חותמת אדומה „חשוב במיוחד". נאמר:

„בסוף חודש מארס 1986 יפוג תוקפם החוקי של הסכמי השכר הקיבוציים ברמה הארצית ושל הסכם תוספת היוקר. נראה שכבר בתקופה הקרובה יחלו מגעים ראשוניים וחילופי הערכות הדדיים בין הצדדים, בדבר התנאים בהם יחודשו אותם הסכמים. אין ספק כי נושא השכר, מחד, ועלות העבודה למעסיק, מאידך, הינם אבני-יסוד בתכנית הכלכלית של הממשלה. כל חריגה מרמת השכר שתוכננו ושסוכמו עימנו לפני כניסת התכנית לתוקף, ישבשו את המערכת. יחייבו פיחותים ועליות מחירים ויגרמו סכנה של חזרה למעגל האינפלציוני.

„אנו מבקשים מחברינו לא להיכנס למו"מ עם נציגות עובדים במישור המפעלי. בחודשים קריטיים אלה של טרום חתימת הסכם ברמה הארצית. השנה, מילוי בקשתנו זו הוא חובה על כל מעסיק, שכן הסיכוי היחיד של התעשייה להגן על מעט הרווחיות שנותרה לה הוא בכך שהיא תופיע בחזית מלוכדת במו"מ הארצי לחידוש הסכמי השכר. בעבר נתקלנו לא פעם במעסיקים שסיכמו מו"מ מפעלי לפני גמר המו"מ הארצי, ולאחר מכן נדרשו לשלם יותר מאשר תיכננו או, לחלופין, נתקלו בקשיים ליישם במפעלים את ההסכם ברמה הארצית. כל מו"מ ברמה המפעלית יפריע לנציגנו במו"מ הארצי, ויגרום קשיים מיותרים בחתימה על הסכם הוא לטובת כלל התעשייה.

„אני מבקש מכל אחד ואחד מכם", כותב פילוסוף, „לעמוד על המשמר ולמנוע את פיצול כוחותינו ובזבוז המשאבים בהליך מיוחד, ולא לנהל מו"מ מפעלי כל עוד לא נחתם הסכם מסגרת בינינו להסתדרות.

„בכל מקרה בו מפעל מוצא את עצמו לפני בעיה ספציפית בנושא, הריני מבקש מכם להתייעץ עם מרכזי הענפים באגף. כן הנכם מתבקשים להעביר אלינו כל מידע בדבר לחצים מצד נציגויות עובדים ברמה המפעלית. באגף העבודה תוכלו לקבל סיוע מקצועי, וייעשה כל מאמץ מצידנו לפנות לרמה המרכזית בהסתדרות, על מנת למנוע לחצים ממועצות פועלים לפני שסוכמו הדברים ברמה הארצית".

א.ש.

מתנגדים להרחבת האשראי

התאחדות התעשיינים המליצה בימים אלה לחבריה לא להיכנע לדרישות לקוחותיהם, ולא להאריך את ימי האשראי הניתנים ללקוחות עקב הפחתת הריבית.

בחוזר שנשלח לתעשיינים נאמר: „על מנת לאפשר לך, התעשיין, לקבל החלטה מתאימה, לאור ידיעת מספר עובדות רלוואנטיות, הרינו להציג בפניך את הבעייתיות הנובעת מדרישה זו:

— הרוב המכריע של מוצרי התעשייה נמצאים בפיקוח הדוק למעלה משנה. במשך כל התקופה אישר משרד התעשייה התייקרויות נמוכות מהמתחייב, וכתוצאה מכך חלה שחיקה ריאלית במחירי רוב המוצרים.

— בתגובה לטענות יצרנים על השחיקה, השיב משרד התעשייה כי הורדת הריבית מהווה פיצוי (חלקי) שיש לקזזו כנגד ההתייקרויות. דרישה להארכת ימי אשראי משמעותה, שהיצרן משלם פעמיים על אותה הסחורה (הורדה בריבית) — פעם אחת ע"י הוזלה ריאלית במחירי מוצריו ופעם שנייה ע"י הארכת האשראי.

— כמקובל במשק המתנהל באופן אדמיניסטרטיבי, ולא על-ידי כוחות השוק, לא תמיד השכילו כלכלני משרד התעשייה לבדוק ולאשר את ההתייקרויות המגיעות למפעלים בזמן סביר. עקב כך, מפעלים רבים נקלעו להפסדים, שגררו משיכות-יתר מבנקים מעבר להקצאה.

הפסדים אלה המשיכו לתת את ביטויים גם במקרה שמשרד התעשייה תיקן את טעותו ואישר עליות מחירים לאחר תקופה. ברצוננו להדגיש, כי שיעור הריבית השנתי הריאלי הממוצע בשנת 1985 היה כ-80% (!) ושיעור הריבית השולית הממוצע בשנת 1985 כ-160% (!). כך שחוסר מזומנים לטווח קצר גרם הפסד כספי ניכר למפעל.

— התוצאה של כל אלה הינה הפסד. (ואכן מפעלים רבים מהנסחרים בבורסה לני"ע מדווחים לציבור על הפסדים ריאליים בגין הפיקוח על המחירים — נאמר בחוזר ההתאחדות.

א.ש.

יסייעו למפעלים במצוקה — ללא קרן

שר האוצר יצחק מודעי ושר התעשייה אריאל שרון סיכמו כי יש להעמיד סיוע למפעלי תעשייה שנקלעו למצוקה בשל המצב במשק. שני השרים החליטו כי הסיוע הזה יינתן מתקציב המדינה, וכי הוא יועמד לרשות מפעלים בריאים מיסודם, שנקלעו למצוקה זמנית בשל המצב במשק, ואשר יעמדו בקריטריונים שגובשו במשותף על-ידי כלכלני שני המשרדים.

ההצעה המקורית של משרד התעשייה והמסחר היתה להקים קרן מיוחדת לסיוע למפעלים במצוקה בהיקף של 100 מיליון דולר. שני השרים החליטו עקרונית להעמיד כבר עתה סיוע למפעלים. אך קבעו כי החלטה על המסגרת המדוייקת של הקרן תיקבע לאור הניסיון שיירכש בשבועות הקרובים. דובר המשרד מתקן בכך הודעה קודמת שהתפרסמה על הקמת קרן בהיקף האמור.

בשני המשרדים כבר בוחנים עתה בקשות שנתקבלו לסיוע למפעלים במצוקה. הכוונה היא לסייע למפעלים שנקלעו לקשיים בגלל ירידה בביקושים המקומיים הנגזרת מן הקיצוצים בתקציב, או בשל מבנה חוב בעייתי, שהוחרף כתוצאה משערי הריבית הגבוהים. הסיוע למפעלים יהיה בהלוואות ובערבויות בהיקף שלא יעלה על 2 מיליון דולר, בהתאם לקריטריונים שנקבעו.

בימים הקרובים יוחלט בשני המשרדים על פרטי הסיוע לארבעה מפעלים שהגישו בקשות, ועל היקפו. בינתיים, על סמך הניסיון שיירכש במרוצת השבועות הקרובים, יגובשו בשלבים מאוחרים יותר פרטי המסגרת הטכניים לסיוע למפעלים במצוקה.

פיקוח־נפש

פקחי מס הכנסה, מקצוע מסוכן. עולים על „מי שיעו להם" וחוטפים לפעמים מכות. המישנה לנציב מס ההכנסה, אברהם צרפתי על אנשי היחידה המובחרת שלו: „המוראל לא נפגע"

מאת שלי יחימוביץ'

סילבסטר של סוף 1985 וראשית 86 — ייזכר בנציבות מס ההכנסה של מחוז הדרום כנקודת מפנה בעבודתם של פקחי מס ההכנסה. ביום זה הפכה עבודתו של הפקח מעבודה פקידותית אפורית ושלווה לעבודת שטח נרעשת, הכרוכה בסיכון גופני.

ארבעה פקחים הותקפו והוכו בבאר־שבע בערב הסילבסטר. בעלי העסקים לא קיבלו בהכנעה את הפשפוש בקופותיהם בתום החגיגות. אל הפקחים הם התייחסו כאל שורדים משביתי שמחה. בעלי העסקים לא עשו לפקחים חשבון. הם פשוט היכו אותם וסילקו אותם מהמסעדות.

ישראל כהן, פקח בן 24, הגיע בערב הסילבסטר עם פקח נוסף למועדון „מנרי". השניים קנו כרטיסי כניסה בסכום של 50 שקלים חדשים. הם רקדו, שתו ואכלו, פקחו עין על הקופאי, והעריכו את הכנסות הערב. בתום הערב, כשאחרון החוגגים עזב את „מנרי", פנו השניים לבעל המקום, דרה עמר, וביקשו לראות את הפנקסים. כשסיימו לבדוק את הפנקסים, עברו לקופה. בשלב זה איבד עמר את קור רוחו. הוא התנפל על השניים והחל להכותם. ישראל כהן, שהיה המוכה העיקרי, סיפר אחר־כך: „הוא הכניס לי אגרופים בפנים. ניסיתי להתגונן, אבל הוא המשיך במכות גם כשהייתי מלא דם".

טיפול ב„סורוקה"

בני משפחה ועובדים שהיו במקום, עמדו וצפו בקטטה בלי להתערב. רק כשהגיעה המשטרה פסקו המכות, וכהן, חבול קשות, הובהל לחדר המיון של „סורוקה" כדי לקבל טיפול ראשוני. למחרת נעצר עמר ושוחרר בערבות. באותה שעה, לערך, בין שלוש לארבע לפנות־בוקר, התרחש אירוע דומה באולמי „דליה" בבאר־שבע. ריקרדו וייץ, פקח מס הכנסה, ושני פקחים נוספים, הודהו בסוף הערב וביקשו לבדוק את הקופה. בעל המקום, בתושיה מפתיעה, כיבה את האורות, ואילץ את השלושה לצאת תוך השמעת איומים. הפקחים החליטו שלא לחרף את נפשם, ועזבו את המקום. עובד נאמן אחד, בן 21, הספיק לכבד את ריקרדו וייץ בבעיטה לפני צאתו. העובד נעצר ליומיים ושוחרר. גם בעל האולם שוחרר בערבות.

שבוע אחר־כך, הגיע לבאר־שבע המישנה לנציב מס ההכנסה, אברהם צרפתי. צרפתי, הידוע יותר כ„מפקד קומנדו מס", בא לבקר את „חייליו" הפצועים, וגם לערוך ביקור קצר בפרקליטות מחוז הדרום. צרפתי רצה לוודא שבפרקליטות מתייחסים בכובד הראש הראוי למעשים, והמכים יובאו לדין בזריזות מירבית. במס הכנסה לא היו מרוצים משחרורם המהיר בערבות של התוקפים. לעיתונאים הוא הזכיר כי לתקיפת העובדים בבאר־שבע קדמה תקיפה אחרת של עובד מס הכנסה במסעדת שיפודים בשכונת התקווה. התוקף נענש בחומרה: חמישה חודשי מאסר בפועל. אבל העונש — לאור ההתרחשויות האחרונות — כנראה לא הרתיע.

„המוראל לא נפגע"

צרפתי, שנשאל אם היו עובדים שסירבו לצאת לעבודה בעקבות האירועים בבאר־שבע — השיב בשלילה. אברהם אסולין, העומד בראש מבצעי הביקורת של מס ההכנסה בדרום, אומר גם הוא, כי מוראל העובדים לא נפגע. נכון, יוצאים לעבודה עם חשש קל בלב, אבל סירוב לצאת לשטח — אין. צרפתי אומר שתמיד היו, במידה מסוימת, תופעות של אלימות כלפי פקחי מס ההכנסה, אבל לא באופן ברוטאלי כפי שאירע בבאר־שבע, וגם לא בריכוז כזה של אירועים. עד אוגוסט 85 פעלו בארץ 150 מבקרים של מס הכנסה. באוגוסט 1985 נוספו 300 מבקרים נוספים. זו עלייה של 200 אחוז בכוח העבודה העומד לרשות מס ההכנסה לאיתור מעלימי מס. הפקחים החדשים הוכשרו בתנאי פנימיה, במשך שבועיים. הם הודרכו בנושאי חוק, סמכויות, נוהל וביקורת וגם ביחסי ציבור. לשטח הם יצאו תחילה יחד עם מבקרים ותיקים, ורק כשחשו בטוחים, יצאו לבדם. היום — אומר צרפתי — הם עושים את עבודתם היטב.

שאלתי את צרפתי אם המבקרים מקבלים גם הכשרה בקרב מגע ובהגנה עצמית. צרפתי אומר שלא. לנושא תוספת הסיכון של משכורותיהם של הפקחים, הוא לא מעוניין להתייחס. הנושא מורכב, הוא אומר. האם לפקחים יש הנחיות איך להתנהג במקרה של תקיפה? „לא", אומר צרפתי. „הם מתנהגים איש־איש לפי האינסטינקטים הטבעיים שלו. הדבר הראשון הוא לדאוג לשלמות הגוף והנפש. צריך להזעיק משטרה מיד".

למשימות גדולות ומסובכות, יוצאים הפקחים עם ליווי משטרתי. ליווי כזה מבטיח פעולה שקטה. מה שמאפיין יותר מכל את יחס הציבור כלפי פקחי המס, הוא העוינות. הפקח נתפס כמי שבא לגזול את כספך, לתפוס אותך „על חם". העוינות הזו, היא שהביאה, כנראה, את ראש עיריית הרצליה להעיף לכל הרוחות פקחי מס שביקשו להקים מחסום דרכים בהרצליה. כעת נבדקת התנהגותו של אלי לנדאו ע"י היועץ המשפטי לממשלה.

אברהם אסולין מדבר על הפחד. „כשאנחנו יוצאים לרחוב, גם לצרכים הפרטיים שלנו, אנו חשים בתחושת הפחד אצל האנשים. הם חוששים גם כשהם בסדר. לפני שבוע, למשל, באתי לעבודה מדימונה במונית. כל הנסיעה שיחק הנהג במקשים והקפיד לרשום תקבולים ולתת קבלות".

למישהו, במס ההכנסה, יש הרבה רעיונות חדשניים בתקופה האחרונה. אחד מהם הוא מארבי המכוניות. שעל־פי עדות אנשי מס ההכנסה — מוכיח עצמו מעל ומעבר. מכוניתו של בעל החוב מוחרמת, והחזקת מכוניתו של הישראלי המצוי היא הערובה הכמעט ודאית לכך, שהאיש יופיע תוך כמה שעות כשבידו הכסף. לפני כמה שבועות הוחרמה מכוניתו של אדם שהיה חייב סכומים גבוהים למס הכנסה. האיש נסע הביתה, וחזר עם הכסף ביד, במונית. בדרך למכונית העצורה, נעצרה והוחרמה גם המונית בה נסע.

מנהל מס ההכנסה במחוז הדרום, מיכאל שטאובר, סיפר על מקרה נוסף, המאפיין גם הוא את רוח הימים האחרונים: פקחי המס הציבו מארב גבייה ליד מפעל. הם עצרו צעיר שנהג במכונית המפעל. האיש התקשר לתחנת מוניות, כדי להזמין מונית שתחזיר אותו הביתה. „לשם אנחנו לא באים", אמרו לו מתחנת המוניות. „יש שם מס הכנסה".

חרשנות או לא חרשנות — השיטות הללו מוכיחות את עצמן. ב־1985 עלה ריאלית שיעור גביית המס בכ־8 אחוזים, יחסית ל־1984. זאת, כאשר ההכנסה משכירים יורדת והולכת, בגלל שחיקת השכר. הגידול, לפיכך, נובע מהגברת הגביה אצל עצמאים.

ב„קומנדו מס" של מס ההכנסה, כמו בכל יחידה קרבית הסופגת פעולות עוינות ונזקים גופניים, מפתחים גאוות יחידה. הפקחים אוהבים לראות את עצמם כמין רובין־הודים מודרניים. הלוקחים מהעשירים ונותנים לעניים. ולמי שבליבו עבר הרהור חטא, בנוסח — „שיחטפו מכות. למה לא?" — כדאי להזכיר: היחידה המורחבת והפעילה של קומנדו מס מורכבת מאנשים שתפקידם לאכוף את החוק. לא הם אלה שנטפלים לקצבאות הזיקנה ולמשכורות פועלי הייצור. הם, באמת, פועלים בקרב מי שמחזיק את הכסף היותר גדול: בעלי עסקים, בעלי מפעלים, עצמאים. כמעט רובין־הודז.

חיוכים ונשיקות בסילבסטר. הפשיטה בבאר־שבע השביתה את השמחה

מבחן מכור

„הפרשה" הירושלמית עוד לא הסתיימה. עכשיו המשטרה מחפשת נהגים שזכו ברשיון תמורת שוחד ומסכנים את חיי עצמם והציבור

מאת בצלאל עמיקם

עשרות האוחזים בהגה המשוטטים בלי רכבם בחוצותיה הסואנים של הבירה בלי שיעמדו באמות המידה המקובלות של המחזיקים ברשיון נהיגה. את רשיונותיהם לא קיבלו בעקבות „טסט" אלא תמורת שלמונים שהציעו לבוחניהם.

פרשת השוחד במשרד הרישוי בירושלים הסתיימה במעצרם של שלושה בוחנים, שבעה מורים לנהיגה. רובם מנהלי בתי ספר ושומר משרד הרישוי שתיווך בין המורים לבוחנים. במשטרה אומרים כי צפויות הפתעות נוספות. בין היתר מלקטים עתה את שמותיהם של התלמידים שזכו לרשיונותיהם במירמה.

למטילים ספק בעובדת היותה של ירושלים עיר „מאוחדת" — קמה פרשת השוחד במשרד הרישוי וטפחה על פניהם. בתי ספר לנהיגה במזרח העיר ובמערבה שיתפו פעולה בהשגת רשיונות כוזבים. נבחנים מבתי ספר ערבים ממזרח ירושלים נהגו לשחד כבר בשלב התיאוריה את עובדי משרד הרישוי. הם היו מתייצבים לבחינה בתיאוריה ומוסרים לבוחן טפסים ריקים כפי שהוגשו להם. תפקידו היה לא רק לפקח על מהלך הבחינה אלא למלא עבורם את השאלון בתשובות הנכונות כשהתעריף קבוע: בדולרים ירוקים או בדינרים.

השמועות על אפשרות לעבור את הטסט מבלי לעמוד בדרישותיו המחמירות פרחו בירושלים זה זמן רב.

„משרתם" של שני הארונים

רינונים על כך הגיעו גם לאוזניה הקשובות של המשטרה. לעזרתה בא אחד הבוחנים שחש בקרקע הבוערת והתנדב לשמש סוכן סמוי. הסוכן, דמות ידועה במשרד הרישוי שהטיל אימתו במשך שנים על נבחנים רבים. חתם על הסכם עם המשטרה, וכחצי השנה האחרונה היה ל„משרתם" של שני ארונים".

מיחלק הסמים במשטרת ירושלים שצבר נסיון רב בהשתלת סוכנים הינחה אותו בכל צעדיו. והאיש חשף עשרות ואולי מאות מקרים בהם בוצעו עברות של מתן שוחד, קבלת שוחד, זיוף וקבלת דבר במירמה. כפי שהסתבר עם מעצרם של החשודים היו הראיות שבידיו מוצקות. הוא התבסס על הקלטת שיחות בינו לבין מורי נהיגה שהציעו שוחד, ליקט מסמכים המאשרים לכאורה את ביצוע העבירות והסתייע בעדויות כדי להבטיח את ההרשעה בבית המשפט. מסתבר כי מורי הנהיגה גילו זהירות יתר ונהגו לערוך עם הבוחנים הסכמים בכתב בהם התחייבו הללו להעביר תלמידים מסויימים את ה„טסט" תמורת בצע כסף. בניגוד לדפוסים המקובלים שבהם גובה ביה"ס לנהיגה מהתלמיד תשלום עבור כל שיעור. היו ההסדרים החדשים מעוגנים בתשלום גלובלי שנקבע מראש ותמורתו התחייב המורה להעביר את תלמידו את „הטסט".

השיטה פעלה ביעילות ובמהירות. התלמידים, המורים והבוחנים היו מרוצים בלי שנתבע מהם מאמץ יתר. על התוצאות תעיד בודאי עקומת תאונות הדרכים שבהם מעורבים אותם „תלמידים" שהיו לנהגים בן־לילה.

גם המשטרה נפגעה אנושות מהפרשה. שמו של הקצין אלי משעלי נכרך בפרשת השוחד במשרד הרישוי. החשד היה אומנם קלוש ונרמז כי הקצין ראש ענף התנועה במשטרת מרחב ירושלים, סייע למקורבו לקבל רישיון נהיגה שלא כדין, אך התוצאה היתה טרגית. הגרי התאבד כידוע.

השבוע לאחר שסערת הפרשה שככה מעט התייצבו הנבחנים החדשים בדחילו ורחימו לפני בוחניהם. הם חששו כי הפעם, לאור מה שאירע בעבר, יחמירו עימם מאוד כדי להוכיח שמשרד הרישוי חזר לעצמו. הארשת הקודרת שהקבילה את פניהם הוכיחה כי צדקו.

קצין המשטרה שהתאבד על רקע חשיפת השחיתות - עכשיו מחפשים את הנהגים

לא הוגן

תחנונים לחנינה

בעובדה שאינפורמציה על אסיר מגיעה אל נשיא המדינה ללא ידיעת מבקש החנינה יש משום פגיעה בזכויות האלמנטריות

מאת יואב צח

עופר ש' הוא בחור ש„הסתבך" בעבירות של זיוף וגניבות; בית המשפט המחוזי, הטיל עליו מאסר בפועל שכן מאסר קודם על תנאי הוארך ולבית המשפט לא היתה סמכות להאריך המאסר על תנאי בתקופה נוספת, ועל כן יישלח הנאשם ל־3 חודשי מאסר.

סניגורו של עופר ביקש, כי בית המשפט יואיל לדחות שליחת מרשו למאסר בחודשיים על מנת לאפשר לו לבקש חנינה מנשיא המדינה. בית המשפט המחוזי נעתר לבקשה.

בפניה לנשיא העלה הסניגור את מצבו של עופר: מאז המקרה הוא נמצא בתהליך שיקום, ושליחתו רק תזיק יותר משתועיל לו. הבקשה נשלחה אל נשיא המדינה דרך תחנת המשטרה בה נפתח התיק של עופר, ותחנת המשטרה העבירה אל משרד המשפטים.

לאחר תקופה התקבלה תשובה לאקונית בלתי־מפורטת ובלתי־מנומקת שהבקשה לחנינה נדחתה. עופר נשלח למאסר כיוון שהנשיא לא מצא לנכון לחון אותו. עופר ולסניגורו לא ידוע ולא היתה אפשרות לדעת מה טעם החליט הנשיא שלא לקבל בקשתו לחנינה.

בבקשות חנינה כמו במקרה של עופר, הסניגור מגיש בעזרת הנאשם, את כל העובדות הטובות והמצב המשפחתי, ולעיתים תאור של משפחה במצב כלכלי או תנאי קיום קשים אחרים עם אישורים. לידי המשטרה ומשרד המשפטים.

לעיתים המידע מהווה בסיס לאפשרות שיוגש נגד אדם כתב אישום נוסף ואז האיש נענש פעמיים, גם הנשיא אינו חונן אותו על סמך המידע, וגם עלול הוא למצוא עצמו עם כתב אישום נוסף כשאותו מידע הוא הבסיס לכתב האישום. כאשר וזאת יש להדגיש והוא עדיין בחזקת זכאי עד שהתביעה תוכיח שהוא אשם.

למשטרה ולמשרד המשפטים ישנה פריבילגיה בלעדית בכך שהיא רשאית להעביר עובדות ומסמכים ללא ידיעת הפונה לבקשת חנינה או בא כחו של הנשיא.

אם בתחנת המשטרה או באזור המגורים של הפונה בבקשת חנינה ישנו „מידע סודי" או „חשדות שקיימים כיום" או „השערות" שלפונה לחנינה קשר כלשהו עם אנשים המוכרים כעבריינים אפילו אם המידע אינו עד כדי כך בדוק עשוי נשיא המדינה להימנע מלחון אדם או להקל בענשו בשל המידע הזה.

יש בכך משום פגיעה בזכויות אלמנטריות של אדם שאינפורמציה שקשורה בו מגיעה אל נשיא המדינה ללא ידיעתו ובחוסר אפשרות מצידו להגיב או להתייחס אליה.

נכון שאין כוונת המחוקק, שחוקק את החוק ושל הנשיא שמטפל בבקשות החנינה, לבצע תחקירים ומשפטים שבהם טענות מטענות שונות, אך חייב להיות מצב שאדם שיפנה בבקשת חנינה למשרד המשפטים מעביר „מידע" אל הנשיא יוכל לדעת על שום מה לא קיבל חנינה.

לעיתים יכול מבקש החנינה להסביר מהות המידע, ולהראות שהמידע לקוי ואם יעשה זאת עשוי הוא למרות המידע ממשרד המשפטים, לזכות בחנינה או הקלה חלקית בענשו.

פנייה של כותב רשימה זו אל הכנסת הניבה אהדה מצד מספר גורמים וחברי כנסת אך עד עתה לא נקבעו נהלים או חקיקה בכיוון העמדת החומר של משרד המשפטים לעיונו של הפונה לחנינה, או עורך דינו.

בקווה שהנושא יתוקן ואם יחזור מקרה כמו של עופר ש. תהיה אפשרות להתמודד עם המידע, ולערער עליו. כך ההחלטה אם לתת חנינה אם לאו, תהיה מבוססת והוגנת הרבה יותר.

כותב הרשימה הוא משפטן במקצועו

טלוויזיה

08.15 קשת וענן: האורן עץ השרה. 08.40 בלי סודות. 09.00 ארץ מולדת: אבן מאסו הבונים היתה לראש פינה. 09.20 מדעי הטבע (חטה"ב): בעולם המסוורר של הכבישים. 10.10 אנגלית ה'. 10.30 הגיל הרך: רחוב סומסום. 11.00 אנגלית ו'. 11.15 ערבית מדוברת. 11.30 מדעי הטבע (חטיבה עליונה). 12.00 אנגלית ח'. 12.25 היסטוריה עליסורי — העשרה. 13.00 אנגלית ט'. 14.00 גיאומטריה: ריצופים ופינות. 14.30 ידיד אמת — אגדה יפנית על ענק שרצה להתיידד עם בני הכפר ועל ידידו שבא לעזרתו. 14.45 צרפתית. 15.00 רכבת ההפתעות: סרט אנימציה. 15.20 נילס הולגרסון, פרק 30: הלחם. 15.50 תעי־ולי לופי — סרט מצוייר. 16.00 זהרורה — שידור ווי. 16.50 שבוע שמירת הטבע — חידה נושאת פרסים. 17.00 ע'ב חדש — מגאזין בשידור חי, מנחה: גדעון רייכר. 17.30 „טיפורים בראש". 18.00 „זכובוטף" — סרטים מצוירים. 18.25 „פסוקו של מקום". 18.32 „מועדון הטף": בגדי המלך החדשים (ערבית). 19.00 „מפגש" תכנית דיון שבועית. 21.10 לקראת שידור. 22.10 „כתוב בעיתון". 22.25 „סורל וכנר" — סידרת דרמה אנגלית חדשה בת 6 פרקים. 23.15 „סוף ציטוט" — תכנית בענייני ספרות, מנחה: ירון לונדון. 23.55 חדשות.

רדיו

קול־המוסיקה

06.02 „צלילי בוקר". 07.07 „בוקר טוב": לאופולד מוצרט: קסציון בסול מג'ור. 07.30 „שחרית מוסיקלית": שוברט: קטע ביניים בסי במול מג'ור מתוך „רוזמונדה", מוצרט: קונצ'רטו לפסנתר ק' 466, סרסנס: קטע קונצרטי בסול מג'ור לנבל ותז', וולטון: קונצ'רטו לויולה ותז', בטהובן: שירים מן האיים הבריטיים, בטהובן: סימפוניה מס' 7. 09.30 „קונצרט בוקר": ארתור גלברון: מגילת האש (נכתב לפרס איטליה), מסיאן: „האראוי" — מתוך שירי אהבה ומוות, ראבל: רביעיה לכלי־קשת בפה מג'ור. 11.57 „מגישים שיר". 12.05 „מאוצר הסרטיה": פורה: רביעיה מס' 2, בסול מינור, קורט ויל: „מחולות נשים". 13.00 „קונצרט צהרים": וייס: סוויטה מס' 21, בסול מינור, ווהן וויליאמס: פנטסיה על נושא של תומס טליס, מוצרט: „סימפוניה קונצרטית, במי במול מג'ור, לכלי־נשיפה ותז', ק' 297, לואי שפוהר: הפתיחה „יסונדה", ברהמס: 7 שירים למקהלה איקפלה, דבוז'ק: וריאציות סימפוניות. 15.00 „מילון מוסיקלי". 15.05 „מפגשים מוסיקליים". 16.00 „אתנחתא": יובל קמינקובסקי (ויולה), אלן סטרנפילד (פסנתר): באך: סוויטה מס' 1, בסול מג'ור (במקור לצ'לו), הינדמית: סונטה לויולה ופסנתר, מס' 4, קייג': „חלום" לויולה סולו, שומאן: תמונות מארץ האגדות. 17.30 „קונצרט מנחה": שומאן: „מחזור שירים", לפיוטים של אייכנדורף, מסיאן: סימפוניה „טורנגליטה", בטהובן: רביעיה בסי במול מג'ור. 20.05 „ערב טוב" — ויואלדי: סונטה לצ'לו ופסנתר בסי במול מג'ור, טלמן: אריה בסגנון איטלקי מתוך הסוויטה בלה מינור, לחליל וכלי־קשת, אלבניז: „קורדובה" לפסנתר סולו. 20.27 „מגישים שיר". 20.30 קונצרט התז' הסימפ' יים (שידור חי מתאטרון ירושלים): בטהובן: סימפוניה מס' 6, בפה מג'ור, לאלו: קונצ'רטו ברה מינור, לצ'לו ותז', בריטן: 4 תמונות־ים מתוך האופרה „פיטר גריימז". 22.55 „מילון מוסיקלי". 23.00 „דור הזהב" — אמנים גדולים בהקלטות הסטוריות. ויליאם קאפל — תכנית שניה: רחמנינוב: רפסודיה על נושאים של פגניני, חצ'טוריאן: קונצ'רטו לפסנתר (עם סרגיי קוסביצקי).

רשת א'

07.30 „היו שירים" — פזמונים ישנים ואהובים. 08.05 „חוגה", עם בני הגרל. 09.05 „השיר לא תם" — שירים עבריים. 09.30 „מפגש" — מגזין בשידור חי. 10.30 „רדיו קל". 11.10 השידור היומי לבתיה"ס: „ידעתי ספר". הפעם: „מעשה בתרנגול־הודו" — מאת יעקב חכים. 11.30 „השכלה ודעת לכל": „משה מונטיפיורי". 12.05 „מור ולבונה". 14.06 „לבת ולבן ולכל המתעניין" — תכניות לילדים: א) „הדברים הטובים"; ב) „מעשה בלולי ה..." — מאת דבורה עומר. 14.45 לילדים הגדולים: „חתולקט" — מבחר. 15.25 עזריה אלון מספר על נוף הארץ. 15.30 „קתדרא" — במת רדיו. והפעם: פרופ' חיים שוהם — „לבטים ורפרטוארים בתיאטרון „הבימה" בראשית דרכו". 15.53 „ספר חדש". 16.05 „צומת המזרח־התיכון". 17.12 „מגישים שיר". 17.20 „האוניברסיטה הפתוחה": „צרפתית למתחילים". 18.00 „מינחת ערב" — משודר יומי. 18.47 פרקי היום בתנ"ך. 19.05 „שעור בתניא". 19.30 שידורים לעולים. 22.05 „לכל אדם כוכב" — עם האסטרולוג אילן פקר. והפעם: מזל „דלי".

רשת ב'

08.05 „סעו לשלום". 09.05 „ביקור בית", עם רבקה מיכאלי. 10.10 „כל צבעי הרשת" — מגזין. 12.10 „גל פתוח" — חדשות ופזמונים. 13.00 „בחצי היום". 14.06 „יש ענין", עם גבי גזית. 15.10 „סעו לשלום" — מנחה: גדעון הוד. 16.05 „שירים ושעורים". 17.10 „יומן כלכלה". 17.30 „על מספרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה. 18.06 „יש שאלות", עם יצחק אלון. 18.51 היום בספורט. 19.00 „היום הזה". 19.35 השבוע בכנסת. 20.05 „שורשים" — שבועון לעניני פולקלור ועדות. 22.05 „צעוקים וצחוקים" — שירים ביידיש. והפעם: שירים על הנושא „דלות ועוני". 23.05 „בינינו לבין עצמנו" — שיחות עם מאזינים בשידור חי.

רשת ג'

14.06 „לי ולך — שיר וברכה". 15.05 „חדש, הדיש ומחודש", עם שוש עטרי. 16.05 „מוסיקה לענין". 17.05 „הצגה יומית", עם יגאל רביד. 18.06 „קולי־בוי" — שבועון פופ. 20.05 „מופע רוק" — עם דליה כהן. 22.05 „משלנו" — שירים עבריים. 23.05 „הלילה הוא שירים".

גלי־צה"ל

06.00 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 06.10 צלילי בוקר — שירים עבריים. 06.30 אוניברסיטה משודרת: אלברט איינשטיין — אחדות ודיבור. מרצה: פרופ' יוסף אגסי. 07.07 שבע אפס שבע — עם צביקה שפירא. 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית. 09.05 נכון לעכשיו, עם דן שילון. 11.05 טעם של פעם, עם אורלי יניב. 12.05 להיט לתאבון. 13.05 בסגנון ישראלי, עם אלי ישראלי. 15.05 מה יש, עם ארז טל. 16.05 ארבע אחר הצהריים — שירים עבריים. 16.55 באופן מילולי. 17.00 יומן גלי־צה"ל. 17.30 כוונת — מגזין גלי צה"ל לעניני צבא ובטחון. 17.50 יומן ספורט. 18.05 שעה קלה על כלכלה. 18.35 כוכב הערב. 19.05 „רדיו במקום", עם דני קרפל. 20.05 „רוק ישראלי". 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת: אלברט איינשטיין — אחדות ודיבור (ש.ח). 22.05 על הדבש ועל הכיפאק — שירים שהחבר'ה אוהבים. 23.05 רונדו — עם חנוך רון. 00.05 ציפורי לילה — עם רוני תורן. 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר.

קולנוע

תל־אביב

9.30 — 7.15 — 4.30
אסתר: תפילה למוות
אורלי: חורה לעתיד
בית לסין: מי מפחד מהשכן ממול 23.15
בן־יהודה: חורה לעתיד
9.30 .7.15 .4.10
גת: הרבה ולא כלום
גורדון: רומן הרמים 9.30 .7.00
דקל: לילות לבנים 9.30 .7.00
דיזנגוף:
כוכילם 9.30 .7.15
הבה הלוהט 12.00
הוד: גולאג 11.45
ביזיאון תל־אביב: נערה ונער
9.30 .7.15 .4.30
לימור חדש: כבודו של פריצי 9.30 .7.00
פאר: מסע עקבים של אבא
סינמה 1: שושנת קהיר הסגולה
סינמה 2: אמדאוס
סאריס: בירדי • בריאן הכבד עליון
11.45
רביתק:
חן 1: שנת הדרקון 9.30 .7 .4.15
חן 2: סיפורה של מארי
9.45 .7.20 .5.00
חן 3: ביה"ס לאסירים מתחילים
9.45 .7.20 .5.00
חן 4 הגונים 10.30 .1.10 .4.45
9.40 .7.20
חן 5 רומן על בטוח
7.20 .4.40 .1.30 .10.30
שחף: בשם כל בני ביתי
תל־אביב: ערפרי החלל
תכלת: אגם הכרכורים
צוותא: הנגועים • במקום חלום 8.00

רמת־גן וגבעתיים

אואזיס: שנת הדרקון 9.30 .6.50
לילי: כבודו של פריצי 9.30 .7.00
ארמון: קומנדו 9.30 .6.45
רבגן:
גן 1: הרבה ולא כלום 9.40 .7.10 .4.30
גן 2: בירדי 9.45 .7.20 .5
גן 3: המפתח 9.45 .7.25 .5.00
גן 4: רומן על בטוח 9.40 .7.20 .5.00

ירושלים

אריה: קומנדו 9.15 .6.45 .4.15
אורנע: תפילה למוות 9.00 .7 .4.30
בית אגרון:
17.30 אנה קרנינה
19.15 כחום הגוף
21.15 בחירתה של סופי
24.00 כתנתי פייטון טעם החיים
בנייני האומה: בשם כל בני ביתי 9.00 .7.00 .4.30

פסיר: חורה לעתיד 9 .7 .4.10
הבירה: הכבוד של פריצי 9.00 .7.00 .4.30
קסמר: סוואן טואן 9.15 .7.00
אורנע: תפילה למוות 9.00 .7.00 .4.30
מיטשל: מסע עקבים של אבא 9.15 .6.45

חיפה

ארמון: קומנדו 9.00 .6.45 .4.30
אורה: בשם כל בני ביתי 9.15 .6.45 .4
חן: בירדי 9.00 .6.45 .4.30
עצמון: מטוח 9.15 .6.45 .4.00
פאר: תפילה למוות 9.00 .6.15
קרן אור המתירדש: קאוס 9 .6
רון: חורה לעתיד 9.00 .6.45 .4.00
אמפי: הבז ואיש השלג 9.15 .7.00 .4.30
אורלי: הכבוד של פריצי 9.15 .7

נתניה

שרון: שנת הדרקון 9.15 .7.00
כנורית: ראסטי ג'יימס 9.15 .7.00

חולון

מגדל: ערפרי החלל 9.30 .7.00 .4.30
מגדל: שנת הדרקון 9.30 .7.15

בת־ים

עצמאות: הנערה אפריקה 9.30 .7.15 .4.30

הרצליה

הבל: ערפרי החלל 9.10 .7.15 .4.30
מלון דניאל: כסיכה 9.10 .7.15

באר־שבע

חן: הביזון הגדול 9.10 .7.15

חדרה

תק הדרה: תלמידה מתחשילת 9.15 .7.00

תיאטרון

תיאטרוני ישראל

הערב, יום ה', 23.1

תיאטרון הבימה:
ניסים ונפלאות בקופסות שימורים (הכל עמוד): 20.30
תבית ברחוב שינקין: 20.30
התיאטרון הקאמרי
דבש פרא: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ה', 23.1 בשעה 17.00 „משפט האלמנה עם תרוח"
ב־20.00 – „במקום חלום" ו„נגוע"
ב־20.30 – „החוג לדרמה"
ב־22.2 – „באז בצוותא"

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
קופ"ח — עין יהב, חולון.
חולון
אדרון — הפניין 52: קופ"ח עין יהב.
ירושלים
קופ"ח — מרסאת רוממה, רח' הפ"ג 28.
נתניה
קופ"ח כללית — ברודצקי 31.
פתח־תקוה
קופ"ח כללית — חיים עוזר.
רמת־גן
רמת־יצחק — שד' ירושלים 96.
תל־אביב
כללי — עמנואל 1, פינת טולדנו 10;
קופ"ח כללית — אמסטרדם 7.
חיפה
חניתה — חניתה 22, נ"ש.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה – טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 244; חדרה – 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה — כל המחלקות — כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב — בימים ב', ד', ו' — כירורגיה ופנימית ילדים — כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב — בימים א', ג', ה', שבת — כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון — כל המחלקות כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא — כל המחלקות — כל השבוע.
נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים — כל השבוע, כולל שבת.
ירושלים
● ביקור חולים — ילדים.
● שערי צדק — פנימית, נשים.
● הדסה ע"כ — כירורגית, אורטופדית, עיניים, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד יספק מידע טלפוני בימים א'–ה' ב־08.00–20.00, בימי ו' 08.00–15.00. טלפונים: 03־433500, 03־433500.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסת' לרפואת שיניים בישראל
תל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות: 21.00–23.00, בלילות שבת וערבי חג בין השעות: 18.00–24.00, בשבתות וחגים בין השעות 15.00–21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל' 523164. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל': 03־285822, 294649.

מרכז מידע לקורבנות אונס
טל' 03־5232432 בימים א'–ה' בשעות 17.00–21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־261111
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111
ער"ן נתניה — טל' 053־35316

סילוק מיטרדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101; רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111; לוד/רמלה — טל' 08־221022; עפולה — טל' 065־93334.

רכבות

מירושלים לתל־אביב דרום:
בימים א'–ה': 7.30.
בימי ו' וערבי חג: 7.30.
לבני־ברק ולחיפה:
בימים א'–ה': 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 11.30.

מתל־אביב לירושלים:
מת"א דרום בימים א'–ה': 16.00.
מבני ברק 8:18.
לחיפה: בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00.
לנהריה: בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00, 15.00.

מחיפה, בת־גלים:
לירושלים — א'–ו': 7.00.
לתל־אביב — א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30.
מנהריה לחיפה ולתל־אביב:
6.35, 9.00, 10.40, 14.35, 16.35, 18.18, לירושלים 5.35.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי כפר־סבא
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית / מיתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז, אישרה באישור שר הפנים, שינוי תכנית / מיתאר מקומית הנקראת: „שינוי תכנית מיתאר מס' כס/1/א/ג".
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6446 חלקה 35, רח' רופין.
עיקר הוראות שינוי התכנית: שינוי יעוד מאיזור מגורים ב' לשטח מוסד ציבורי לצורך הקמת מרכז [illegible].
הודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3193 התשמ"ה עמוד 2148 ובעתון „הצופה" מתאריך: 17.4.85 ובעתון „מעריב" מתאריך 17.4.85 ובעתון „על המשמר" בתאריך 15.4.85.
כפי התכנית האמור בצורה שבה אישרה, ביחד עם התשריט המצורף אליה, הועמדו לעיון במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה כל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
א. חכי — מ"מ יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, כפר־סבא

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
פתח־תקוה
הודעה על פי סעיף 140 (1)
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה פתח־תקוה בקשה לאישור שימוש חורג בגוש 4042 חלקה 19 מגרש 106 ברחוב הושע מספר 10, לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור לבנייני ציבור בו מותר השימוש לבנייני ציבור.
הבקשה: היא לאישור שימוש חורג לחנות ירקות ופירות לתקופה של שנתיים.
כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.
ד. תבורי,
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה – פ"ת

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
אשקלון
בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה—1965 ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי: [illegible] יעקובסון
מהות הבקשה: הקלה בקו בנין צדדי 2.25 במקום 3 מ', והקלה באחוזי בניה מבוקשים 43.9 במקום 38% המותרים ע"פ ת.ב.ע.מ. 4/101/14/46, בכתובת שד' רוזמן־אפריקה 64 שכונת אשקלון גוש 1959 מגרש 238.
מהות הבקשה הקלה באחוזי בניה מבקש 39.54 במקום 38% המותרים וכן הקלה בקו בנין צדדי 3.85 במקום 4 מ' המותרים ע"פ ת.ב.ע.מ. 4/101/14/46, בכתובת שביל העדמון 16 שכונת אשקלון גוש 1961 חלקה 135/1.
המעוניין יכול לעיין בבקשה האמורה במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון, בשעות קבלת קהל.
כל הרואה עצמו נפגע או עלול להפגע כתוצאה מאישור ההקלה רשאי להגיש התנגדות מנומקת בכתב למשרדי הועדה המקומית הנ"ל, תוך 14 יום מפרסום זה.
בני וקנין, מ"מ ראש העיר יו"ר ועדת המשנה לתכנון ובניה אשקלון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי
בני־ברק
הודעה בדבר אישור תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל־אביב, אישרה תכנית מפורטת מס' 502.
השטחים הכלולים בתכנית: גוש 6195 חלק מחלקות 378, 518, 369, 523, 521; גוש 6441 חלק מחלקות 26, 56, 60, 64, 68, 72, 76, 80.
מקום: גרוס, ששת הימים, דרך גוה.
עיקרי מטרת התכנית:
1. לחלק את האזור החקלאי כתכנית לשטח משתלה עירונית, ופרדס שהוא קיים וליצור דרך גישה אליהם מרח' גרוס ודרך ראם.
2. לקבוע שטחים צבוריים פתוחים.
3. להקים בנייני עזר לשטח המשתלה העירונית ומחסנים (וסככות) ומחסני הג"א.
הודעה על הפקדת התכנית פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 2835 מיום 15.7.82 עמ' 2475.
התכנית האמורה, בצורה שהועדה המחוזית אישרה אותה, ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקדה במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה בני־ברק, וכל המעוניין רשאי לעיין בה, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
מרדכי כהנא, יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז תל־אביב.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
אשקלון
הודעה על הכנת שינוי ת.ב.ע.מ.
בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 ניתנת בזה הודעה, כי הועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון בישיבתה מס' 23/85 מיום 3/11/85 החליטה להכין שינוי ת.ב.ע.מ. 7/126/03/4 ואלה הם השטחים בתחום השינוי המוצע: גוש: 3019 חלקות: 15, 16, 18.
אלי דיין, יו"ר
הועדה המקומית אשקלון

עיריית הרצליה
חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
מרחב הרצליה
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה הוגשה [illegible]
כל המעוניין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרדי הוועדה [illegible]
אלי לנדאו,
יו"ר הוועדה המקומית
לתכנון ולבניה – מרחב הרצליה

הועדה המקומית לבנין ותכנון
עיר בני־ברק
הודעה עפ"י סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מר/חברה (שם שיוכיץ) הגישו בקשה לועדה זאת בתכנית מס' 19348 לבנות בנין בן 4 קומות מעל קומה מפולשת/קומה קיימת ברח' ישעיה 15 גוש 6123 חלקות 196/197 באזור ג' בהקלות הבאות:
1. אחוד שתי החלקות הנ"ל.
2. 5% בנין בניית מעלית, 6% בנין הריסת מבנה העשיה ושיפור תנאי דיור, 2.5% בנין קומה ד' מעל 138% המותרים וזה שלא בהתאם לתכנית בנין ערים 255 החלה במקום.
כל המעוניין יכול לעיין בבקשה האמורה במשרדי הועדה המקומית בעירית בני־ברק בשעות קבלת קהל ורשאי להגיש התנגדות מנומקת לועדה המקומית תוך 14 יום מיום פרסום זה.
מ. אירנשטיין,
יו"ר הועדה המקומית
לבנין ותכנון – עיר בני־ברק

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי אשקלון
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז הדרום, החליטה באישור שר הפנים לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת תכנית מס' 107/03/4, שינוי מס' 13 לתכנית מפורטת, מרכז נפתי.
עיקרי הוראות התכנית: קביעת זכויות בניה ובליטות שונות מעבר לקווי בניה וקווי גבול. ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: שטח התכנית: כ־4 דונם, גוש 1291, אשר הודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט פרסומים מס' 3227 מיום 18.7.85, עמוד 2915.
השינוי האמור שבה הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הוועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה אשקלון וכל המעוניין רשאי לעיין בה ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
שלום דנינו — יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
„לודים"
רח' טשרניחובסקי 1 ת.ד. 89 רמלה
בהתאם לסעיף 149 (1) לחוק ניתנת בזה הודעה שהוגשה בקשה להיתר בגוש 5634 מגרש 43 בשילת ע"י כרמי עופר.
מהות הבקשה: ליתן אישור להקלה בקו בנין אחורי 3.50 מ', לקיר אטום, במקום 5 המותר.
כל בעל קרקע או בנין או מחזיק בהם, הרואה עצמו נפגע כתוצאה מאישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש את התנגדותו המנומקת תוך שבועיים מיום פרסום זה לוועדה המקומית „לודים" בציון כתובתו המדוייקת.
את תוכן הבקשה אפשר לראות במשרדי הועדה ברמלה.
יורם רבי, יו"ר הועדה המקומית לתכנון לבניה „לודים"

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה נצרת עילית
הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה נצרת עילית (להלן: הוועדה המקומית) בקשה לתוספת מבנה (סגירת חצר מקורה), בגוש 16538, 16546 חלקה 42, רח' גלבוע נצרת עילית בשם חברת נצרת למתקנים.
עיקרי מטרת התכנית סגירת חצר פנימית בשטח שעל פי תכנית מפורטת מיועד לשטח חניה.
כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הוועדה המקומית נצרת עילית, במקום ובימים שהמשרדים פתוחים לקהל.
כל הרואה עצמו נפגע משימוש חורג זה רשאי להגיש התנגדותו תוך שבועיים מתאריך הודעה זו, לוועדה המקומית במשרדי העירייה.
מ. אריאב — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה נצרת עילית

ועכשיו נותר להאבק על היוקרה

מכבי תל־אביב, עם מטען של ארבעה הפסדים בבית הגמר בגביע אירופה לאלופות, תארח הערב, ב־8.30, את אלופת איטליה – סימאק מילאנו ★ מילאנו קרובה יותר לגמר בבודאפשט, אבל מיקי ברקוביץ וחבריו לא ירשו לעצמם את הלוקסוס של הפסד. אחרי ככלות הכל צופי ההיכל ביד־אליהו עדיין לא ראו העונה נצחון בבית הגמר ★ הערב עוד הזדמנות

ציבונה – לימוז' 106:116

במשחק אמש בבית־הגמר בגביע־אירופה לאלופות בכדורסל גברה ציבונה זאגרב באולמה על לימוז' הצרפתית – 106:116, לאחר שסיגרה במחצית 62:60.

ז'אלגירים קובנה וריאל מדריד יתמודדו הערב בקובנה.

הטבלה

1.	ז'אלגירים	5	439"470	9
2.	ציבונה	5	472"516	9
3.	סימאק	4	346"343	6
4.	ריאל מדריד	4	371"372	6
5.	לימוז'	5	501"459	6
6.	מכבי ת"א	5	460"429	6

מאמן סימאק: אתם מועמדים לנצחון

מאת יצחק ויסהוף

"הערב צפוי משחק כדורסל שקול בין שתי קבוצות גדולות. מכבי תל־אביב היא יריבה קשה והיא הפייבוריטית לנצחון. קבוצתי סימאק לא נמצאת כיום בשיא כושרה והיא לא משחקת כפי שאני רוצה. אבל אני מקווה כי נשתפר כבר הערב" – כך אמר אמש דן פטרסון מאמנה האמריקני של סימאק מילאנו, אלופת איטליה ומחזיקת גביע קוראץ' לעונת 1985, במסיבת עיתונאים בתל־אביב.

המאמן האמריקני המשמש בעת חופשותיו מאיטליה כשדרן משחקים בליגת האנ.בי.איי. סיפר עוד כי יש לו בישראל הרבה ידידים והוא שמח על כל ביקור שלו כאן.

פטרסון הרגיש כי במשחקים האחרונים משחקת קבוצתו היטב מחצית אחת בלבד. "כך היה נגד ריאל מאדריד ונגד ציבונה. אבל הערב מול רבבת צופים אני מקווה כי קבוצתי תתעלה ותפגין יכולת משכנעת לאורך כל 40 הדקות. מכבי תל־אביב ידועה בזכות שחקניה הנפלאים, מאגי וג'ונסון, אותם אני מכיר מאיטליה ואסור גם לשכוח שיש לכם את מיקי ברקוביץ ומוטי ארואסטי המצויינים. למותר להכיר גם את דורון ג'מצ'י. צריך לפחד מכל שחקן בחמישייה של מכבי תל־אביב", הרגיש פטרסון.

דינו מנגין, כוכבה הוותיק של סימאק מילאנו, היה חביב העתונאים אמש. מנגין נשאל על יכולתו של סבוניס ותשובתו היתה: "סבוניס הוא כיום מס' 1 באירופה. קשה לשחק מולו ונגדו והוא יכול לשחק בשקט בליגת האנ.בי.איי. שחקן גדול שעתידו לפניו".

על עצמו סיפר מנגין כי הוא לא זוכר איזה ביקור זה לו בישראל. "יש לי חוזה בסימאק לעוד עונה אחת אבל הכל תלוי בגופי. אם אחזיק מעמד אמשיך לשחק. אם אראה שהגוף מתעייף ולא סוחב אפרוש", סיפר הכדורסלן בן ה־35.

סימאק תפתח הערב בחמישייה: ראגנוני, מנגין, פרמייר, שון ואנדרסון.

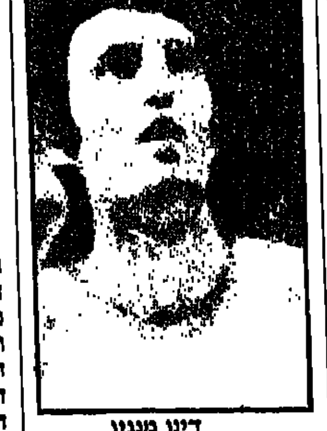

דינו מנגין
הביקור המי יודע כמה

מאגי החלים אבל ג'מצ'י נפל למשכב

מאת יצחק ויסהוף

במכבי ת"א מקווים לראות הערב על משטח המארקט ביד־אליהו את דורון ג'מצ'י שנפל למשכב. ג'מצ'י החסיר מספר אימונים אך מאמן הצהובים צבי שרף אופטימי לגבי סיכויי השתתפותו של הצלף התל־אביבי.

לעונת ג'מצ'י, שב קווין מאגי לאימונים סדירים לאחר שהחמיץ את הדרבי האחרון (93:109) בגלל מחלה.

צבי שרף, מאמן האלופה הישראלית שזכתה עד כה בנצחון בודד במשחקי בית הגמר, מודע למשחק הקשה הצפוי לקבוצתו הערב ב־8.30. "אני חושש בעיקר מהמשחק האגרסיבי של שחקני סימאק. נצטרך להשקיע המון כוח מיזוגים. בנוסף לכך קצב המשחק של סימאק הוא איטי. עם הרבה חילופי שחקנים. האיטלקים לא מוחצים קבוצות. הם מנצחים בתוצאות נמוכות. אבל מנצחים" אמר שרף.

מאמנה של מכבי ת"א לא רוצה להתייחס לסיכויי קבוצתו בבית־הגמר. "אנו מתייחסים לכל משחק ומשחק כשהמטרה היא לנצח. את החשבון הסופי נעשה בסוף המשחקים, חבל לעשות כיום ספקולציות".

מכבי ת"א תפתח במשחק עם מוטי ארואסטי, מיקי ברקוביץ, דורון ג'מצ'י (או לאסוף), קווין מאגי ולי ג'ונסון.

במשחקי ישפטו זיק מפולין ודקוסטר (בלגיה) המשקיף יהיה ברנט (אנגליה).

המשחק יועבר בשידור ישיר ברדיו ובטלוויזיה החל משעה 8.30.

ברצלונה – יוגופלסטיקה 98:103

במשחקי רבע גמר גביע אירופה למחזיקות גביע בכדורסל, ניצחה ברצלונה בבית א' את יוגופלסטיקה, כספליט 98:103 וסקאבוליני פזארו הכניעה את לאנדיס גיר וינה 01:115.

בראש צועדות ברצלונה וסקאבוליני עם תשע נקודות מחמישה משחקים.

בבית ב' השיגו בארצלונה מספרד וצסק"א מוסקבה נצחונות.

בארצלונה גברה על סטאר פרנסה 90:113 וצסק"א מוסקבה ניצחה את וואוואי משווייץ 75:85.

בראש צועדת בארצלונה עם תשע נקודות לפני צסק"א שמונה.

נבחרת צ'כיה תגיע לארץ ב־10 בפברואר

נבחרת הכדורסל של צ'כוסלובקיה תגיע לישראל ביום שני, 10 בפברואר. שלושה ימים לפני משחקה הגורלי נגד נבחרת ישראל, שיכריע מי מהשתיים תעלה למשחקי הגמר של אליפות העולם, הקיץ בספרד.

הנבחרת הצ'כית, סגנית אלופת אירופה, כוללת את החמישייה ה־קלאסית: קרופילק, סקאלה, רז'ניצ'ק, בראבנק, והוליק.

בסגל גם יירי אוקאץ, בעל 59 משחקים בין־ארציים והוא הגבוה בשחקני הייצוג של צ'כוסלובקיה – 2.16 מטרים, כוכבה של קבוצת דוקלה אולומוץ.

בראש המשלחת הצ'כית יעמוד יוסף ציסקה, מנהל הנבחרת הוא המהנדס פאבל קראמר. המאמן הוא פאבל פטרה.

נצחון להפועל ת"א בשאלאן – 80:85

שירות "על המשמר"

ריכוז טוב של עמוס פרישמן יחד עם חמש חטיפות כדור, סללו אמש את הדרך לנצחון הפועל תל־אביב בשאלאן 80:85, בבית רבע הגמר בגביע קוראץ'.

הפועל תל־אביב שיצאה לצרפת ללא ארל ויליאמס המורחק וללא עומר יעקבי הפצוע גילתה משחק לחימה משובח והצליחה לנטרל את כוכב שאלאן, פיגארו.

משימת השמירה ניתנה לג'ק צימרמן שביצע אותה בהצלחה. צימרמן גם קלע 23 נקודות.

לאוואן מרסר היה קולט הכדורים החוזרים מספר 1 של הפועל תל־אביב. הוא קלט 13 כדורים כאלה בהגנה ו־4 בהתקפה.

מייק לארגי גילה משחק הגנה טוב למרות פציעתו והצעירים פליישר ואמסלם לחמו בצורה משכנעת.

הפועל תל־אביב הוליכה ברוב שלבי המשחק. רק בשלהי המחצית הראשונה, עלו המקומיים ליתרון 37:40.

שתי דקות לפני הסיום היה כבר יתרונה של הפועל תל־אביב ברור — 71:81 ושאלאן הצליחה רק לצמק.

קלעו להפועל תל־אביב: מרסר 24, צימרמן 23, פרישמן 18, לארגי 8, פליישר 8, אמסלם 2 וקאליש 2.

קלעו לשאלאן: פיגארו 23, סיגנר 16, קינסטר 15, גולר 10, ארוה 6, כרוולד 6 וארונדו 4.

שפטו טיילור מאנגליה וסאנשס מספרד, לעיני 2500 צופים, בשאלאן.

הטבלה

1.	באנקו	5	420"440	8
2.	בוסנה	5	474"474	8
3.	הפועל ת"א	5	439"421	8
4.	שאלאן	5	436"434	6

להפועל עוד יש סיכוי

נצחונה של בוסנה סארייבו 96:100, על באנקו רומא, פותח סיכויי להפועל תל־אביב לעלות לחצי גמר גביע קוראץ', אם כי צריך לציין שמדובר בסיכויי תיאורטי.

בבית הפועל תל־אביב, נותר מחזור אחד לסיום ובו תארח הפועל תל־אביב את בוסנה סארייבו ובאנקו רומא את שאלאן. אם תנצח רומא, היא תעלה לחצי הגמר, מבלי שיעניין אותה המשחק בתל־אביב. במקרה שבאנקו רומא תופתע בביתה על־ידי שאלאן, תעלה לחצי הגמר, המנצחת מהמשחק בתל־אביב.

באנקו רומא שנצחה אמש בסארייבו 100:96, גברה עליה ברומא 77:91 ואילו כשני המפגשים מול הפועל תל־אביב. יש לרומא יתרון.

מזרחי וקריס הורחקו משלושה משחקים

מאת אשר גולדשלגר

שלמה מזרחי, כדורגלן שמשון תל־אביב, נענש אמש על ידי בית הדין המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל בהפסקת פעילות לשלושה משחקים בפועל.

מזרחי הורשע בצבירת 5 כרטיסים צהובים. את הכדורגלן ייצג בבית הדין, יו"ר האגודה עו"ד עמי פנטל. אולם גם הוא לא סייע לשחקנו ובית הדין המשמעתי הפעיל עונש על תנאי של הרחקה ממשחק אחד שעמד לחובת הכדורגלן מאשתקד.

חי קריס, כדורגלן מכבי תל־אביב, ספג אמש עונש הרחקה דומה לזה של שלמה מזרחי. קריס הועמד בפני בית הדין המשמעתי בגין הרחקה ממשחק הליגה של קבוצתו מול מכבי נתניה. קריס לא ישחק לפיכך השבת מול מכבי חיפה.

יצחק גואטה ממכבי נתניה, שהורחק יחד עם קריס, ספג עונש הרחקה של שני משחקים בפועל.

שמעון שנהר, מאמן מכבי תל־אביב, נקנס בסכום של 75 ש"ח על ידי בית הדין המשמעתי של ההתאחדות לכדורגל, שנהר הורחק במשחק קבוצתו מול מכבי נתניה על ידי השופט יעקב שיינר לאחר שאמר לו "אם אתה אומר לי לצאת החוצה אז אתה צריך לצאת קודם לכן" בית הדין ציין כי מאמן כשנהר חייב לתת דוגמא לשחקנים ולהמנע מכל ויכוחים עם השופט.

קבוצת בני יהודה מהליגה הלאומית חוייבה להציג את הנספח הכספי של החוזה עם מאמנה יצחק שניאור אחרת, קבע בית הדין, יוטל עליה קנס כספי בגין עבירה על תקנון ההתאחדות.

שמיר ואיילת השחר לחצי גמר פימנטל

מאת עמית גל

קבוצות הכדורסל של הפועל שמיר והפועל איילת השחר העפילו אמש לשלב חצי גמר הגביע לזכרו של מרדכי פימנטל ז"ל.

הפועל שמיר הביסה את הפועל כפר גלעדי 58:88 בזכות יכולת גבוהה של הבין־לאומי, ארז חזן שקלע 45 נקודות.

הפועל איילת השחר הכניעה את הפועל הגושרים 57:78 כשגבור המשחק היה הלאומי של איילת השחר, בועז רימון שקלע 31 נקודות.

לפני תחילת משחק זה כיבדו שתי הקבוצות והקהל בדקת דומייה את זכרו של שחקן איילת השחר רביב ברימר ז"ל שנפל במילוי תפקידו, את איילת השחר מאמן אביו של רביב, אלישע ברימר.

מכבי ת"א			
4.	האווארד לאסוף	31	2.09
6.	עידו שטיינברגר	20	1.84
7.	מוטי ארואסטי	32	1.88
8.	קורקי נלסון	30	2.08
9.	מיקי ברקוביץ'	32	1.94
10.	רון שטרייכמן	19	1.95
11.	חן ליפין	20	1.84
12.	דורון ג'מצ'י	25	1.97
13.	קווין מאגי	27	2.03
14.	ליאור ארדיטי	19	1.92
15.	לי ג'ונסון	29	2.09

מאמן: צבי שרף
עוזר מאמן: משה ויינקרנץ

סימאק מילנו			
5.	פאוסטו בארנייה	25	2.05
6.	פראנקו בוולי	27	1.90
7.	אנדריאנה בלאזי	20	1.85
8.	מייק דנטוני	34	1.90
9.	רנצו באריוויארה	36	2.00
10.	רוברטו פרמייר	27	1.96
11.	דינו מנגין	35	2.04
12.	ויטוריו גליינארי	27	2.04
13.	גוארדצ'ינה	18	2.00
14.	ראס שון	25	2.05
15.	סדריק הנדרסון	21	2.05
17.	מארקו באלדי	19	2.09

מאמן: דן פטרסון

הרניק הורשע בהפרת משמעת

גזר דינו של יו"ר איגוד הטניס בעוד שבועיים

דוד הרניק, יו"ר איגוד הטניס וחבר מזכירות מרכז הפועל, הורשע אתמול בארבעה סעיפים של הפרת משמעת חמורה ופגיעה לרעה בהפועל ובמוסדותיו. העונש המירבי הוא הרחקה לצמיתות משורות התאגדות הפועל.

תוך שבועיים תתכנס ועדת המשמעת, בהרכב עו"ד י. רינשטיין (יו"ר), עו"ד ג. קראוס ועו"ד ח. ברקן, לשמיעת טיעוני היועץ המשפטי של מרכז הפועל, עו"ד ליפא ליאור, למידת העונש ואת הסניגור ואז תוציא את גזר־דינו של דוד הרניק.

בפסק־דין מנומק, המשתרע על שמונה עמודים, קובעת ועדת המשמעת, כי דוד הרניק פגע בהפועל בכך, שהעמיד את עצמו לבחירה כיו"ר איגוד הטניס, למרות שלא נבחר לכהונה זאת בגלל תקנון הרוטאציה וביודעו, כי ועדת המינויים ומזכירות מרכז הפועל העמידו בראש הרשימה את אהרון ים.

רק בסעיף אישום אחד זוכה דוד הרניק, שכן ועדת המשמעת, בשקלה את עדויות התביעה מול עדויות הסניגוריה השתכנעה, כי לא היה ביכולתו של הרניק לדחות פעם נוספת את האסיפה הכללית של איגוד שנקבעה ל־30 בדצמבר 1984 ולאחדה עם אסיפה אחרת שעמדה להתקיים ב־23 במארס 1985.

הרשעת דוד הרניק הם על הפרות משמעת לפי הסעיפים הבאים של תקנון ועדת המשמעת של הפועל ותקנון מרכז הפועל:

● פגיעה בכללי הסדר והמשמעת, סעיף א' 1, לתקנון ועדת המשמעת של הפועל.

● הפרת כללי הסדר ע"י פגיעה בהוראות מוסדות הפועל, סעיף א'2, לתקנון ועדת המשמעת של הפועל.

● פגיעה לרעה בהפועל ובמוסדותיו, סימן א' סעיף י"ג 6, לתקנון מרכז הפועל.

● הפרת משמעת חמורה, סימן א' סעיף י"ג 6, לתקנון מרכז הפועל.

דעת ועדת המשמעת העליונה היא, כי חבר הפועל יכול לעמוד לבחירה רק אם יוצג ע"י מזכירות מרכז הפועל — אזי בנסיבות אלה של הצגת המועמדות של דוד הרניק, התנהגותו ופעליו, שלא לבחור באיש הפועל ולהתמודד נגד נציג הפועל, מהווה עבירה ופגיעה בכללי הסדר והמשמעת.

ועדת המשמעת הביעה תמיהה על נסיונות בא־כוחו של דוד הרניק, עו"ד ג. לוי, לשוות לדיוני ועדת המשמעת אופי של "משפט פלילי".

ג'ון מקנרו ינוח חודשיים

הטניסאי האמריקני ג'ון מקנרו, בן ה־26 והמדורג שני בעולם, ביקש ממועצת הטניס המקצוענית הבין לאומית, זמן של שחרור של פחות מ־60 יום מהופעה באחבעת טורנירים – פילדלפיה, מילאנו, בזיסל ושיקאגו.

מקנרו, טען שהוא עייף וברצונו לנוח ולחזור לכושר ולמשחקו. שאבד לו, כך שמדי פעם הופיע בתחרויות ראווה.

במשחק הזמנה שהיה באריזונה, ניצח מקנרו את השבדי מאטס וילאנדר 4:6, 6:2, 6:4.

מקנרו עומד לשאת ביוני את השחקנית טאטום או'ניל לאשה.

הפתעות בטניס הנשי

שתי הפתעות נרשמו בסיבוב הראשון בטורניר הטניס הנשי בויצ'יטה, קאנזאס.

המדורגת מספר 1, זינה גאריסון מארה"ב הפסידה לבת ארצה ויקי נלסון דאנבאר 6:3, 6:2, תוך 77 דקות וקייטי ג'ורדן, אף היא מארה"ב ומדורגת שניה, נוצחה בידי חברתה לשעבר במשחק הזוגות, אן סמית 2:6, 6:1, 6:2.

אבישי קטף את הפרי

שערו לרשת הפועל ראשל"צ קבע תיקו – 16:16 – במשחק עם הפועל רחובות

כדוריד

מאת יוסף חכם

שער שהבקיע אבישי פרי, שלוש דקות מהסיום, העניק אמש נקודת ליגה לקבוצתו הפועל רחובות במשחק הצמרת מול הפועל ראשון לציון במסגרת משחקי המחזור ה־18 בליגה הלאומית בכדוריד. התוצאה הסופית היתה 16:16 לאחר שראשון־לציון הוליכה במחצית 11:10.

כתבנו יצחק פרי שחזה במשחק מדווח שקבוצת הפועל ראשל"צ שלטה ברוב דקות המשחק וכבר בפתיחה הוליכה 2:5. המצטיין בשורות הראשונים היה מאיר אבידר. שערים להפועל ראשל"צ: דיין 6, אבידן 5, רפאלי 2, גובלטש 1; ורד 1 וגלזר 1. שערים להפועל רחובות: אלמוסנינוס 5; פרי 4; רוזן 2; יורם כהן 2; גוז 1; משיח 1 וגמליאל 1. שפטו גרוס וצבירין.

● באולם ביה"ס בן גוריון בנתניה גברה קבוצת מכבי נתניה על מכבי קרית מוצקין 27:33 לאחר 10:16 במחצית. שערים למכבי נתניה: בכר 6; פינקלשטיין 6; דרואי 6; שרצר 5; לפלר 4; בוארון 3; לימן 1; גורדנסקי 1 ולביא 1. למכבי קרית מוצקין: דוד עמר 10; שינבוים 5, בלום 4; טל 4; מימון עמר 3 ופרטובניק 1.

● באולם האוניברסיטה ברמת־אביב הביסה קבוצת הפועל פ"ת את קבוצת התחתית של מכבי הארזים רמת־גן — 14:27 לאחר 7:15 במחצית. המצטיין בשורות המנצחים היה השוער הלאומי ישראל פלוטה. שערים להפועל פ"ת: שיבי 9; חלוטה 5; כזום 4 קוו'קרו 3; ינקוביץ 2; ליגנר 2 וברו 2. להארזים: שמש 5; רלאל 3; כץ 2; עמבר 1; מרעלם 1; ביבר 1 והוכרמן 1. שפטו: זינגר ובוקר.

● המוליכה, מכבי ראשון־לציון, הכניעה ביהוד את מכבי פתח־תקוה — 11:27, לאחר 7:11 במחצית. כתבנו שמעון קידוד מדווח שאת השערים למכבי ראשל"צ הבקיעו: כנען 5; צרפתי 4; גלעדי 4; מוכשר 3; בייץ 3; פופקו 2; יוספוביץ 2; זיתוני 2; אלון 2; דרוקר 2 ואוסלנדר 1. למכבי פ"ת: קבילין 4; כבר 2; מנע 2; פריקמן 1; צ'יליבון 1 ושישקש 1.

טבלת הכדוריד (לאחר המחזור ה־18)

1.	מכבי ראשל"צ	291"408	29
2.	הפועל ר"ג	291"388	27
3.	הפועל רחובות	257"344	25
4.	הפועל ראשל"צ	335"379	23
5.	מכבי נתניה	383"404	20
6.	הפועל פ"ת	303"331	18
7.	מכבי רחובות	320"414	18
8.	אליצור הרצליה	337"320	10
9.	הארזים רמת־גן	354"275	9
10.	הפועל נוף־ים	345"289	7
11.	מכבי פ"ת	362"286	6
12.	מכבי מוצקין	437"301	0

שפטה: נוטמן ווכבצקי.

● בהיכל הספורט העירוני ברחובות חזה כתבנו תמיר וחסי בנצחונה הביתי של מכבי רחובות על אליצור הרצליה — 18:22 (9:12). שערים למכבי רחובות: בלדר 10; איתי זיו 4; גלבוע 2; רובינשטיין 2; מירום 2; טננבאום 1 וקלינמן 1. לאליצור הרצליה: שמירט 8; מנריל 5; ר. נתן 1; הרטמן 1; סלע 1; ליבה 1 ומלס 1. שפטו: נוטמן ווכבצקי.

● באולם רמת־הכובש ניצחה הפועל רמת־גן את הפועל נוף־ים — 14:16, לאחר 9:9 במחצית. את השערים להפועל רמת־גן הבקיעו: קושניר 6; זלינגר 5; אריאלי 2; טומך 1; ספרן 1 וליבס 1. לנוף־ים: הרכון 7; בס 3; כהן 2; פרידמן 1 ווייפרט 1.

הליגה תצא לפגרה עד ה־19 בפברואר עד ליציאת הנבחרת לאליפות העולם, דרגה ג', בפורטוגל.

אבישי פרי
שער גורלי

דוד כפרי, מאמן המובילה מבת־ים:

בת־ים צועדת על קרקע מוצקה

העיר כבר מתמרקת לכתר ראשון בענף כלשהו ★ קבוצות התנועה הקיבוצית נחלשו משום שהדבר ירד מסדר העדיפויות ★ סיוע מאסיבי של ראשי בת־ים

מאת יצחק ויסהוף

דוד כפרי (46), מאמן הפועל בת־ים, מוליכת הליגה הלאומית בכדורעף. "שם את העיר בת־ים על המפה".

כפרי, בן קיבוץ שריד, הערך באימון 23 שנה, מאמן את הקבוצה המצליחה מבת־ים עונה שניה. כיום, לאחר 13 מחזורי ליגה, לא נראית קבוצה המסוגלת לעצור את דהירת בת־ים לעבר הכתר שהיה שמור בשנים האחרונות להפועל המעפיל.

כפרי, המתגורר בכפר־שמריהו, זכה בעונת 1959־58 בתואר האליפות כששימש כמאמן־שחקן בהפועל שריד. מאז לא טעם המאמן טעם אליפות.

בעייה של פציעות

— דוד כפרי, האם יש הפועל בת־ים ועוד 11 קבוצות?

● כפרי: כבה זה נראה לאחר 13 מחזורי־ליגה. יש לכך שתי סיבות. כל הקבוצות נחלשו, ובעיקר הפועל המעפיל. שתי קבוצות התחזקו והן הפועל כפר־סבא ואליצור ת"א, אך הפועל בת־ים התחזקה בצורה הטובה ביותר, והתוצאות נראות בשטח.

— נראה כי כיום עיקר המאבק הוא על המקום השני?

● כפרי: נכון. עיקר המאבק יהיה, לדעתי, בין הפועל כפר־סבא והפועל קרית־אתא. קרית־אתא לא חיזקה עצמה בשחקנים חדשים ולכן יש עדיפות לכפר־סבא.

— מה הביא את הפועל בת־ים ליכולתה הנוכחית?

● כפרי: מי שחושב שהדרך היתה קלה — טועה. למרות העובדה שבת־ים התחזקה בשני שחקני נבחרת ואורי חבר ורז בורר, יש כיום קושי בגיבוש הקבוצה. אורי חבר היה פצוע ועדיין סוחב פגיעה. הוא החסיר שישה משחקים. למרות זאת אנו מצליחים. חייבים להתאים את הקבוצה לשחקנים החדשים, וכאן יש לנו קשיים. כל קבוצה עלולה לשחק נגדנו בידיעה כי אין לה מה להפסיד. קשה לשמור על המקום הראשון מאחר שכולם רוצים להגיע לפיסגה.

— האם תוספת שני שחקני נבחרת מצטיינים, כמו אורי חבר ורז בורר, הפכה את הקבוצה לבלתי־מנוצחת?

● כפרי: בבת־ים יוצרים תשתית כבר 20 שנה. הכדורעף התפתח במקום בצורה נחשלית. יש פעילות רבה בבתי־הספר בעיר ובסניף הפועל יש מספר רב של קבוצות ילדים ונוער. תשתית זו מאפשרת להוציא שחקנים טובים שלאחר שנים רבות יצרו פרמידה טובה עם בסיס רחב. זה מעניק לקבוצה את היכולת לזכות באליפות.

— מי השחקנים הבולטים בקבוצתך?

דורות שחקנים

כפרי: יש שלושה שחקנים בני 26־27: יעקב הרשקו, דני גלילי ושלמה מירוצ'ק. אחריהם יש 4־5 שחקנים שהם חיילים, והם הדור השני של הקבוצה: רפי וולניק, צביקה לוי ואלין נריה. החולייה השלישית כוללת 5־4 צעירים, בני 17־18 בנוסף להם התחזקה הקבוצה ברז בורר ובאורי חבר. כיום יש להפועל בת־ים, בנוסף לאלו שציינתי עוד 12 שחקנים המסוגלים להוות את החולייה הרביעית. וכך תהיה חזק על המפה עוד שנים רבות. הגיע הזמן שנזכה בתואר כלשהו.

— בעונה שעברה לא הרשימה בת־ים במיוחד?

● כפרי: ללא שחקני חיזוק הוליכה הקבוצה במקום הראשון עד למחזור ה־8, אולם אז שברו שלושה שחקני־מפתח ידיים וחלה נסיגה.

— האם עוברת ההגמוניה מהקיבוץ לעיר?

● כפרי: בטבלה רואים שלוש קבוצות עירוניות בראש הטבלה. לדעתי, יש לכך שתי סיבות. הראשונה היא שהקיבוצים זנחו את הספורט הזה. 30 שנה לא היה אף אחד מסוגל לאיים עליהם. ברגע שהדבר ירד מסדר העדיפויות בקיבוצים פחתה ההתעניינות בענף, בדיוק כפי שקרה לכדורסל.

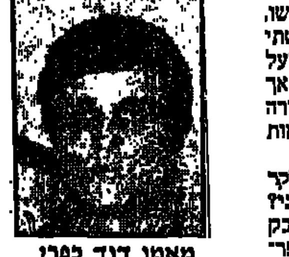

מאמן דוד כפרי

— כיצד ניתן להחזיר עטרה לישנה?

● כפרי: הקיבוצים חייבים להתארגן מחדש: להקים קבוצות אזוריות ולהביא את העוצמה שלהם לידי ביטוי.

— היכן מתרכז כיום המאבק בליגה הלאומית?

● כפרי: עיקר המאבק הוא בתחתית. שלוש־ארבע קבוצות קיבוציות לוחמות על חייהן: שריד, שער־העמקים, עין־שמר וברקאי והעוגן. שתי קבוצות מבין הארבע ירדו. בצמרת תזכה קרית־אתא במקום השני; כפר־סבא תהיה שלישית ואליצור ת"א — רביעית.

— האם זכייה באליפות מרגשת אותך?

● כפרי: אני 33 שנה בכדורעף, ללא הפסק. כשזכיתי בשנת 1959 באליפות — התרגשתי. כיום פחות. בארץ יש מעט קבוצות ומאמנים הזוכים בכתרים. מי שכן מתרגש זה הצוות המוביל של הקבוצה, החל מראש העיר, אהוד קינמון; מזכיר מועצת הפועלים, בנצי מועקי, ומזכיר הפועל בת־ים, ויקטור טל, וכמובן שחקני הקבוצה, להם תהיה זו זכייה ראשונה בתואר כלשהו. שלושת האישים שהזכרתי מלווים את הקבוצה לכל מקום ועוזרים רבות. ההצלחה מביאה לאולם המקומי כ־500 צופים לכל משחק רגיל ו־1000 צופים במשחק צמרת. זהו בסיס איתן שלא בקלות ניתן יהיה לקחת אותו מהעיר שהשקיעה כל־כך הרבה בפיתוח הענף, שהוא כיום מספר 1 בבת־ים.

יוגוסלביה, צרפת ואירלנד בבית עם כדורסלניות ישראל

כדורסלניות ישראל הוגרלו בבית אחד (בית ד) עם יוגוסלביה, צרפת ואירלנד, בתחרויות המוקדמות באליפות אירופה, שיתקיימו ביוגוסלביה.

חמישה בתים מוקדמים נקבעו באפריל על ידי ההתאחדות ושתי הראשונות מכל בית תופענה בגמר בספטמבר 1987. בבית המעוצות הולנד וספרד המארחת, עלו לגמר ללא משחקים מוקדמים.

הבתים האחרים: בולגריה, בלגיה, שבדיה ופורטוגל (המשחקים בפורטוגל).

בפינלנד: הונגריה, הולנד, פינלנד ואנגליה.

בבית ג במערב גרמניה: צ'כיה, רומניה, מערב גרמניה ושווייץ.

בבית ה בנורבגיה: פולין, איטליה, נורבגיה וסקוטלנד.

● ישראל תיטול חלק בחמישה מפעלי טניס אירופיים לנוער, שיתקיימו בקיץ הקרוב.

סיכום מחצית ליגת האנ.בי.איי. האמריקנית

מי יעצור את "הקוסם מקליפורניה"?

אריק היין של

ליגת הכדורסל הטובה בעולם, האנ.בי.איי. הגיעה למחצית דרכה. זו העת להציין לעבר הקבוצות ומעמדן בליגה. ההבדל המשמעותי, לעומת העבר, נעוץ בצמרת, בה נפרדה השלישייה הצמודה מאוד עד לעונה הנוכחית, בעיקר בגלל יכולתה השיא של האלופה, הלוס־אנג'לס לייקרס.

ללייקרס למעלה מ־30 נצחונות מול שבעה הפסדים. מספר הנקודות הגדול ביותר, אחוז הקליעה הטוב ביותר, מספר הריבאונדים הגבוה ביותר והעיקר — הצוות הטוב ביותר שיכולה קבוצה להציב. כל אלה מצביעים שהלייקרס עומדים לחזור על ההישג הנדיר של בוסטון מ־1969 — שתי זכיות רצופות באליפות.

האיש המתנשא מעל לכולם בפורום של לוס־אנג'לס הוא מג'יק ג'ונסון (2.05). גבוה מארל ויליאמס, קווין מאגי ו..."תני כהן־מינץ, והוא בתפקיד של רכז. ועוד איזה רכז! השנה עומד הקוסם מקליפורניה לזכות בהישגים כה רבים שיפתיעו אפילו איש עטור הישגים כמוהו. אם לא יהיה תקר עד סוף העונה יהיה מג'יק אלוף הליגה, השחקן המצטיין, הכדורסלן החשוב בקבוצתו ומלך האסיסטים.

בירד עייף

לצידו משחקים בלייקרס קארים עבדול ג'אבר, ג'יימס וורטי, ביירון סקוט, מייק קופר, מאגי, גרין, קופצ'אק ורמביס. ואם לא די באלה צורף השנה אחד "הסנטרים" הטובים והוותיקים, מוריס לוקאס מפיניקס. איך אומר קיי.סי. ג'ונס, מאמן בוסטון, לאחר צירופו של לוקאס? "קארים יכול לנוח עד לסיום, ואז יקרא לו מאמנו פט ריילי ויאמר לו: "תן לנו כמה סקייהוקס, נגמור את העניין ונלך הביתה".

הבוסטון־סלטיקס (אטלנטי) מתקשים לעמוד בקצב של האלופים. לארי בירד עייף ולא בריא במאה אחוז, ג'ונסון ומאריש בסדר. התקווה הג'ינג'ית של בוסטון, וולטון, לא מבריקה. מקהייל מצויין, אבל הסך־הכל לא מספיק מול לוס־אנג'לס.

הצלע השלישית בצמרת הוותיקה, פילדלפיה־76, התחילה בצליעה. טוני נעדר בגלל פציעה. המאמן בילי קנינגהאם פרש. בובי ג'ונס ודר ג'יי. המצויים בסוף הדרך גימגמו. רק בהמשך הוכיחו ה"סיקסרס" כי קורצו מחומר מיוחד. 15 נצחונות מ־17 משחקים העניקו לאוהדיהם של הד"ר, מוזס מאלון, ובעיקר צ'ארלס בארקלי הצעיר, תקוות אך כמו במקרה של הבוסטון "תקווה בע"מ". אם לוקחים בחשבון את הלייקרס.

שתי הקבוצות המבטיחות הן יוסטון ומילווקי. דון נלסון, הטוב במאמני האנ.בי.איי. בנה במילווקי קבוצת צמרת טיפוסית כשמנהיגים אותה טרי קמינגס וסידני מונקריף. במילווקי מאמינים כי הימים הגדולים של 1971 (אליפות הליגה, עם אוסקר רוברטסון וקארים עבדול ג'אבר) עשויים לחזור, לא עד כדי אליפות אבל מאבק על פיסגת האזור המזרחי מעשי בהחלט.

"תאומי המגדל"

עושי הצרות של המערב יהיו היוסטון רוקטס, המהווים אטרקציה גם בליגה משובחת שכזו. הנהנים העיקריים מהמשחקים ברחבי ארצות־הברית הם הגיזברים, הסוגרים קופות תוך שעות. איך לא כש"תאומי המגדל" מופיעים בערים השונות, והכוונה לראלף סמפסון (2.24) "כפורוורד" ואקים אלג'ואן (2.16) בעמדת ה"סנטר". לדעת רבים הטוב ביותר בליגה.

תואר מפתיעות העונה מתחלק בין אטלנטה־הוקס (בית המרכז), עם הכוכב הצעיר דומיניק ווילקינס. וסן־אנטוניו־ספרס (מערב־תיכון), עם מיטשל, גילמור, גריניוד ואלוין רוברטסון, תגלית השנה. עם ממוצע של 17.2 נקודות למשחק, 6 ריבאונדים ו־4 חטיפות כדור (ראשון בליגה).

שתי המאכזבות הן יוטה ודטרויט. הראשונה (מערב־תיכון) היתה הפתעת העונה הקודמת. אך העונה מצבה אינו טוב. דווקא כשכוכבה אדריאן דנטלי, מלך־הסלים בשנים 1984־1981 חזר להוביל את טבלת הקלעים, יחד עם אינגליש, לשניים ממוצע של כ־30 נקודות למשחק. גם אצל דטרויט (בית המרכז) המצב מדאיג. לאחר שלוש שנות שפע של איזייה תומאס וקלי טריפוקה ניכרת עייפות החומר אצל הפיסטונס.

אשתקד הוביל מייקל ג'ורדן הגדול את שיקאגו (בית מרכז), במו ידיו לפלייאוף. העונה לא צלחה דרכה של הקבוצה. ג'ורג' (אייסמן) גארווין, כוכב סן־אנטוניו, צורף לשורותיה. אורלנדו וולריג' בכושר מצויין. אך ג'ורדן, שנפצע לפני כמה חודשים עדיין לא חזר לשווק, והבולס סופרים את הימים עד לשובו. בינתיים אין הם מטפחים תקוות רבות.

(רשימת סיכום ראשונה למחצית עונה)

רוח רעננה בנבחרת עתיד

הסגל החדש הוכיח בחמשת משחקיו באירופה דבקות במטרה, רוח קרב ומשמעת ● ממוצע הגיל – 21 וממוצע הגובה 1.94 ● המאמן ביאליק: "אנו מצויים רק בראשיתה של דרך"

כדוריד

מאת שי כפיר

העידן החדש של נבחרת הכדוריד הישראלית נפתח בשבועיים האחרונים בירימין. הנבחרת המורכבת משחקנים צעירים, נטלה חלק בטורניר בין־לאומי בלוכסמבורג וקינחה בשני משחקים בין־ארציים בבלגיה. מאזנה בסיור האירופי: שלושה נצחונות, תיקו והפסד בודד על חוזר־של־שער.

התוצאות, המושגות במיפגשים ידידותיים, אינן מבטאות תמיד את יכולתה האמיתית של הנבחרת. יש, איפוא, להתייחס למסע המשחקים האחרון באמת־המידה הנכונה. זה היה, בעיקר, מבחן כוחות ושדה ניסויים לשיטה חדשה, שאימץ לעצמו המאמן איגור ביאליק. המסע העניק למאמן הלאומי תמונה ברורה על המערך הטקטי, הקבוצתי, והאישי, העומד לרשותו.

ביאליק, הנהנה מגיבוי מלא של איגוד הכדוריד, ערך למעשה מהפכה בנבחרת הייצוגית. הוא ניפה בבת־אחת את רוב הכוכבים הוותיקים ובראשם מיכאל יוסיפוביץ, חיים רוזן, איתן מרמוני ואחרים, וצירף במקומם את בוגרי נבחרת הנוער. המאמן ויתר, בצעדו זה, מראש על הישגים מידיים כמו אפשרות זכייה בכרטיס העליה לדרג ב' בדירוג העולמי והעדיף לבנות נבחרת טובה בהדרגה, ביסודיות ולאורך זמן מוגדר של שלוש שנים.

תחנות ביניים

כל המשחקים בדרך, לרבות אליפות העולם דרגה ג', שתיערך בחודש הבא בפורטוגל, נקבעו על־ידי ביאליק כתחנות־ביניים בדרך אל היעד החשוב באמת; עליה לדרג ב' ב־1988.

"עריפת הראשים" בנבחרת לא עברה, כמובן, ללא ויכוחים וחילוקי דעות. ביאליק, ששב להנהיג את הנבחרת לאחר שלוש שנות הפסקה, קבע, יחד עם חברי הוועדה המקצועית באיגוד הכדוריד, גישה חדשה ועיצב תכנית עבודה מפורטת. עתה יכול היה לצאת לנתיב ארוך וחלקלק מתוך ידיעה ברורה כי במקרה של כשלון "יזכו לו בפינה".

כיצד נראית, לפיכך, הנבחרת המחודשת של ביאליק?

ממוצע הגיל שלה ירד ל־21 שנה, וממוצע הגובה עלה בשני ס"מ — 1.94 מטר. הנבחרת כוללת בשורותיה שני שחקנים ותיקים יחסית (הקפטן יואב דרוקר ואבישי פרי, בני 27), חיילים ואפילו שני תלמידי תיכון (השוער גיא מרום ומירון רובינשטיין).

כל הכדורידנים גילו העונה התקדמות רבה במשחקי הליגה והפכו שחקני־מפתח בקבוצותיהם.

הנבחרת מבטאת, במידה רבה, את השינויים שחלו ביחסי הכוחות בליגה. מכבי רחובות, הפועל רמת־גן והפועל ראשון־לציון נותנות את הטון בנבחרת מבחינת ההרכב האישי.

הנבחרת הישראלית הפתיעה את כל יריבותיה — והדבר צויין ע"י מאמני הנבחרות היריבות — במשחקה המהיר ובהגנת הלחץ שלה. משחק מעין זה תובע משמעת, רוח קרב, משחק צוות וחיפוי הדדי בכל הדקות.

משמעת עצמית

ואמנם, הלחימה המופתית בהגנה ובהתקפה, משמעת הברזל והנכונות העצמית "לשחק עבור הסמל", מבטאים את עיקרו של המהפך בנבחרת. המשמעת העצמית והרגשה לא רק במילוי ההוראות הטקטיות במשחק אלא גם בהתנהגות בחדר־האוכל ובחדרי־המגורים. הצוות המקצועי, הכולל גם את המנהל הנמרץ שלמה פוזנר, יכול היה להנהיג את הנבחרת ללא שוט. פשוט לא היה צורך בו.

הנבחרת הפתיעה אפילו את עצמה במשחק ההפסד לאוסטריה על חוזר־של־שער, בעיקר משום שהיתה לה זו טבילת־אש ראשונה בזירה הבין־לאומית. במשחק זה, ובמאבק עם אנגליה, רשמו חמישה שחקנים הופעת בכורה בנבחרת! ההופעות הטובות ביותר נרשמו במשחק האחרון בליאז', בו גברה ישראל על בלגיה המארחת, ובמחצית השנייה נגד לוכסמבורג, בה הפכו הישראלים את הקערה־על־פיה וסגרו את שערה הרמטית בפני חלוצי היריב במשך 21 דקות רצופות.

רשימת מצטייני המסע כוללת את השוער יוסי סאמט והחלוץ יוסי אוסלנדר. הפתעה נעימה היווה דן בלדר, שגילה ניצוצות של מנהיג וחיפה, במידה רבה, על היעדרו של הקפטן דרוקר הפצוע.

כיצד מסכם המאמן ביאליק את המשחקים?

ביאליק: "הצגנו יכולת לא רעה ברוב המשחקים בהתחשב בחוסר הנסיון של רוב השחקנים ובעובדה שהרצנו נבחרת חדשה בזירה הבין־לאומית. אני שבע־רצון ממשחק ההקרבה, מהמשמעת הטקטית והיכולת הקבוצתית. עם זאת, אנו מצויים רק בראשיתה של דרך והעבודה היא קשה מאוד. צריכים, בראש ובראשונה, סבלנות. ההישגים יבואו".

כדורעף

מכבי ת"א ומכבי חיפה בראש בארצית

משחקי הסיבוב השני בליגה הארצית בכדורעף יתחילו מחר ומחרתיים.

בתום הסיבוב הראשון מובילות מכבי ת"א, היורדת מהלאומית, בדרום ומכבי חיפה בצפון.

ליגה ארצית, צפון (אחרי 10 מחזורים)

1.	מכבי חיפה	4"29	19
2.	גן חיים/צופית	12"27	18
3.	הפ. ק. אתא ב'	14"26	18
4.	הפ. ב. בית־שאן	15"25	17
5.	הפ. העוגנפלסט	15"20	16
6.	הפועל שמרת	18"21	16
7.	שער־העמקים ב'	23"17	13
8.	הפ. עין־החורש	23"13	13
9.	הפועל מסילות	27"11	13
10.	הפועל מטה אשר	25"9	11
11.	הפועל אילון	29"7	10

ליגה ארצית, דרום (אחרי 10 מחזורים)

1.	מכבי ת"א	6"30	20
2.	הפ. שער־הנגב	9"26	18
3.	אליצור חולון	15"27	18
4.	הפועל נירים	13"24	17
5.	הפועל ראשל"צ	20"23	16
6.	אליצור יבנה	19"21	16
7.	אסא באר־שבע	22"16	13
8.	א.ס. ר. השרון	23"14	13
9.	הפ. כפ"ס ב'	25"8	12
10.	הפועל חצור	26"13	10
11.	מכבי ארזים	30"6	10

סימאק מילאנו – ותיקים ונסיון

מאת ישראל פז

אין לנו זכרונות נעימים מהמיפגשים עם סימאק מילאנו, שתתמודד הערב ביד־אליהו עם מכבי תל־אביב. האלופה האיטלקית הנחילה לאלופה הישראלית הפסד ביתי ראשון בגביע־אירופה בעונת 1983, לאחר שש שנים שיד־אליהו היה עבור מכבי ת"א "ביתי־מבצרי". המאזן במיפגשי שתי הקבוצות: 3 נצחונות למילאנו, ואחד למכבי ת"א.

סימאק צועדת בביטחה בראש טבלת הליגה האיטלקית. היא כוללת בשורותיה כדורסלנים ותיקים, העומדים על סף פרישה. לא פעם צויין שדינו מנגין עומד לפרוש; שראנצו בריבייררה מסיים את הקריירה, אבל שניים אלה ממשיכים לשאת בעול.

שלושה כדורסלנים, הלובשים את מדי סימאק, כבר עברו מזמן את גיל ה־30. אין ספק, זו הקבוצה המבוגרת ביותר בגביע־אירופה. בריבייררה הוא בן 36; מנגין בן 35 וגם מייק דנטוני, אמריקני שקיבל אזרחות איטלקית, הוא בן 34. מנגין צבר שיחק נגד ישראל באליפות אירופה בנאפולי ב־1969. גם בריבייררה שיחק אז. מאז חלפו 16 שנה. זמן ממושך. אם מדברים על מיקי ברקוביץ' כוותיק בין כדורסלני ישראל הרי שהוא התחיל בקריירה הבין־ארצית רק ב־1973.

מההרכב שניצח את מכבי ת"א ב־1983 נותרו בסימאק הכדורסלנים מנגין, דנטוני, פראנקו בוסלי ורוברטו פרמייר. גם המאמן דן פטרסון היה אז.

סימאק מילאנו היא קבוצה יציבה מאוד, הדגש במשחקה הוא בהגנה, קשה מאוד לפצח אותה. בכלל, בליגה האיטלקית עובדים במיוחד על ה"דיפנס". הטקטיקה האיטלקית מבוססת על משחק בטוח, ללא הרפתקאות. מוטב לשחק לאט אבל להכתיב את הקצב.

מכבי ת"א מכירה היטב את סימאק מילאנו, לכן צריך להיות משחקה מהיר יותר כדי לנסות ליטול יוזמה ולהתקשות על כדורסלניה הוותיקים של מילאנו. לה שני אמריקנים מצטיינים. הטוב שבהם הוא ראס שון (2.05), מקצוען לשעבר בפילדלפיה ובאינדיאנה. השני הוא סדריק הנדרסון, שגם גובהו 2.05 מטר. לי ג'ונסון וקווין מאגי חייבים להשתלט על הריבאונד. זה יהיה אחד התנאים לנצחון. כמובן, שגם קלעי החוץ, מיקי ברקוביץ ודורון ג'מצ'י, צריכים להיות במיטבם.

תמיד היה קשה לשחק נגד האיטלקים, אבל הפעם יכולה מכבי ת"א לשחק בצורה משוחררת. בודפשט אינה עדיין באופק אבל כל נצחון מוסיף מוראל ויוקרה.

ברכת קיבוצי השומר הצעיר לוועידה ה־14

להתנערות,
להתחדשות רעיונית,
להעמקת השותפות התנועתית
ולהגברת המעורבות בחברה הישראלית

הקיבוצים:

ארמית	געש	חריש	מגידו	ניר־יצחק	רבדים
אילון	געתון	יד־מרדכי	מגן	ניר־עוז	רוחמה
אליפז	גשור	יחיעם	מזרע	נירים	רמות־מנשה
בית־אלפא	גת	יסעור	מסילות	סאסא	רמת־השופט
בית־זרע	דביר	יקום	מעברות	סמר	רשפים
בית־ניר	דליה	כישור	מענית	סער	שדה־יואב
בית־קמה	דן	כפר־מנחם	מצר	עברון	שובל
ברעם	הזורע	כפר־מסריק	מרחביה	עין־דור	שמיר
ברקאי	המעפיל	כרמיה	משמר־העמק	עין־החורש	שמרת
גבולות	העוגן	כרמים	נגבה	עין־המפרץ	שניר
גבעת־עוז	הראל	כרם־שלום	נחשון	עין־השופט	שער־הגולן
גזית	זיקים	להב	נחשונים	עין־שמר	שער־העמקים
גלאון	חורשים	להבות־הבשן	נטור	עמיר	שריד
גן־שמואל	חצור	להבות־חביבה	ניר־דוד (תל־עמל)	פלך	שומריה

ישראל התבקשה להחזיר כ־51 מיליון דולר מהסיוע האמריקני

עשויה להפסיד עוד 72 מיליון דולר — 4 אחוז מהסיוע הבטחוני ● הסכמים דרושים למימשל על־מנת לעמוד בדרישות החוק לאיזון התקציב

מאת דליה רפאל, כתבת „על המשמר"

וושינגטון. — הממשל ה־אמריקני פנה לישראל בבקשה להחזיר כ־51 מיליון דולר מכספי הסיוע הכלכלי. סכום זה דרוש לממשל על־מנת לעמוד בדרישות החוק לאיזון התקציב, המחייב קיצוצים אוטומטיים בהוצאותיו בכל התחומים.

הקצבות סיוע־החוץ בתקציב האמריקני לשנת הכספים 1986, יקוצצו ב־4.3 אחוזים על־פי חוק זה. החוק זכה גם לכינוי „גראם־רודמן־הולינגס", על־שם הסנאטורים שהיו אפוטרופסיו.

הסדרים מיוחדים

סכום הסיוע הכלכלי שהוענק והועבר כבר כולו לישראל, הוא 1.2 מיליארד דולר. 51.6 מיליון דולר הוא הסכום שהיה מקוצץ, לולא הועבר כבר כל הכסף לישראל. לישראל שמור מקום מיוחד במערכת המורכבת של סיוע־החוץ האמריקני. היא המדינה הזוכה לסיוע הרב ביותר ונהנית מהסדרים מיוחדים.

לשנת התקציב האמריקני 1986, הוקצבו לישראל 1.2 מיליארד דולר סיוע כלכלי, 1.8 מיליארד דולר סיוע צבאי ו־750 מיליון סיוע מיוחד. על־פי הסדר מיוחד, מועבר כל הסיוע הכלכלי בראשית השנה התקציבית ולא במספר תשלומים, כפי שנהוג לגבי מדינות אחרות. בדרך זו נהנית ישראל מהאפשרות להשתמש בכסף ואף מהריבית המצטברת.

צמצום הדרגתי

הקושי נוצר, כשהסתבר לממשל שיהיה עליו להקטין את סכומי הסיוע לכל המדינות הזוכות לו. אם ישראל לא תחזיר את הסכום המבוקש, ייאלץ הממשל להורידו משאר המדינות. כל זאת על־פי חוק גראם־רודמן, כאמור.

ב־12 בדצמבר חתם הנשיא על חוק זה, לאחר שהתקבל בקונגרס ובסנאט. החוק קובע יעדים שנתיים מחייבים לצמצום הגרעון בתקציב האמריקני. אם לא יושגו יעדים אלה בתהליך התקציבי הרגיל, מספק החוק נוסחה לצמצום הדרגתי בגרעון, עד שיגיע לאפס בשנת התקציב 1991.

הוויכוח מתלהט

קיצוצים אוטומטיים (כאחוזים) ייערכו „מקיר לקיר", חציים בהוצאות ביטחון וחציים בהוצאות לא בטחוניות. סיוע־החוץ נכלל בקטגוריה של הוצאות שאינן בטחוניות ויקוצץ ב־4.3 אחוזים.

הוויכוח בארה"ב מתרחב ומתלהט סביב ביצוע החוק ומשמעותו לגבי תקציב המדינה, הביטחון הלאומי והשלכותיו החברתיות.

ב־1 במרץ 1986 יכנס לתוקפו השלב הראשון של ביצוע חוק גראם־רודמן. כבר עתה גדול סכום הגרעון מסכום היעד ולכן יופעלו הקיצוצים האוטומטיים. כאמור, על הסיוע הכלכלי לישראל ניתן יהיה להחילו רק באמצעות החזרת כספים.

הכדור אצלנו

דיפלומט בכיר בשגרירות ישראל בוושינגטון, שביקש לא לנקוב בשמו, מסר לכתבתנו, כי למעשה התבקשה ישראל „להתנדב" להחזיר את הכסף. אם לא תעשה כן, יעמוד הממשל במצב מאוד לא נוח. כיוון שהסכום הכולל שעליו לקצץ מסעיף סיוע החוץ הינו קבוע, ייאלץ להקטין את ההקצבות לשאר המדינות ב־50% בקירוב. „למעשה", הסביר הדיפלומט, „השאירו האמריקנים את הכדור במגרש שלנו. אנו נענה לבקשה ויחד עם זאת נצפה לנחוצות־הכספים".

לשאלת כתבתנו השיב, כי הסיוע הצבאי שעדיין לא הועבר כולו, ייכלל בחוק ויחול עליו הקיצוץ בהתאם. לעומת זאת, הסכום של 750 מיליון דולר סיוע מיוחד, שעליו הוסכם ב־1985, לא ייפגע. למרות שכסף זה עדיין לא הועבר לישראל, מקורו בהסכם שנחתם ב־1985 לפני שחוק גראם־רודמן נכנס לתוקפו.

גל ניחושים

ההתפתחות של היום הביאה לסיומו של גל־ניחושים וספקולציות שעסקו בשאלה האם תבקש ישראל להשיב כסף שכבר נמסר לידיה.

עוד בשבוע שעבר העריכו רבים מהמעורבים בנושא, בגבעת הקפיטול ובשגרירות ישראל בוושינגטון, שהממשל לא ינקוט בצעד זה וכי ימצא דרכים אלטרנטיביות להשלים את הסכום החסר. לעומתם בטאו אחרים, החל מהסתייגות ועד כעס גלוי.

„על ישראל לזכור, שהמדובר בכספו של משלם המיסים האמריקני", התבטא יועץ בכיר בקונגרס לענייני המזרח־התיכון, „וכי מדינות אחרות יידרשו לשלם את החשבון".

פגיעה מכאיבה

היום חזר והתכנס הקונגרס, לאחר חופשת החגים. המושב כולו יעמוד בסימן חוק גראם־רודמן — ואת בשנת בחירות, לבית הנבחרים ולסנט. המתח כבר החל לתת אותותיו. הכל רוצים לפעול כמצוות החוק, אך ברור, שפגיעת הקיצוצים תהיה מכאיבה. קיים החשש שהקונגרס ייאלץ לפנות לאמצעי של העלאת מסים, על־מנת להשלים את החוסר בגרעון התקציבי, וזהו מהלך מאוד לא פופולרי בשנת בחירות.

בתוך קלחת רוחשת זו, החזרת 51 מיליון הדולר חשובה הרבה מעבר לסכום הנקוב. ההודעה הישראלית על הנכונות לעשות כך לא תבוא אפילו שעה אחת מוקדם מדי. עדיין ייתכן, שתתקבל בארה"ב כמחווה של רצון טוב ותיישר את ההדורים.

החופשה מאונס של עובדי

(המשך מעמוד 1)

העובדים לחופשה ללא תשלום — נכנס אתמול אל תוך שערי המספנה. מאות העובדים שהתכנסו כליל שלשום במספנה ולא ישנו משך כל שעות הלילה, התגודדו אתמול ליד שער המפעל כשלמולם נצבו כוחות משטרה מוגברים.

סמוך לשעה 2 בצהריים, עת היה צריך להיערך הדיון המשפטי בעניינם בירושלים, גבר המתח במספנה ועלה לשיא חדש. במטרה לנסות ולהרגיע את הרוחות, כינס חבר ועד־העובדים את כל עובדי ופועלי המספנה וחזר על הוראות ההתארגנות הראשונות, תוך שהוא מבקש מהעובדים לא ליטול את החוק לידיהם.

עד מהרה הפכה גם אסיפה זו לאסיפת־מחאה, בה קראו עובדים נזעמים כגנות הממשלה ושריה ואחדים אף הציעו לקרוא בהפגנותיהם קדיש על השרים שהרימו ידם בעד ההחלטה למנות כונס־הנכסים למספנה.

טובים למלחמה

בינתיים החלה להתגבש החלטה בקרב עובדים רבים להחזיר את תעודות־הזהות ופנקסי־המילואים למדינה („מה, אנו טובים רק למילואים ולמלחמת לבנון, ולעבודה לאז — שאלו עובדי המספנה) „אנחנו לא רוצים להיות אזרחים במדינה כזו" — קראו.

סמוך לשעה שתיים וחצי בצהריים, נודעה לעובדים החלטתו של השופט, משה פינקלמן, לדחות את הדיון בבקשתם, שהייתה במעמד צד אחד, לשעות הערב, ושוב החלה המתנה מורטת עצבים. לקראת השעה 7.30 בערב שוב גבר המתח ובדיונים פנימיים הציעו הפועלים להביא את המשפחות למפעל ולשבות־רעב.

מאמצי קיסר

במשך כל יום אתמול נעשו מאמצים ע"י מזכיר ההסתדרות, ישראל קיסר, והוועד־הפועל, לגרום לשינוי החלטת הממשלה והחלטת בית־המשפט. נציגי העובדים יצאו עם קיסר למשכן הכנסת, אחרים יצאו לפגישה עם חיים הברפלד ואחרים ליוו את היועץ־המשפטי לבית־המשפט.

סמוך לשעות הערב שבו חלק מחברי הוועד מתל־אביב ומסרו לעובדים עידכון על הנעשה. הם הודיעו לעובדים, כי קבלו על הדרך כה נוקשת המשטרה והפיצו בקרב העובדים את נוסח הודעת סיעת המערך בכנסת, המביעה מורת־רוח מדרך ההחלטה לסגור את מספנות־ישראל ואת תביעת המפלגה לדון בכל האמצעים המשפטיים והאדמיניסטרטיביים לפתיחת שערי המספנה.

חבר הוועד, מישל אלמליח, אף אמר לעובדים, כי השר לתכנון כלכלי, גד יעקבי, אמר, כי הפרטים שהוצגו ע"י שרי האוצר והתחבורה, שונים לחלוטין מאלה שהציגו לפניו העובדים.

מקדמות היום

כתבנו מוסר, כי בהסתדרות נעשים מאמצים לשלם לעובדים עוד היום מקדמות על־חשבון המשכורות. אמש, סמוך לשעה 10 בלילה, התכנסו ועד־העובדים שבמספנה לדיון בהמשך המאבק. לכתבנו נודע, כי ככל הנראה, יוחלט בישיבה לשוב הבוקר לעבודה סדירה בלי להתייחס לכל החלטה שתיפול בבית־המשפט.

נציג ועד־העובדים הודיע אתמול, כי העביר תלונה לח"כ וירשובסקי ולשר־המשטרה, נגד כוחות המשטרה הגדולים המקיפים את המספנה וגורמים למתח רב בקרב העובדים.

תוכניות חסויות

כתבנו מציין עוד, כי אתמול הוצגו לראשונה מספר תוכניות חסויות ע"י עובדים בכירים במספנה. מתוכניות אלה נחשפה רשימת עבודות ומכרזים בהם הייתה המספנה אמורה להתמודד, בהיקף כולל של מאה מיליוני דולרים.

הם קראו לממשלת ישראל לפעול בארה"ב להעברת בנייתם של ספינות־טילים סער־5 והמספנה האמריקנית למספנות בישראל.

כתבנו מציין עוד, כי המכרז עליו מתמודדות מספנות־ישראל, ואשר עשוי לספק עבודה לשנתיים הקרובות, טרם נסגר, וכי הצעת מספנות־ישראל הינה ההצעה הטכנית הטובה ביותר שהוגשה עד כה למדינה שהזמינה את המכרז.

לבדוק הליכים

מזכיר ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר, הטיל אתמול על היועץ המשפטי של ההסתדרות, לבדוק מיד את חוקיות פעולתו של מפרק מספנות ישראל. מגמת קיסר היא לבטל את החלטת הפירוק.

סיעת המערך הביעה מורת רוח מן ההחלטה לסגור את המספנות ולהוציא את הפועלים לחופשה ללא תשלום לפרק זמן בלתי־מוגבל.

גרוסמן מזהירה

מרכזת סיעת מפ"ם בכנסת חייקה גרוסמן, שלחה אתמול מברק הזדהות לפועלי המספנות, ש„הוצאו בצו לחופשה ללא תשלום, שנזרקו לרחוב ללא שכר וללא פיצוי, שרומו בידי הממשלה והפכו להיות קורבנות מדיניות החיסול הלאומי".

במקביל, פנתה הח"כ גרוסמן ליו"ר הכנסת וביקשה לדון בדחיפות, כיום ב' במליאה, בהחלטה להוציא את העובדים לחופשה ללא תשלום ובתודעת העובדים, כי יתכבדו עם בני־משפחותיהם במפעל.

ועדת התעסוקה של ההסתדרות, בראשות חברת הוועדה המרכזת, עליזה תמיר, שנפגשה אתמול בתל־אביב, עם נציגות של עובדי מספנות ישראל, שחבריהם הסתגרו במפעל בחיפה, החליטה לפנות לוועדת הפנים של הכנסת ולתבוע ממנה לבדוק התנהגות המשטרה כלפי עובדים במספנות ישראל, בחודש האחרון.

מפ"ם: התוכנית הכלכלית...

(המשך מעמוד 1)

בהסתדרות, טען, כי התוכנית הכלכלית־חברתית של הממשלה נכשלה. הוא הדגיש באופן מיוחד את הפגיעה בעשירונים הנמוכים ואמר, כי בתקציב החדש יש פגיעה במקבלי הגימלאות של הביטוח־הלאומי ובאימהות שמקבלות דמי־לידה. לדבריו, החיסכון מהפגיעה בשכבות אלה הוא 5 מיליון דולר בכל מיגזר, אך לפי דברי האוצר דווקא, עשירונים אלה צריכים כביכול להציל את התוכנית הכלכלית. הוא הגדיר זאת כחוסר־רגישות טוטאלית לנושאים חברתיים.

כן ציין את המטרה הברורה של שר האוצר להרוס את המוסדות ההסתדרותיים שמספקים שירותים, כמו למשל קופ"ח. עוד אמר, כי מטרת התוכנית הכלכלית של הממשלה לא הייתה לפתור את בעיית האינפלציה בלבד והיא בנויה על עצירת הצמיחה במשק ועל אבטלה. ועל כן זו תוכנית הרסנית. לדבריו, אפשר בתנאי מדינת ישראל לנהל מהלך של ייצוב תוך כדי צמיחה.

תקופת השבר

רעיה רטיג, חברת הוועדה־המרכזת, ציינה שני נתונים שפורסמו השבוע בקשר לתקציב החדש, והם: בשנת התקציב הזו העלייה תקטן מ־12 אלף לעשרת אלפים עולים, וכי 800 אסירים נוספים יצטרפו לבתי־הכלא. היא גם ציינה את מספנות ישראל העומדות בפני סגירה ואמרה, כי כאשר הוכרזה התוכנית הכלכלית דובר על הקטנת השירותים והרחבת הייצור, אך בינתיים אנו שומעים על התמוטטות פאר התעשייה הישראלית. היא קראה להסתדרות לא להניח למספנות להיסגר והוסיפה, כי תוכנית כלכלית כזאת שתנועת העבודה תומכת בה, היא בגידה בציבור העובדים.

אפרים ז'ילוני, חבר הוועדה־המרכזת, אמר, כי ישנה מגמה של המשך המיתקפה על הממשלה על השכר ועל הקבוצות החלשות וכן המשך מגמת האבטלה במשק. לדבריו, ההסתדרות הסכימה לשחיקה מסויימת בשכר, מתוך הנחה כי הולכים לצמיחה. אך השחיקה הרבה יותר גדולה ואין רואים צמיחה. הוא גם התייחס לתוספת היוקר ואמר, כי המשך קיומו של מכשיר זה הוא חלק בלתי־נפרד של הסכמי השכר.

נתיב על תאצ'ר

ח"כ יאיר צבן אמר, כי הממשלה לא הגיעה לשום דבר חיובי. מלכתחילה הייתה כל ממשלה חייבת לצאת ובנושא הכלכלי הייתה פגיעה חסרת־תקדים בציבור השכירים ובשכבות החלשות. לדבריו, מתקיימות שיחות לבביות בין פרס לתאצ'ר והוא חושש, כי אין זה רק נימוסי פרוטוקול או הבנה כללית לגבי המצב במזרח־התיכון, אלא יש כאן גם רקע כלכלי ואולי גם רעיוני משותף. „אני חושש שתאצ'ר רואה לפניה רה"מ שהולך בנתיב התאצ'ריסטי של פתרון בעיות המשק ע"י הסתערות על העובדים ועל שירותי הרווחה", אמר צבן.

צבן האשים את האוצר בהונאת הציבור ובהדלפת מידע לא אמין, ומניעת מידע ברור לגבי ממדי שחיקת השכר. עוד אמר, כי מפלגת העבודה עושה את שגיאת העשור. למדיניות הכלכלית הזו יש השלכות פוליטיות. אם תהיה רוטציה, הממשלה מגישה לשלטון הליכוד משק מכוון, כך שבקלות אפשר יהיה לפתוח את הברזים ולשחד את הבוחרים.

מפ"ם
מפלגת הפועלים המאוחדת
המרכז

לוח פעילות שבועי
מה־23.1 עד ה־29.1

מחלקת ההסברה – מרכז מפ"ם

23.1 תל־אביב (סניף) – 9.30 – ח"כ יאיר צבן – כנס ותיקים
24.1 סניף חולון – 20.00 – פנחס חגין ביידיש
25.1 באר־שבע – באודיטוריום – 11.00 – ח"כ חייקה גרוסמן – „שבתרבות"
טירה – 18.00 – אידריס מואסי – חוג בית
26.1 נהריה – יום בישוב – 10.00 – ח"כ חייקה גרוסמן
עין עירון – 10.00 – נטיעות יער־שלום – ח"כ אמירה סרטני וח"כ מוחמד ווחד
נצרת – 18.00 – חיים שור – סמינר רעיוני
סניף ירוחם – 18.00 – חנן ארז, יוסי מרציאנו – כנס אזורי
סניף בת־ים – 19.00 – ולדי מורג, יהודה דנגורי – ישיבת מועצת סניף ובחירת מזכיר הסניף
עכו – 20.00 – חוג בית – יצחק פטיש
סניף פ"ת – 20.30 – „שיחה בשניים" – ראש העיר דב תבורי ואברהם מרמושטיין – מנחה: פנחס חגין
חולון – מעון נעמ"ת – 20.30 – מתי רונן
סניף ת"א – 17.00 – נחום שור – העובדת השכירה
27.1 סניף נהריה – 8.30 – מפגש פעילים עם ולדי מורג
סניף חיפה – 17.30 – לטיף דורי – לדור הצעיר
אילת – מלון „קלאב אין" – 17.00 – דוד שטוקפיש – יידיש
סניף אילת – 18.00 – ולדי מורג, מאיר רוג – ישיבת מזכירות ופגישת פעילים
כפר ביר אל־מכסור – 19.00 – אידריס מואסי – פגישה עם צעירים
28.1 חולון – 8.30 – עופר אבני – בית־ספר
רחובות – 8.45 – נחום שור – בית־ספר
סניף רמת־גן – מועדון לחבר – 10.00 – שמשון פרישברג
רמלה – 12.30 – נחום שור – בית־ספר
אילת – מלון „קלאב אין" – 17.00 – דוד שטוקפיש – יידיש
סניף לוד – 19.00 – ולדי מורג ומאיר רוג – פגישת פעילים
סניף ירושלים – 19.00 – ח"כ יאיר צבן
ראשון־לציון – מועדון בית נחמה – 19.30 – פנחס חגין – יידיש
סניף בית אליעזר – חדרה – 20.30 – חנן ארז – חנוכת הסניף
29.1 סניף רמת־גן – 10.00 – פנחס חגין – יידיש
חיפה – צוותא – 21.00 – שיחה בשניים – פרופ' ישעיהו לייבוביץ וד"ר אלי בר־גל

מחלקת הארגון
29.1 יום ד' בשעה 11.00 – במרכז
תתקיים ישיבת רכזי אזורים ומזכירי סניפים גדולים משותפת עם רכזי הצוותאות
הנושא: הקשר בין מפ"ם לצוותא
השתתפותכם חשובה

הברית העולמית
26.1 תל־אביב – מועדון הקבה"א – 16.00 – מזכירות הברית העולמית עם חברי סיעת מפ"ם מישראל ומחו"ל בעצרת הקונגרס היהודי העולמי
28.1 ירושלים – מלון „מגדל הכנסת" – 7.30 – ישיבת נציגי מפ"ם מישראל ומחו"ל בקונגרס היהודי העולמי

ישיבת המזכירות המורחבת
אשר הייתה אמורה להתקיים ביום ג' 26.1 בשעה 16.00 במועדון הקבה"א
בוטלה

המחלקה לאיגוד מקצועי
23.1 בת־ים – 9.00 – לפועלי מוסך „דן" – אפרים זילוני, יעקב לוי ואלון אטלן
24.1 חיפה – 8.00 – סיעת מפ"ם במועצת פועלי חיפה – רעיה רטיג, דב אלקנתי – בחדרו של יחזקאל יחזקאל
26.1 חיפה – 11.00 – פגישה עם ועד עובדי מספנות ישראל וביקור במפעל – ח"כ חייקה גרוסמן, דב אלקנתי, ברוך שיינגרוס, יוסי סלומון ואריה חדש
תל־אביב – בית המרכז – 17.00 – תא פועלי־עץ – דב אלקנתי ונטע מן
27.1 חיפה – 18.00 – סדנה חברתית – אפרים קורן, רעיה רטיג, דב אלקנתי
28.1 ת"א בסניף – 17.00 – העובדת השכירה – אסתר קל, רבקה יעקובוביץ
29.1 בת־ים – 9.00 – מפגש עם פועלי ביח"ר „צ'מפיון מוטורס" – דב אלקנתי, יעקב לוי ואלון אטלן
תל־אביב (בסניף) – 17.00 – העובדת השכירה – חיים סרור ורבקה יעקובוביץ

כנס ארצי של פועלי מפ"ם בהסתדרות, במועצות הפועלים ובמוסדות הוועד הפועל
יתקיים ביום ב' 27.1.1986 בשעה 09.30 במרכז מפ"ם
הנושא: סכומים ותוכנית הפעילות במישור ההסתדרותי
הפותחים: אפרים זילוני, אריה גרוסמן
מנחה: יוריה לבן
(נא לדייק)

כנס הברית העולמית של מפ"ם וההנהגה העליונה של „השומר הצעיר"
יתקיים בשבת ה־1 בפברואר בשעה 09.00 בקיבוץ עין־השופט
במפגש ישתתפו נציגים מחו"ל בקונגרס היהודי העולמי ובוועד הפועל הציוני
סיום משוער בשעה 17.00

סדר היום:
9.15–12.00 – ההערכות הרעיוניות והארגוניות של תנועי מפ"ם והשומר הצעיר בגולה. הפותח: מיוני בורנשטיין
– שליחותנו הציונית בגולה – אפרים רון
– דיון כללי
13.00–15.00 – חוגים אזוריים (צפון אמריקה, דרום אמריקה, אירופה)
16.00–17.00 – סיכום – אברהם שנקר
– החלטות

ועידת הקיבוץ־הארצי...

(המשך מעמוד 1)

החלטה מטעם הוועד־הפועל ומעשרה קיבוצים שהוסיפו הצעות נוספות.

צוות ההפקה של מגזין הווידאו בקיבוץ הארצי, נערך אף הוא להפקת יומנים ותוכניות שישודרו בשידור־חי למוקדים בוועידה ואף יופצו בקלטות לקיבוצים. נשיא המדינה הביע את הסכמתו להתראיין לתוכנית „הגשה עצמית" ולהביא את דבריו לחברי הקיבוץ הארצי. קול ישראל ישדר בשידור־חי מהוועידה ה־14 את התוכנית „יש שאלות". וישתתפו בה השר יעקב צור, מזכ"ל מפ"ם, אלעזר גרנות, וח"כ דב שילנסקי.

סוריה מרכזת טנקים סביב העיירה ביקפאיה

ביירות. — הקהילה הנוצרית במזרח־ביירות קברה אתמול את ההרוגים מהתפוצצות מכונית־התופת באזור הנוצרי של ביירות ביום ג', על רקע ידיעות שהסורים מרכזים שיריון רב בגבעות שמעל הכפר ביקפאיה, מקום מושבו של הנשיא אמין ג'מאייל.

התפוצצות של מכונית־תופת, הפכה מרכז מסחרי סואן לתופת של מכוניות בוערות וקירות קורסים לתוך שברי זגוגיות. העיתונות בביירות ריווחה על 30 הרוגים ו־130 פצועים, בעת תקרית דמים זו.

בני משפחה המומים התכנסו אתמול לקבור את קרוביהם שהוצאו מבין הריסות החנויות והדירות. במערב־ביירות, נורו יריות באוויר לאות אבל על מותו של חייל מוסלמי שנהרג בפיצוץ הזה.

הפיגוע הרצחני הגביר את המתיחות באזור הנוצרי בביירות, שכבר זועזע קודם לכן בגלל מלחמות פנימיות בין נאמניו של אלי חובייקה לבין מתנגדי ההסכם שנחתם בדמשק, לרפורמה בשלטון בלבנון.

עדי ראייה מסרו, כי הצבא הסורי החל לרכז טנקים סובייטים מדגם טי־54 וארטילריה בקוטר 120 מ"מ מעל הכפר ביקפאיה, מקום מושבו של נשיא לבנון אמין ג'מאייל. שם נפרסו יחידות צבא לבנון הנאמנות לנשיא, כנגד כוחות המליציה של השיעים והדרוזים הנתמכים על־ידי סוריה.

בינתיים אין דיווחים שהסורים השתתפו בקרבות האחרונים, אולם בגלל חוסר הוודאות באשר לעתידה המדיני והבטחוני של לבנון, הידרדרה הלירה הלבנונית לשפל חדש של 21.35 לירות לדולר.

מקורות פוליטיים בעדה המוסלמית אמרו, שראשי סוריה עדיין שוקלים כיצד להגיב על הנסיגה למסע השלום שלהם. „כל האופציות פתוחות הן מבחינה פוליטית והן מבחינה צבאית", אמרו.

ראשיד כראמה, ראש הממשלה המוסלמי־סוני של לבנון ושלושה שרים מוסלמים בממשלה אמרו, כי לא יקיימו יותר מגעים עם הנשיא ג'מאייל. דברים אלה רק באו לאשר את הקיפאון הכמעט מוחלט של ממשלת לבנון במצבה הנוכחי. (ע"ר, ע"צ)

לרבין יש כוכבים בראש

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — שר הבטחון, יצחק רבין, כתב לשר ההגנה האמריקני, קאספר ווינברגר, כי הוא מקבל „בעקרון" את הזמנתה של ארה"ב להשתתף במחקר ובפיתוח של היוזמה להגנה אסטרטגית של הנשיא רייגן, המכונה „מלחמת הכוכבים".

פקידים אמריקנים אמרו אתמול, כי רבין מציע במכתבו ששתי הממשלות ידונו בפרטים ספציפיים בהקשר לתוכנית זו.

שר הבטחון ציין, כי מומחים בכירים מארה"ב ומישראל כבר דנו בכמה אספקטים טכנולוגיים, בנוגע להצעות ישראל להשתתפותה בתוכנית „מלחמת הכוכבים".

קבוצה של מומחים ישראליים שהתה בוושינגטון בחודש שעבר, לשיחות עם גנרל ג'יימס אברהמסון, ראש התוכנית להגנה אסטרטגית, ועם פקידים אמריקניים אחרים. אברמסון אמור לבקר בישראל בחודשים הקרובים, כך אומרים מקורות אמריקניים.

פקידים במימשל מקווים, כי מעורבותה של ישראל בתוכנית, המעוררת מחלוקת, תעודד את ידידיה של ישראל בקונגרס ובקהילה היהודית לתמוך ביוזמה, אשר אמורה להסיר את האיום של מלחמה גרעינית.

מרוקו יוזמת „צעדים מעשיים" למניעת תקריות בהר הבית

מאראקש. פנייה לעולם כולו בשמם של מיליארד מוסלמים יצאה ממאראקש במרוקו אתמול. בבקשה לתמיכה במעולות נגד „צעדיה של ישראל במקומות הקדושים למוסלמיים בהר הבית".

חסן מלך מרוקו אמר בישיבת הוועדה לעניני ירושלים מטעם הוועידה המוסלמית. בה חברים 46 מדינות, כי על העצומה הזאת יחתמו כל ראשי המדינות המוסלמיות והיא נועדה לשמש כ„פעמון אזעקה".

נמסר כי הוועדה לעניני ירושלים גם תחליט על צעדים מעשיים למניעת תקריות חדשות במיסגד אל־אקצה, המקום השלישי בחשיבותו לעולם המוסלמי לאחר מכה ומדינה.

הדוברים בישיבת הפתיחה אמרו, כי העולם המוסלמי הגיב בחריפות מפני שתקרית זו ותקריות אחרות הן סימן לכוונתה של ישראל להשתלט על מיסגד אל־אקצה. המלך, חסן, קרא למנהיגים המוסלמים ברחבי העולם לפתוח במערכה בין־לאומית נגד התוקפנות הישראלית בהר הבית בירושלים.

כן, הציע חסן לשלוח 150 מתנדבים מרוקנים לחיזוק מערך השמירה על מיסגד אל־אקצה. (ע"ר, ע"צ)

משטרת דרא"פ הרגה 7 שחורים

יוהאנסבורג. — משטרת דרום־אפריקה מסרה אתמול, כי הרגה בירייות שבעה שחורים ופצעה 40, בחיפושים נרחבים אחר רוצחיהם של שני שוטרים לבנים.

11 איש הובאו אתמול בפני בית־משפט והואשמו ברציחתם של השוטרים. אך עדיין חוקרים 250 אנשים בעניין הריגת השוטרים.

שני השוטרים נהרגו בידי המון זועם ליד בקרסראל, קריה שחורה השוכנת 40 ק"מ ממערב ליוהאנסבורג. דובר המשטרה אמר, כי שבעה השחורים נורו למוות בלילה שעבר, בעת חיפושים באיזור.

המשטרה מסרה אתמול, כי ערכה חיפושים מבית־לבית בבקרסראל, אחר כלי־נשק שנלקחו מהשוטרים ההרוגים. (רויטר, עתי"ם)

שרים ששירתו בממשלת פטן גאים במעשיהם

ילדים יהודים נשלחו לאושוויץ ל„איחוד משפחות"

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — „הילדים היהודיים נשלחו לאושוויץ לאיחוד משפחות. הרכוש היהודי הוחרם כדי לשמור עליו מפני ביזה". אלה טיעונים שהשמיעו שני צרפתים ששירתו כשרים בממשלת פטן, ששיתפה פעולה עם הכיבוש הנאצי, בתוכנית טלוויזיה.

קבוצת חסידי המרשאל פטן נראתה בתוכנית „ילדי פטן" כאילו הוציאו אותם ממוזיאון שעווה. אך הם לא מתחרטים על שום פשע וכופרים בהשמדת היהודים. להפך, הם מתגאים על פעולותיהם „למען צרפת".

מולם הופיעו יהודים ולוחמי מחתרת, כרעיונו של מאנדס־פראנס, שהציגו מסמכים מרשיעים על שיתוף הפעולה עם הנאצים והפקידות של המשטרה במשלוחי היהודים.

לחידה, שר העבודה דאז, התעלם ממסמכים אלה. הוא טען, כי הוא „הגן על היהודים נגד הגרמנים בצו להדיח את כל המנהלים היהודיים מכל המפעלים, שכלל 9,500 מפעלים, אם סופרים גם את הסנדלרים".

ראש התנועה לטיהור פטן הופיע עם סמל הצלב של שלטון פטן על דש מעילו. הוא אינו מתחרט חרף כל זוועות הנאצים, וטוען כי דה־גול עצמו שיבח את פטן, וכאילו הם חילקו ביניהם תפקידים. „אם הייתי יכול הייתי עושה מה שעשיתי שוב", אמר.

זו פעם ראשונה, שתוכנית טלוויזיה מוקדשת לתפקידו של שלטון פטן במשלוח 79 אלף יהודים למחנות ההשמדה הנאציים, תפקיד שהוצנע עד כה.

4 זוכו בסודאן במשפט על סיוע להעלאת יהודי אתיופיה

חארטום. — ארבעה אנשי בטחון שהעידו נגד סגן נשיא סודאן לשעבר, עומר אל טאיב, במשפט בגידה המתנהל מאז אוקטובר אשתקד — זוכו אתמול בבית־משפט סודני.

בית־המשפט, השופט את טאיב על תפקידו בהעברת יהודי אתיופיה מסודאן לישראל בין נובמבר 1984 ומארס 1985, אישר את הצעת החנינה של התובע הכללי כלפי ארבעת הנאשמים.

הצעת החנינה הועלתה כדי להניע את הארבעה, אל פתח ארווה, מוסא איסמעיל, דניאל רנג ופואד אל בנרה, להעיד בשם התביעה נגד טאיב, שהיה סגנו של הנשיא ג'עפר נומיירי המודח.

סניגורו של טאיב עירער על תהליך החנינה, בנימוק כי הוא נוגד את החוק האיסלאמי. האוסר חנינה לגבי סוגי עבירות מסויימים.

השופט עבדול רחמאן עברו דחה אתמול טיעון זה, ואמר כי אנשי הבטחון מילאו את חלקם בעיסקה, בגלותם את כל המידע שברשותם. (ע"ר)

● אוסלו. — הזמרת האמריקנית דיאנה רוס עומדת להתחתן בפברואר עם איל־הספנות הנורבגי ארנה נאיס, אשר בשנה שעברה טיפס על הר אוורסט. (ע"ר)

סיכסוך פוליטי בצרפת על השימוש במגדל אייפל כ„מואזין"

האופוזיציה טוענת שתחנת השידור שתפעל ממנו תשמש שופר פוליטי למיטראן

פאריס. — מנהיג האופוזיציה בצרפת, ז'אק שיראק, האשים אתמול את הממשלה הסוציאליסטית, כי היא פועלת לטובת אינטרסים פרטיים זרים, בנצלה את מגדל אייפל כתחנת־שידור לרשת הטלוויזיה הפרטית הראשונה בצרפת.

שיראק, שדיבר בתור ראש עיריית פאריס, גינה את החלטת הממשלה להציב שוטרים במגדל, כדי להבטיח שטכנאים יוכלו להתחיל בהקמת תחנת־שידור. עיריית פאריס היא הבעלים העיקריים של המגדל המפורסם.

בהודעה מנוסחת בחריפות, אמר שיראק, כי הממשלה „מוכנה להיעזר בכל תמרון שהוא" בתמיכתה ברשת החדשה, ערוץ 5, שבראשה איל־הטלוויזיה האיטלקי סילביו ברלוסקוני.

שוטרים נצטוו ביום שלישי בערב להתייצב במגדל, כדי ללוות טכנאים אל פיסגת המבנה, לאחר שנציגי הנהלת מגדל אייפל מנעו את כניסתם, בנימוק כי דרושה פלטפורמה בטיחותית בטרם אפשר יהיה להתחיל בעבודה.

הפרלמנט הצרפתי, בו יש לסוציאליסטים רוב, חוקק בחודש שעבר חוק המאפשר הפקעת בניינים להקמת משרדים. אולם בינתיים הגישה עיריית פאריס עירעור בפני בית־משפט מינהלי.

דובר של שיראק אמר לכתב רויטר, כי מצפים להחלטת בית־המשפט תוך שבוע ימים, וכי שלטונות העיר מקווים כי יזכו בערעור. נצחון בערעור יעכב את פתיחת השידורים של הרשת החדשה, שנועדה ל־20 בפברואר.

האופוזיציה מאשימה את הממשלה, כי היא תומכת בתאגיד של ערוץ 5 בראשות ברלוסקוני, במטרה לנצל את הערוץ כשופר פוליטי, אם תפסיד האופוזיציה בבחירות לפרלמנט בחודש מארס, כפי שצופים הסקרים. (ע"ר)

● המפעל האמריקני הגדול ליצור מכוניות ומטוסים „ג'נרל מוטורס" השתלט אתמול על יצרן מכוניות הספורט הבריטי לוטוס, שמכוניותיו זכו בהצלחות רבות במרוצי מכוניות ברחבי העולם.

הוועדה המקומית לתכנון ובניה
עומר
בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי מר/גב' סלומון צבי וחנה, להקלה בקו בנין צדדי בצד מזרח (בהתאם לתשריט) 57 ס"מ, 6.43 מ' במקום 7 מ', בגוש מיוחד חלקה 5207 רחוב עקרב, בניגוד לתכנית 113/03/14.
כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה האמורה במשרד המחלקה הטכנית במועצה מקומית עומר, ברחוב רותם בימים א'־ב'־ג'־ה' בין השעות 08.00–12.00 לפנה"צ וביום ג' בין השעות 17.00–19.00 אחה"צ ללא תשלום ורשאי להגיש התנגדות מנומקת בשני העתקים לוועדה המקומית האמורה תוך 14 יום מיום פרסום זה.
ב. גבר, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובניה עומר
תאריך: 11.9.85

„למרק הזה יש טעם של מי־כלים", אמרה פטרה, שסעדה בתוך מי בריכה בת 120 אלף ליטר, בדיסלדורף, שבמערב־גרמניה. גינטר שארר, ממסעדה מקומית, לבש לכבודה בגדי טבח ונתן לה שירות מלא. (צילום: אי־פי)

הסיקים שרצחו את גנדי נדונו למוות

ניו־דלהי. — בית־משפט בניו־דלהי גזר אתמול עונש מוות על שלושת הנאשמים הסיקים שהואשמו ברצח ראש ממשלת הודו, אינדירה גאנדי.

השופט מאהיש צ'אנדרה הודיע על גזר־הדין שעה לאחר שמסר על הרשעתם של השלושה ברצח ראש הממשלה. הנאשמים הם שומרי הראש של גאנדי, סאטוואנט סינג ובאלביר סינג ועובד מדינה אחר קיהאר סינג.

סאטוואנט סינג, 22, הורשע ברציחתה של גאנדי בביתה הרשמי כאן בניו־דלהי ב־31 באוקטובר 1984. קיהאר סינג, 50, ובאלביר סינג, 43, הורשעו בקשירת קשר לרציחת ראש הממשלה.

השופט, שקרא את גזר־הדין מאחורי מסך של זכוכית משוריינת בבית־המשפט, עליו הוטלו משמרות כבדים ביותר, אמר: „אם אנו מביאים בחשבון את אופיו של הפשע ואת... העובדה ששניים מן הנאשמים הופקדו על בטחונה האישי של אינדירה גאנדי... אני בדעה, כי העבירה שלהם היא נדירה ביותר וחמורה ביותר והיא מחייבת הטלת גזר־דין מוות".

רק 14 עיתונאים הורשו להיות נוכחים באולם בית־המשפט בעת הקראת גזר־הדין. שלושת הנאשמים, שישבו בתוך תא זכוכית מוגן, הואשמו על־ידי התביעה בכך שהחלו לתכנן את רצח גאנדי לאחר שהיא שלחה צבא לתוך המקדש הקדוש ביותר לסיקים, מקדש הזהב בעיר אמריצאר, ביוני 1984. פעולה זו באה כדי להתגבר על הסיקים הקיצוניים שהתבצרו בו. (עתי"ם)

אלפי פליטים נמלטים מקמפלה בירת אוגנדה

קאמפאלה — אלפי אנשים נמלטו אתמול מקאמפאלה, בירת אוגנדה, לאחר שנקלעו לפאניקה לרגל שמועות שלוחמי „צבא ההתנגדות הלאומי" מתקדמים לעיר — מסרו עדי־ראייה.

החנויות והמשרדים נסגרו והצבא שבשליטת הממשלה תפס עמדות והציב מקלעים כבדים ותותחים במרחק של קילומטר אחד מן העיר בלבד.

בינתיים נמסר על התנגשויות בעיירה נאטטה, במרחק של 10 ק"מ מקאמפאלה. תושבים סיפרו כי מסוקים חמושים תקפו את יחידות המורדים בעיירה זו.

מספר אנשים, כולל ארבעה תלמידים, נורו למוות בידי חיילים ממשלתיים מתפרעים בעיבורי קאמפאלה, בעקבות התנגשויות עם מורדים של צבא ההתנגדות הלאומי.

מנהיג אוגנדה, הגנרל טיטו אוקלו, הציע בינתיים להיפגש עם מנהיג המורדים, יוברי מוסוני, בקניה, „לנסיון אחרון ליישור ההדורים".

עד ראייה אמר, כי ראה מספר אזרחים שנפצעו קשה מיריות, נלקחים לבית־החולים אן סאמביה בקמפאלה. מספר רב של חיילים נאמנים לממשלה החלו להגיע לעיר מאזור נאטטה. הם תפסו כלי־רכב ואף דרשו מתושבים למסור להם בגדים ורכוש אחר, מסרו עדי־ראייה.

אחרים סיפרו, כי הצבא החל לסגת, לאחר שנחל תבוסות בקרבות עם המורדים והגיעו ידיעות על קרבות ארטילריים בקרבת העיר אתמול בבוקר. (ע"צ, עדי)

● הוכחה נוספת לרגישות הרבה של הצמרת הסובייטית לשאלת האבטלה בבריה"מ ניתן למצוא בהתקפה החריפה שהופיעה אתמול על העיתונות המערבית מצד סוכנות הידיעות הסובייטית הרשמית „טאס", בעקבות ידיעות שחזרו ונשנו בימים האחרונים על קיומה של אבטלה במשק הסובייטי.

● מו"ל אמריקאי של כתבי־עת, פול קאטר, נדון אתמול באורלנדו שבפלורידה לחמש שנות מאסר, על שתיכנן מכירת נשק אמריקני לאיראן.

● מענק הלידה הוגדל מ־571 ל־689 שקלים חדשים, החל מ־1.1.86 — החלטה על כך נתקבלה אתמול בוועדת העבודה והרווחה. שאשרה צו של המוסד לביטוח לאומי.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 22.1.86

	היחידה	בנקנוטים: קניה	בנקנוטים: מכירה	העברות והמחאות: קניה	העברות והמחאות: מכירה	שערים יציגים
דולר אמריקני	1	1.45	1.52	1.4758	1.4942	1.4859
לירה שטרלינג	1	2.04	2.13	2.0720	2.0979	2.0900
מרק גרמני	1	0.59	0.62	0.5998	0.6073	0.6034
פרנק צרפתי	1	0.19	0.20	0.1954	0.1978	0.1966
גילדן הולנדי	1	0.52	0.55	0.5325	0.5392	0.5357
פרנק שוויצרי	1	0.69	0.73	0.7071	0.7160	0.7111
כתר שבדי	1	0.19	0.20	0.1930	0.1954	0.1943
כתר נורווגי	1	0.19	0.20	0.1943	0.1968	0.1957
כתר דני	1	0.16	0.17	0.1632	0.1653	0.1643
מרק פיני	1	0.26	0.28	0.2704	0.2737	0.27
דולר קנדי	1	1.03	1.08	1.0498	1.0629	1.0570
דולר אוסטרלי	1	1.01	1.09	1.0456	1.0586	1.0550
ראנד דר' אפריקני	1	0.56	0.65	0.6461	0.6542	0.6516
פרנק בלגי	10	0.28	0.30	0.2932	0.2968	0.2953
שילינג אוסטרי	10	0.84	0.88	0.8523	0.8630	0.8581
לירה איטלקית	1,000	0.86	0.92	0.8784	0.8894	0.8858
ין יפאני	1.00	0.72	0.75	0.7287	0.7378	0.7341

טלקס

● **התנגדות להעברת מנכ"ל „תנובה" ל„סולל בונה"**

חברים בכירים בתק"ם הביעו התנגדות למינוי יצחק לנדסמן כמנכ"ל „סולל בונה". על כך מסר אתמול סגן שר־החקלאות, ח"כ כץ־עוז.

ח"כ כץ־עוז אמר, כי „העברתו של מנכ"ל תנובה ל„סולל בונה" עלולה לגרום נזק ממשי ופגיעה במערך השיווק המאורגן של התוצרת החקלאית, שהוא היעד אשר התנועה הקיבוצית צריכה להילחם עליו היום".

כץ הוסיף, כי „יצחק לנדסמן הוא האדם הנכון במקום הנכון. הוא מקובל על התנועה הקיבוצית והמושבית כאחד ואין כל סיבה להחליפו". יוסף גלילי

● **„נטיעות שלום" בט"ו בשבט**

חברי תנועת „הדרך לשלום" יחד עם פלשתינים מתונים מאיזור הר חברון ייטעו בשבת עצי זית משני צדי הקו הירוק שבין קיבוץ שומריה שליד להב לבין הכפר אל־ברג'.

את השתתפותם באירוע הבטיחו בין היתר אהרון ידלין, חברים מלהב ושומריה, נציגי תנועות־נוער ותושבי הכפרים משני צידי הקו הירוק. (שע"ה)

● **הוענקו פרסי האגודה להבנה בינדתית**

ד"ר חיים גורדון מאוניברסיטת בן־גוריון וריאד כבהא מן המכון ללימודים ערביים ע"ש זועבי בגבעת חביבה הינם חתני הפרס ע"ש ד"ר ישראל גולדשטיין, שמחולק מדי שנה מטעם האגודה להבנה בינדתית בישראל.

הפרס הוענק להם אתמול אחה"צ בירושלים על תרומתם לקידום החינוך להבנה ולדו־קיום בין העמים והדתות בישראל.

ריאד כבהא הוא מורה בחטיבת ביניים בכפר קרע ופעיל במכון הערבי בגבעת חביבה. (שע"ה)

מובילי פרי הדר שובתים בתביעה להעלאת תעריפים

המועצה לשיווק פרי הדר: שביתה פראית שתגרום נזקים כבדים

מאת חיים מרגלית, כתב „על המשמר"

מובילי פרי הדר פותחים הבוקר בשביתה במחאה על אי־העלאת התעריפים והובלת הפרי מהפרדסים לבתי־האריזה, לשווקים, לתעשייה ולנמלים תיפסק כליל.

המובילים מטילים את האחריות לשביתתם ולנזק שייגרם למשק, על המועצה לשיווק פרי הדר, ובמיוחד על „תנובה אקספורט". הם טוענים, כי המועצה לשיווק פרי הדר והחברות הקבלניות („תנובה אקספורט", „פרדס סינדיקט", „יכין־חקל" ו„מהדרין"), אינן עומדות בהבטחותיהן להעלאת מחירי התובלה שנשחקו, לדבריהם, ביותר מ־50 אחוז.

ועדת מנכ"לים של משרדי החקלאות והתחבורה אישרה, לדבריהם, העלאת ביניים של 25 אחוז, אולם היא טרם מומשה.

במיוחד זועמים מובילי הפרי על חברת „תנובה אקספורט", שחתמה חוזה נפרד עם הקואופרטיבים לתחבורה של הקיבוצים והמושבים במחירים שהם, לדבריהם, מתחת לעלות הכלכלית.

השבתת הובלת הפרי תגרום לעיכוב אוניות בנמלים, הפסקת קטיף ושיבושים בעבודת בתי האריזה. ראשי השובתים אומדים את הנזק, שהוא לדבריהם, גבוה בהרבה מעדכון מחירי התובלה.

דוחה את האשמות

מנכ"ל „תנובה אקספורט", משה רבינוביץ', דחה את האשמותיהם של המובילים ואמר, כי ההסכם שחתמה „תנובה אקספורט" עם הקואופרטיבים לתחבורה של הקיבוצים והמושבים, הוא בהתאם למחירים הכלכליים של תובלה, שהנתונים עליהם מתפרסמים כל חודש על־ידי „חשב" החברה לניהול של הקיבוצים והם מקובלים כנתונים מהימנים על כל המוסדות והמפעלים בארץ.

הוא מסר, כי המשא־ומתן עם מובילי הפרי החל עוד בפברואר 1985. לדבריו, דחה אירגון מובילי הפרי את המו"מ ומשך אותו במכוון כך להגיע לעונת ההובלה, ואז לנסות וללחוץ על מגדלי פרי ההדר והחברות.

רבינוביץ' אמר, כי מובילי הפרי דורשים העלאת מחירים בשיעור 113 אחוז מהמחיר שהיה בתוקף עד 1 ביולי 1985.

„מובילי הפרי" שכחו משום מה, את התוכנית הכלכלית שהקפיאה את המחירים. אנו מוכנים למו"מ, על בסיס נתונים כלכליים, אך לא נסכים לשום תנאים אחרים", אמר מנכ"ל „תנובה אקספורט".

„שביתה פראית"

„ענף הפרדסנות נמצא בהליכי בוררות עם משרדי החברות המובילות פרי הדר, בהקשר לקביעת תעריפי ההובלה". על כך נמסר לכתב „על המשמר" דובר המועצה לשיווק פרי הדר, חיים שושן.

הוא הוסיף, כי הבוררים הם מנכ"ל משרד התחבורה ומנכ"ל משרד החקלאות. לדבריו, הבוררות טרם הסתיימה וברגע שיתקבל פסק הבוררות, תכבד המועצה את הפסיקה.

„ראשי ענף הפרדסנות מתפלאים על כך שבשלבי סיום הבוררות הכריזו מובילי ההדרים על שביתה פראית שתביא נזקים כבדים לענף הפרדסנות". אמר.

שודדי הכספת מבנק דיסקונט הופתעו ונלכדו כשניסו לפצחה

מאת יואב אביב, כתבת „על המשמר"

הכספת שנשדדה לפני כשבוע מסניף בנק דיסקונט בצומת הצ'קפוסט שליד חיפה נתפסה במיבצע משטרתי מיוחד, לו היו שותפים זרועות המודיעין והבילוש של המשטרה ואשר בוצע ע"י היחידה המרכזית במרחב חיפה ומפלג הבילוש בתחנת זבולון.

המיבצע בוצע בפיקודו של מפקד היחידה המרכזית במרחב חיפה, רב־פקד צבי אשנדרוף. במהלך המיבצע נלכדו גם חמשת החשודים בביצוע השוד.

כתבנו מוסר, כי מספר ימים לאחר השוד הצליחו אנשי המודיעין של משטרת מרחב חיפה לעלות על עקבותיהם של השודדים, שהעבירו את הכספת למקום מסתור במפרץ חיפה.

כוחות המשטרה לא מיהרו לפשוט ולתפוס את הכספת. אלא עקבו אחר פעולתם של השודדים שניסו לפתוח את הכספת בדרכים שונות ללא הצלחה. הוראת הפעולה ניתנה לבסוף ע"י מפקד המיבצע, צבי אשנדרוף, לאחר שהשודדים החליטו לפצח את הכספת בעזרת חומרי נפץ ואף קרחו חור בדלתה.

עם הנתן האות פשטו הבלשים ולכדו את החשודים והכספת בעת ביצוע העבודה.

דובר מרחב חיפה, פקד דוד פרנקל, מסר אתמול, כי כנופיית השודדים מנתה 5 צעירים, כולם דמויות מוכרות למשטרה מעולם הפשע החיפני. שלושה מהצעירים הינם יהודים ושניים ערבים תושבי חיפה. עוד מסר הדובר, כי החמישה חשודים בעבירות רכוש נוספות.

הכספת הועברה לירושלים שם ינסו לפתוח אותה באמצעים טכניים מקובלים ואחר־כך תועבר תכולתה, 64 אלף שקל חדש ו־9000 דולר, לבנק דיסקונט.

תושב פתח־תקווה נרצח בחולון

מאת א. שילוני, כתבנו בחולון

יצחק מעוטו בן 58 מפתח־תקווה נרצח שלשום בלילה בחולון וגופתו נמצאה אתמול בחדרו של שומר הלילה במפעל „חרות" באיזור התעשייה בחולון.

על הגופה התגלו סימני אלימות. המשטרה חוקרת בכל הכיוונים, אולם לפי הממצאים מדובר ברקע פלילי. המשטרה הקימה צח"מ שבראשו עומד מפקח רפאל סיטון ממשטרת חולון.

פקד רפי ג'דה, ראש לשכת החקירות במשטרת חולון, מסר אתמול, שהנרצח עבד 10 שנים כפועל ניקיון במפעל „חרות". הוא חזר שלשום בערב מחופשה והוזמן על־ידי שומר הלילה לישון עמו בחדרו. השומר הוא שהזעיק אתמול בבוקר את המשטרה. המשטרה חקרה אתמול את שומר הלילה — לעת עתה ללא תוצאות.

המינהל מסרב להאריך חוזה חכירה לבדואים

מאת שלי יחזקאלי, כתבת „על המשמר"

מינהל מקרקעי ישראל מסרב להאריך את חוזה החכירה על אדמות המעובדות ע"י בדואים משבט אל־נספרה. כדי לאלץ אותם לחתום על הסדר קרקעות בניגוד לרצונם. כך עולה ממכתב ששיגר ח"כ רן כהן למינהל הביצוע, ולשרים אריק נחמקין ועזר וייצמן.

עם פינוי סיני הוחלט להקים שדה־תעופה בתל־מלחתה. לצורך העניין פונו מאות בדואים שישבו על שטח שדה התעופה המיועד. מינהל הביצוע, המופקד על הפינוי, ניהל משא־ומתן עם הבדואים לקבלת אדמות חלופיות במקום האדמות מהן פונו. לבדואים הוצעו 5 דונם בהשקייה בשטח החדש, על כל 100 דונם שהיו בבעלותם בעבר. מרבית הבדואים נאלצו להיעתר להסכם החדש.

כ־40 משפחות פלג אל־נספרה סירבו לחתום על ההסכם בטענה שאינו הוגן, ועד למציאת פשרה פונו לשטחי אדמה זמניים, אותם קיבלו בחכירה ממינהל מקרקעי ישראל. כעת, עם תום החכירה מסרבים במינהל מקרקעי ישראל להאריך את החוזה. ובכך מאלצים את משפחות אל־נספרה לחתום על הסדר קרקעות שעל־פיו הם מפסידים את רוב שטחי קרקעותיהם.

במכתבו ליו"ר מינהל הביצוע בבאר־שבע, מאיר בן־מאיר, ולשרים וייצמן ונחמקין, כותב רן כהן, כי הוא קורא למינהל לתקן את המעוות ולהגיע עם המשפחות לסיכום הוגן וצודק. הפקעת 95 אחוז מהאדמות היא תמוהה כשלעצמה. אומר רן כהן, והדברים הם חמורים במיוחד לאור העובדה שכעת גם מופעל על משפחת אל־נספרה לחץ בלתי הוגן למכור את אדמותיהם בתנאים מחפירים.

יצחק שמידט, העוזר למנהל מקרקעי ישראל, אמר בתגובה: אנו נותנים כל בקשת הארכת חוזה החכירה לגופה.

סוף שבוע עם
הארץ
עיתון לאנשים חושבים

נווה יעקב: שכונה במזל רע
רן כסלו
פרשיות השוחד: בעבור חופן שקלים / דומן פריסטר

מפ"ם מתנחלת בגדה
רחל סער (טל־שיר)
א. שוייצר על תקציב המדינה ● זאב שיף על אגף המודיעין בצה"ל ● שאול צדקא על ביקור ראש הממשלה באירופה ● אריה לביא על יחסי הכלכלה בין ישראל לספרד ● צבי בראל על עוני אמריקאי
מגזין / דן מרגלית ● מקורות מדיניים / עקיבא אלדר ● מסדרונות מפלגתיים / אילן שחורי ● הטור השלישי / לילי גלילי ● הטלוויזיה של השבוע / חדוה בושס

בפלילים

סטודנטים חשודים בגניבת כרטיסי אשראי

חמישה סטודנטים מאוניברסיטת תל־אביב, החשודים בגניבה ובמירמה באמצעות כרטיסי אשראי, נעצרו אתמול ע"י מפלג ההונאה של משטרת תל־אביב.

תחילת הפרשה בראשית השבוע, הוריו של סטודנט אמריקני הלומד באוניברסיטת תל־אביב התקשרו אליו ונזפו בו על שהוא מבזבז סכומים גדולים באמצעות כרטיסי האשראי שלו. הסטודנט אמר להוריו כי לא היו לו הוצאות מיוחדות. בעקבות בירור בהנהלת מעונות הסטודנטים הוגשה תלונה למשטרה.

החקירה במיפלג ההונאה העלתה חשד, כי חמישה סטודנטים בני 20, שגרו במעונות סמוך למתלונן, גנבו כרטיסי אשראי מסטודנטים והשתמשו בהם לקניית בגדים ותכשיטים. חלק מן הכרטיסים הוחזרו לבעליהם. המשטרה חושדת כי הסטודנטים היו מחליפים ביניהם את הכרטיסים וערכו בהם קניות בסכומי כסף גדולים. רכוש רב נתפס בחדריהם של החמישה והם יובאו היום לבית־המשפט להארכת מעצרם. (עתי"ם)

„לקרוא פאשיסט לפעיל ‚כך' זו הוצאת דיבה?"

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

„לקרוא פשיסט לפעיל תנועת ‚כך' אינו בגדר הוצאת דיבה ונוכיח זאת במשפט", אמר עו"ד אברהם אורן, פרקליטו של ראש עיריית פתח־תקווה, דב תבורי, שהוסיף, כי „בית־המשפט יצטרך לקבוע אם מי שמשתייך לתנועות גזעניות כגון זו הוא על גבול הנאציזם או הפאשיזם".

בבית־משפט השלום בנתניה התקיים אתמול דיון בקובלנה הפלילית שהוגשה נגד תבורי על־ידי פעיל תנועת ‚כך', עצמון רוזנברג.

תבורי הכחיש כי כינה את רוזנברג בכינויים פאשיסט, נאצי ושרץ אולם הודה כי סטר לו. הוא נימק התנהגות זו בצורך למנוע פגיעה בכבודו ולמנוע תוצאות חמורות יותר מאשר הקובל התפרע במהלך „שבתרבות" בפתח־תקווה.

השופטת עדנה בקנשטיין קבעה את המשך הדיון לאמצע חודש מארס.

במקביל לקובלנה הפלילית הגיש עו"ד לינצר, פרקליטו של עצמון רוזנברג, תביעה אזרחית נגד דב תבורי לפיצויים בגובה 40 אלף שקלים חדשים.

נחשפה פרשת הברחת נשק מלבנון לישראל

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

פרשת הברחת נשק מלבנון לישראל נחשפה בימים האחרונים על־ידי משטרת כרמיאל.

עד כה נתפסו 20 כלי נשק, רובם רובי ציד דו־קניים, שנרכשו לפי החשד על־ידי סימון סורצקי, סוחר נשק בן 67 מכרמיאל. האיש הובא בפני שופט ושוחרר בערבות.

לדברי המשטרה רכש סורצקי את כלי הנשק מהמבריחים בלבנון, הטביע עליהם מספרים ודאג להסדרת רשיונות עבורם.

עד כה עצרה המשטרה שבעה חשודים והם שוחררו לאחר חקירה.

החשודות בהתפרעות בביהמ"ש יישארו במעצר

מאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

מעצרן של אסתר מסילתי, בת 56 מהוד השרון, ובנותיה ז'קלין, דליה, סילביה וטובה, החשודות בהתפרעות בבית־המשפט, הוארך אתמול בבית־משפט השלום בכפר־סבא בארבעה ימים נוספים.

האם ובנותיה, שתיים מהן בהריון, הובאו להארכת מעצרן תחת משמר כבד של שוטרים ואנשי משמר הגבול.

בנות המשפחה חשודות בכך, כי ביום ב' בעת השמעת גזר־דינו של בן המשפחה עמוס מסילתי בן 21, שנדון לשלוש שנות מאסר, החלו להתפרע ולהשתולל בבית־המשפט. שתיים מהן ירקו לעבר השופט אהרון כהן והתובעת מירי דיסקין, תקפו שוטרים בבעיטות, שרטו את פניו של מזכיר בית־המשפט פנחס ששון, העיפו מאפרות ושברו רהיטים.

בוטל צו עיכוב יציאה נגד הבאבא סאלי

צו עיכוב יציאה מן הארץ נגד הרב ברוך אבוחצירא, המכונה הבאבא סאלי, בוטל אתמול בבית־משפט השלום בתל־אביב, אחרי דיון בפני הרשמת רות אלקבץ.

כזכור, נפתח בשנת 1984 תיק הוצאה לפועל, בעיקבות צו שקבע כי מירה לב, ידידתו לשעבר של הבאבא סאלי, רפאל אליאשווילי וברוך אבוחצירא בעצמו, חייבים סכומי כסף גדולים לג'יאם סולימן, עולה חדש מאיראן. בעקבות זאת הוצא אז גם צו עיכוב יציאה מן הארץ נגד הרב אבוחצירא.

אתמול נערך דיון בפני הרשמת אלקבץ בשאלה, אם להוציא לפועל את הצו. במהלך הדיון טען הרב באמצעות סניגורו, עוה"ד אשר חלב, כי הוא אינו חייב את הכסף מאחר וכל זכויותיו על הדירה שלשם קנייתה נאסף הכסף הועברו לפרדי יעקובי.

בתום הדיון בוטל צו עיכוב היציאה מן הארץ והרב אבוחצירא הפקיד ערבות בנקאית בסך 40,000 דולר בשקלים. (עתי"ם)

למשפחות רשף וליבר
משתתפים באבלכם הכבד במות האם
יהודית רשף (פילמוס)
חברים בעין־החורש